

SỞ VĂN HOÁ - THỂ THAO VÀ DU LỊCH LÂM ĐỒNG
THƯ VIỆN TỈNH

THƯ MỤC

BÁC HỒ VỚI THIẾU NHI

Đà Lạt, tháng 5 năm 2012

LỜI NÓI ĐẦU

Hồ Chủ tịch là lãnh tụ thiên tài, người thầy vĩ đại của giai cấp công nhân và dân tộc Việt Nam, một chiến sĩ lỗi lạc của phong trào cộng sản quốc tế, của phong trào giải phóng dân tộc và cả loài người tiến bộ.

Từ buổi thiếu niên cho đến phút cuối cùng, Hồ Chủ tịch đã cống hiến trọn đời mình cho sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta và nhân dân thế giới. Người đã trải qua một cuộc đời oanh liệt đầy gian khổ hy sinh, vô cùng cao thượng và phong phú, trong sáng và đẹp đẽ. Cả cuộc đời vĩ đại của Hồ Chủ tịch là tấm gương mãi mãi sáng ngời chí khí cách mạng kiên cường, tinh thần độc lập, tự chủ, lòng yêu nhân dân thấm thiết, đạo đức chí công vô tư, tác phong khiêm tốn giản dị. Người tượng trưng cho tinh hoa của dân tộc Việt Nam, cho ý chí kiên cường, bất khuất của nhân dân Việt Nam suốt bốn nghìn năm lịch sử.

Tình cảm của Bác với đồng bào, đồng chí, với nhân dân thật bao la mênh mông. Nhưng riêng với thiếu nhi chúng ta, Bác còn thương yêu thấm thiết hơn ai hết. Trong cuộc đời cách mạng Bác hết lòng chăm lo và dạy dỗ lớp mầm non của Tổ quốc và cho đến khi sắp qua đời. Bác còn để lại cho các cháu “Muôn vàn tình thương yêu...” không chỉ đối với thiếu niên, nhi đồng Việt Nam Bác Hồ cũng rất yêu thương các bạn thiếu nhi quốc tế. Khi được ở bên Người, các bạn đều vui mừng khôn xiết, tất cả đều gọi Người bằng hai tiếng thân yêu: Bác Hồ!

Chúng ta vô cùng kính yêu Bác. Chúng ta đã từng hát “Ai yêu Bác Hồ Chí Minh hơn chúng em nhi đồng...”.

Nhân dịp ngày Quốc tế Thiếu nhi 1-6 với mục đích cung cấp tài liệu phục vụ cho việc giáo dục, bồi dưỡng cho thiếu nhi, học sinh, cũng như ôn lại “Muôn vàn tình thân yêu” của Bác Hồ dành cho thế hệ trẻ. Thư viện Lâm Đồng biên soạn thư mục “Bác Hồ với thiếu nhi” để ra mắt bạn đọc thiếu nhi.

Thư mục gồm 2 phần:

Phần A: Những bài nói, bài viết của Bác Hồ về thiếu nhi.

Phần B: Những mẫu chuyện nói lên tình cảm của Bác Hồ dành cho thiếu nhi.

Trong quá trình biên soạn chắc chắn không tránh khỏi thiếu sót, rất mong bạn đọc góp ý xây dựng để công tác biên soạn thư mục ngày càng hoàn chỉnh hơn.

Đà Lạt, tháng 4 năm 2012

Thư viện Tỉnh Lâm Đồng

PHẦN A

NHỮNG BÀI NÓI, BÀI VIẾT CỦA BÁC HỒ VỀ THIẾU NHI

1. Dạy trẻ cũng như trồng cây non. Trồng cây non được tốt thì sau này cây lên tốt. Dạy trẻ nhỏ tốt thì sau này các cháu thành người tốt // Những lời dạy của Bác Hồ kính yêu.- H.: Thanh niên, 2008.- Tr.91.

Tháng 9 năm 1959, nói chuyện với lớp đào tạo cán bộ mẫu giáo, Bác nêu rõ: “Làm mẫu giáo tức là thay mẹ dạy trẻ. Muốn làm được thế thì trước hết phải yêu trẻ. Các cháu nhỏ hay quấy, phải bền bỉ, chịu khó mới nuôi dạy được các cháu. Dạy trẻ cũng như trồng cây non. Trồng cây non được tốt thì sau này cây lên tốt. Dạy trẻ nhỏ tốt thì sau này các cháu thành người tốt.

Công tác giáo viên mẫu giáo có khác nhau, nhưng cùng chung một mục đích đào tạo những công dân tốt, cán bộ tốt cho Tổ quốc, cho chủ nghĩa xã hội. Điều trước tiên là dạy các cháu về đạo đức. Anh chị em giáo viên và mẫu giáo cần luôn luôn gương mẫu về đạo đức để các cháu noi theo”.

VN.49501

2. HỒ CHÍ MINH. Các nhà văn hóa Việt Nam hãy chú ý đặc biệt đến nhi đồng / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.23.

Nhi đồng, Việt Nam đã tiến bộ nhiều về văn hóa. Cứ xem mỗi khi có công việc gì thích hợp để làm, các em đã làm rất tài tình. Ví dụ như cần tuyên truyền Đời sống mới, cần chống nạn mù chữ, các em diễn được ngay những vở kịch ngắn, vui và khéo biết bao! Hay là không biết có phải vì tôi thương nhi đồng mà tôi thấy thế?

Tôi xin thay mặt toàn thể thiếu nhi Việt Nam kêu gọi các nhà văn hóa Việt Nam hãy chú ý đặc biệt đến nhi đồng.

371.3

B101H

3. HỒ CHÍ MINH. Gửi các cháu nhi đồng cả nước / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.28-29.

Tết Trung thu là của các cháu. Trăng thu soi xuống các cháu êm ái như một người mẹ lành.

Như trong thời kỳ nô lệ, các cháu không được ăn Tết Trung thu.

Từ ngày nước ta được độc lập, các cháu được ăn Tết Trung thu vui vẻ.

Năm nay vì thực dân hung ác, muốn cướp nước ta, chúng ta phải ra sức kháng chiến để giữ lấy Tổ quốc, để các cháu khỏi phải làm nô lệ. Người lớn kháng chiến, trẻ con cũng kháng chiến.

Vì vậy năm nay nhiều cháu xa cha rời mẹ, tản cư đến núi đỏ rừng xanh. Nhiều cháu chịu khó nhọc hăng hái giúp việc các anh trong bộ đội. Các cháu ở hậu phương thấy đồng bào hy sinh cực khổ, không nỡ ăn Tết Trung thu vui sướng một mình.

Thấy các cháu không được ăn Tết, lòng Bác rất áy náy, và thêm căm giận bọn thực dân phản động Pháp. Chắc các cháu cũng vậy nhỉ?

Bác hứa với các cháu: Các Bác, các chú, toàn cả đồng bào, sẽ ra sức tranh đấu để sớm đuổi bọn thực dân phản động, để trường kỳ kháng chiến sớm thắng lợi, thống nhất độc lập sớm thành công, để các cháu được ăn Tết Trung thu vui vẻ như năm kia, năm ngoái. Và Bác sẽ ăn Tết vui vẻ với các cháu, gửi kẹo bánh cho các cháu.

Bác khuyên các cháu ra sức học hành, làm việc. Năm nay chúng ta không ăn Tết, năm sau chúng ta sẽ ăn Tết linh đình hơn.

Bác hôn các cháu.

371.3

B101H

4. HỒ CHÍ MINH. Gửi các em học sinh/ Hồ Chí Minh// Bác Hồ với giáo dục.- H.: Giáo dục, 2008.- Tr.147.

Nhân dịp ngày mở trường, báo Nhân dân thân ái chào mừng các em và có mấy lời nhắn nhủ các em:

Biết rằng bố mẹ, thầy giáo, Đảng và Chính phủ đều quan tâm đến mình – chắc các em sẽ vui vẻ và hăng hái học tập.

Giáo dục các em là việc chung của gia đình, trường học và xã hội. Bố mẹ, thầy giáo và người lớn phải cùng nhau phụ trách; trước hết là phải làm gương mẫu cho các em trước mọi việc.

Nước ta mới giải phóng được 1 năm, chế độ cũ của thực dân và phong kiến không khỏi còn để lại ít nhiều ảnh hưởng không tốt trong những đầu óc trẻ con. Vậy chúng ta phải dùng tinh thần và đạo đức mới để rửa gột những ảnh hưởng ấy. Đối với các em việc giáo dục gồm có:

- Thể dục: Để làm cho thân thể mạnh khỏe, đồng thời cần giữ gìn vệ sinh riêng và vệ sinh chung.

- Trí dục: Ôn lại những điều đã học, học thêm những tri thức mới.

- Mỹ dục: Để phân biệt cái gì là đẹp, cái gì là không đẹp.

- Đức dục: Là yêu Tổ quốc, yêu nhân dân, yêu lao động, yêu khoa học, yêu trọng của công “5 cái yêu”

Các em cần rèn luyện cái đức tính thành thật và dũng cảm ở trường, kính thầy, yêu bạn, đoàn kết và giúp đỡ lẫn nhau.

Ở nhà, thì yêu kính và giúp đỡ cha mẹ.

Ở xã hội, thì tùy sức mình mà tham gia những việc có ích lợi chung.

Đảng, Chính phủ, và nhân dân ta lo cải cách ruộng đất, khôi phục kinh tế, tăng cường quốc phòng củng cố miền Bắc... để thống nhất nước nhà – đều nhằm mục đích xây dựng cho các em một đời sống tươi vui, sung sướng. Gia đình, trường học và xã hội chăm lo giáo dục, đều nhằm mục đích làm cho các em mai sau trở nên những công dân tốt, những cán bộ tốt, những người chủ tốt của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.

Chúc các em thi đua học tập và tiến bộ, cho xứng đáng là cháu ngoan của Bác Hồ!

355.4346

B101H

5. HỒ CHÍ MINH. Gửi nhi đồng Xã Ba, Lao Cai / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.22-23.

Các cháu yêu quý,

Bác đã nhận được thư và hai cái gậy roi. Cảm ơn các cháu.

Tuy Bác ở xa, nhưng lòng Bác nhớ đến các cháu luôn luôn.

Bác khuyên các cháu giữ gìn kỷ luật, ra sức học hành.

Cháu nào chưa biết chữ quốc ngữ, phải học cho biết.

Cháu nào biết rồi, thì gắng giúp anh chị em học cho biết.

Làm sao cho đồng bào ở Xã Ba ai cũng biết chữ quốc ngữ, thì Bác sẽ vui lòng và khen các cháu ngoan.

Bác thay mặt cho anh chị em nhi đồng Hà Nội, gửi lời thân ái thăm các cháu

Hà Nội, ngày 19 tháng 11 năm 1946.

371.3

B101H

6. HỒ CHÍ MINH. Giải thưởng cháu Bác Hồ / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.40-41.

Nhân dịp Tết Trung thu, các cháu nhi đồng xã Nam Hồng gửi biếu tôi một bộ áo nâu và biếu các chiến sĩ 1400đ.

Các cháu ấy viết: “Vui ăn tết, các cháu nhớ Bác và nhớ các anh bộ đội. Các cháu đã tặng gia được một số tiền là 1400đ gửi Bác tặng đơn vị nào giết được nhiều Tây nhất”.

Vậy tôi để cả áo lẫn tiền – tôi thêm 600đ nữa cho đầy 2000đ làm giải thưởng gọi là “giải thưởng cháu Bác Hồ” cho bộ đội Vệ quốc quân và dân quân du kích nào từ nay đến cuối tháng 12 năm 1949 giết nhiều giặc, cướp nhiều súng lập nhiều công nhất ở mặt trận Trung du.

Các em nhi đồng đang mong đợi. Các anh lớn càng phải cố gắng thi đua lập nhiều công.

Nào, bộ đội nào quyết giết được giải thưởng này?

Chào thân ái và quyết thắng.

371.3

B101H

7. HỒ CHÍ MINH. Gửi thanh niên và nhi đồng toàn quốc nhân dịp tết sắp đến / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.20-21.

Hỡi thanh niên và nhi đồng yêu quý!

Một năm khởi đầu từ mùa xuân. Một đời khởi đầu từ tuổi trẻ. Tuổi trẻ là mùa xuân của xã hội.

Vậy qua năm mới, các cháu phải xung phong thực hành “đời sống mới”.

Đời sống mới là:

- Hăng hái, kiên quyết, không sợ khó, không sợ khổ.

- Phải siêng học, phải siêng làm, phải tiết kiệm,
- Việc nên làm (như ủng hộ kháng chiến, tăng gia sản xuất) thì ta không chờ ai nhắc nhở.

Việc nên tránh (như tự tư tự lợi) thì ta không đợi ai ngăn ngừa.

Năm mới, chúng ta thực hành đời sống mới để trở nên những công dân mới, xứng đáng với nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.

Việt Nam độc lập muôn năm!

371.3

B101H

8. HỒ CHÍ MINH. Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ phụ trách thiếu nhi toàn miền Bắc/ Hồ Chí Minh// 120 câu nói, bài nói nổi tiếng của Chủ tịch Hồ Chí Minh.- H.: Thanh niên, 2010.- Tr.260-262.

Công tác giáo dục thiếu niên, nhi đồng rất quan trọng, đó là nhiệm vụ đào tạo thế hệ tương lai cho Tổ quốc.

Một cháu thiếu niên bây giờ 10 tuổi thì 7 năm sau sẽ 17 tuổi, hoặc bây giờ 15 tuổi thì lúc đó sẽ 22 tuổi. Ở Liên Xô có kế hoạch 7 năm. Sau kế hoạch 7 năm thì thiếu niên, nhi đồng ở Liên Xô sẽ thành người trực tiếp xây dựng chủ nghĩa Cộng sản. Ở ta thì 7 năm sau các cháu thiếu niên sẽ thành người trực tiếp xây dựng chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa Cộng sản chứ không phải bắt đầu như ta đang làm hiện nay. Vì vậy lúc đó các cháu cần phải có tư cách, đạo đức của người xã hội chủ nghĩa, Cộng sản chủ nghĩa. Các cô các chú chính đang phục trách đào tạo lớp người của xã hội chủ nghĩa và Cộng sản chủ nghĩa đấy. Cho nên công tác của các cô các chú rất nặng nề và vẻ vang.

Bác có nghe báo cáo là các cháu thiếu niên biết đoàn kết, ham học tập, ham lao động, trong sạch và thật thà (như nhật được của rơi thì đem trả), các cháu biết yêu nước, biết ghét đế quốc... đó là thành tích của các cô các chú, của gia đình và nhà trường.

Giáo dục thiếu niên nhi đồng là trách nhiệm của các cô, các chú, của gia đình, của nhà trường, của đoàn thể, của xã hội. trẻ em như tấm gương, cái tốt dễ tiếp thu, cái xấu cũng dễ tiếp thu. Nếu nhà trường dạy tốt mà gia đình dạy ngược lại, sẽ có những ảnh hưởng không tốt tới trẻ em và kết quả cũng không tốt. Cho nên muốn giáo dục các cháu thành người tốt, nhà trường, đoàn thể, gia đình, xã hội đều phải kết hợp chặt chẽ với nhau.

Các cô các chú có phân thành tích, thì cũng có trách nhiệm trước những khuyết điểm, nhược điểm của phong trào:

Ví dụ như ở xã, các cháu còn chưa biết giữ vệ sinh nên hay đau mắt hột, ...

Hay có nơi dạy trẻ thành ra những “Ông cụ non” đối với trẻ em là phải giáo dục thế nào cho các cháu biết đoàn kết, ham học, ham làm, nhưng phải làm sao cho các cháu giữ được tính chất của trẻ con. Phải làm sao cho trẻ em có kỷ luật nhưng vẫn vui vẻ, hoạt bát chứ không phải là khúm núm, đặt đâu ngồi đấy.

Lại có các cô các chú còn cho rằng: phụ trách các cháu là không vẻ vang, không có tiền đồ. Như thế là không đúng. Bất kỳ làm công việc gì có ích cho nhân dân, cho Tổ quốc đều là vẻ vang đều có tiền đồ cả.

Các cô, các chú làm tròn được nhiệm vụ săn sóc, giáo dục các cháu, thành nếp người tốt của xã hội tương lai, là rất vẻ vang. Không phải bất cứ được đăng báo hay có huân chương mới là vẻ vang.

Phải giáo dục cho các cháu đạo đức Cộng sản, biết yêu nước, yêu đồng bào, yêu lao động, yêu kỷ luật.... Khi giáo dục phải thiết thực không được làm cho các cháu thành những “con vẹt” làm sao cho các cháu khi chơi mà được học, mà trong khi học vui vẻ như được chơi.

Trẻ em hay bắt chước, cho nên thầy giáo, cán bộ chủ chốt... phải gương mẫu từ lời nói đến việc làm. Nếu các cô các chú bảo: “các em phải siêng làm” nhưng các cô các chú lại đi ngủ, hoặc dạy các em phải thật thà, nhưng các cô các chú lại nói sai hay bảo “các em phải giữ vệ sinh chung, nhưng các cô các chú bản, như thế là không được.

Dạy các cháu thì nói với các cháu chỉ là một phần, cái chính là phải cho các cháu nhìn thấy, cho nên những tấm gương thực tế là rất quan trọng. Muốn dạy cho trẻ em thành người tốt thì trước hết các cô, các chú phải là người tốt.

Bác chúc các cô các chú họp hội nghị có kết quả và khi về địa phương nói lại với các cháu và gia đình các cháu là Bác Hồ gửi lời hỏi thăm.

Nói ngày 19 tháng 2 năm 1959

355.4346

M458T

9. HỒ CHÍ MINH. Nói chuyện Trung thu với các em nhi đồng / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.78-80.

Theo chuyện đời xưa Việt Nam thì trên mặt trăng có chú Cuội chăn trâu:

Chú Cuội ngồi ở trong trăng,

Đẻ trâu ăn lúa, nhẩn rảnh mà cười!

Theo chuyện đời xưa Trung Quốc thì trên mặt trăng có cô Tiên đẹp có lâu đài sang:

Trên trăng các chị Hằng Nga,

Ở trong cung điện xa hoa tuyệt vời.

Những người làm thơ xưa nay thì hay ngâm nga:

Rằm Thu gió mát trăng thanh...

Nhưng đó là chuyện nói cho vui thôi, T.L. muốn nói chuyện với các em về mặt trăng khoa học cơ. Chắc các em còn nhớ, cuối năm ngoái, Liên Xô đã dùng tên lửa chụp ảnh sau lưng mặt trăng. Đó là một thành công vĩ đại về khoa học xưa nay chưa từng có.

Liên Xô lại dùng tên lửa đặt Quốc huy của Liên Xô vào mặt trăng. Từ đó, mặt trăng đã thành người tuyên truyền tốt cho chủ nghĩa cộng sản. Nhân dân khắp thế giới hẳn thấy mặt trăng là nghĩ đến Búa Liềm.

Mỹ cũng đã nhiều lần thử phóng tên lửa lên mặt trăng nhưng đều thất bại. Điều này lại chứng tỏ rằng khoa học và kỹ thuật của Liên Xô đã vượt Mỹ rất xa.

T.L. Muốn nói với các em vài chuyện nữa. Từ Trung thu trước đến Trung thu này, các em đã cố gắng nhiều và đã tiến bộ khá. Vài ví dụ:

- Học tập khá – hầu hết các em đều đạt trên điểm trung bình.
- Lao động khá – như làm phân, bắt sâu, chăm sóc trâu bò, thu nhặt thóc rơm... Phát triển hợp tác xã tí hon để cấy lúa, trồng rau, nuôi gà, lợn, vv.
- Biết thực hành tiết kiệm – như thu nhặt sắt vụn, gạch vụn...
- Biết giữ đạo đức trong sạch như nhặt được của rơi đem trả lại.
- Trồng cây khá – các em đã trồng được khá nhiều. Nay T.L. đề nghị:

1. Các em tiếp tục trồng cho nhiều nữa.

2. Ở thành thị cũng như ở nông thôn các em nên tổ chức những Đội nhi đồng chăm nom cây cối để giúp đồng bào trồng cây nào sống cây ấy, tốt cây ấy.

Nhờ Cách mạng tháng Tám thành công và kháng chiến cứu nước thắng lợi, các em đã sinh trưởng trong chế độ xã hội chủ nghĩa. Nhờ Đảng săn sóc và Đoàn giúp đỡ, các em sẽ cố gắng về mọi mặt để xứng đáng là người chủ tương lai của nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

Thân ái chúc các em đoàn kết, vui vẻ, mạnh khỏe và tiến bộ nhiều.

371.3

B101H

10. HỒ CHÍ MINH. Nói chuyện với thiếu nhi Việt Nam ở Mát-xơ-cơ-va / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.72-73.

Tết bây giờ khác trước rồi. Mùa xuân của chúng ta không phải là 3 tháng mà dài hơn. Gia đình, họ hàng của ta cũng đông hơn trước rất nhiều vì gia đình ta là gia đình cộng sản chủ nghĩa. Bác không những chúc Tết các cháu mà Bác chúc Tết tất cả các cháu nhi đồng trong đại gia đình đó. Bác chúc các cháu mạnh khỏe, cố gắng học tốt, lao động tốt, đoàn kết tốt. Bác dặn các cháu nghe lời cô giáo, thầy giáo, yêu và kính cô giáo, thầy giáo, đoàn kết với nhau, đoàn kết với các cô chú Liên Xô giúp việc, đoàn kết với thanh niên, thiếu niên và nhi đồng Liên Xô. Bác nhắc các cháu cố gắng học tập để sau này về phục vụ nhân dân, phục vụ Tổ quốc, góp sức xây dựng chủ nghĩa xã hội và đấu tranh thực hiện thống nhất nước nhà, để xứng đáng là người đã được Đảng, Chính phủ, nhân dân và thầy giáo Liên Xô săn sóc, dạy bảo, để tiếp tục sự nghiệp đấu tranh cho chủ nghĩa xã hội, cho chủ nghĩa cộng sản mà các cháu đang làm và sau này các cháu phải làm.

371.3

B101H

11. HỒ CHÍ MINH. Trẻ chăn trâu / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.15.

*Trên đồi cỏ mọc xanh xanh
Một đàn cò đậu ngoài ghềnh xa xa
Trâu bò lữ bầy, lữ ba
Ven đồi chen chúc bụi già, cỏ non
Chăn trâu mấy trẻ con con
Cùng nhau xướng hát véo von trên gò:
"Vì ai ta chẳng ám no ?
Vì ai ta đã phải lo cơ hàn ?
Vì ai cha mẹ nghèo nàn ?
Vì ai nhà cửa, giang san tan tành ?
Vì ai ngăn cấm học hành ?
Vì ai ta phải chịu đánh dốt ngây ?
- Ấy là vì Nhật, vì Tây
Ra tay vợ vét, đọa đày chúng ta
Làm cho tan cửa nát nhà
Trẻ con vất vả, người già đắng cay
- Cùng nhau đánh đuổi Nhật, Tây
Anh em ta mới có ngày vinh hoa
"Nhi đồng cứu quốc" hội ta*

*Ấy là lực lượng, ấy là cứu tinh
Ấy là bộ phận Việt Minh
Dân mình khắc cứu dân mình mới xong"*

*

* *

*Ai nghe mà chẳng động lòng
Khá khen con trẻ mục đồng Việt Nam.*

371.3

B101H

12. HỒ CHÍ MINH. Tết Trung thu với nền độc lập / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.16-17.

Cùng các trẻ em yêu quý,

Hôm nay là Tết Trung thu.

Mẹ đã sắm cho các em nào đèn, nào trống, nào pháo, nào hoa và nhiều đồ chơi khác. Các em vui vẻ nhỉ!

Cái cảnh trăng tròn gió mát, hồ lặng trời xanh của Trung thu lại làm cho các em thêm vui cười hơn hở.

Các em vui cười hơn hở, Già Hồ cũng vui cười hơn hở với các em. Đồ các em biết vì sao? Một là vì Già Hồ rất yêu mến các em. Hai là vì Trung thu năm ngoái, nước ta còn bị áp bức, các em còn là bầy nô lệ trẻ con. Trung thu năm nay, nước ta đã được tự do và các em đã thành những người tiểu quốc dân của một nước độc lập. Hôm nay tha hồ các em vui chơi cho thỏa chí, ngày mai mong các em ra sức học tập, tất cả các em đã biết chữ quốc ngữ chưa? Em nào chưa biết thì phải học tập cho biết. Phải siêng tập thể thao cho mình mấy được nở nang và ra sức giúp việc cho Nhi đồng cứu vong hội (các em đã vào Hội đó chưa? Em nào chưa vào thì nên vào hội cho vui).

Đến Trung thu năm sau, chúng ta sẽ tổ chức một cuộc vui, cả già lẫn trẻ. Các em nghĩ thế nào?

Trung thu này Già Hồ không có gì tặng các em. Chỉ gửi tặng các em một trăm cái hôn thân ái.

371.3

B101H

13. HỒ CHÍ MINH. Thơ khen tặng hai em nhi đồng liên lạc trong bộ đội chiến khu II / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.27-28.

*Gửi cháu Phạm Đỗ Hải
Bác được tin rằng:
Cháu làm liên lạc,
Bị giặc bắt được,
Lại trốn thoát ngay
Mang hai lính Tây
Theo về bộ đội.
Thế là cháu giỏi.
Biết cách tuyên truyền.
Bác gửi lời khen
Khuyến cháu gắng sức
Học hành, công tác
Tiến bộ luôn luôn.
Gửi cháu cái hôn
Vả lòng thân ái*

*Tháng 8 năm 1947
Bác Hồ*

*Gửi cháu Lê Văn Thức
Cháu có can đảm
Giờ súng dọa Tây
Bắt nó hàng ngay,
Lấy được súng nó
Vì thành công đó,
Bác gửi lời khen.
Khuyến cháu tập rèn
Càng ngày tiến bộ.*

*Bác gửi lại cháu
Mấy chục cái hôn*

Tháng 8 năm 1947

Bác Hồ

371.3

B101H

14. HỒ CHÍ MINH. Thơ tặng các cháu nhi đồng / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.21.

*Bác mong các cháu “cho ngoan”,
Mai sau gìn giữ giang san Lạc - Hồng.
Sao cho nổi tiếng Tiên – Rồng,
Sao cho tỏ mặt nhi đồng Việt Nam.*

Ngày 10 tháng 4 năm 1946

371.3

B101H

15. HỒ CHÍ MINH. Thơ Trung thu gửi các cháu nhi đồng / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.54.

*9 Tết Trung Thu,
8 năm kháng chiến ,
Các cháu khôn lớn,
Bác rất vui lòng.
Thu này Bác gửi thư chung,
Bác hôn các cháu khắp vùng gần xa,
Thu này hơn những Thu qua,
Kháng chiến thắng lợi gấp 3, 4 lần.
Phát động nông dân,
Cải cách ruộng đất,*

*Dân đỡ chật vật,
Hăng hái tăng gia.
Xóm gần cho đến làng xa,
No cơm ấm áo, theo đà tiến lên.
Chinh huân, chinh quân,
Bộ đội cố gắng,
Quyết chiến quyết thắng,
Diệt giặc lập công.
Khắp nơi Nam, Bắc, Tây, Đông,
Đưa tin thắng trận cờ hồng tung bay.
Các cháu vui thay!
Bác cũng vui thay!
Thu sau so với Thu này vui hơn.*

371.3

B101H

16. HỒ CHÍ MINH. Thư chúc tết các cháu nhi đồng toàn quốc / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.36.

Các cháu yêu quý,

Tết này là Tết kháng chiến thứ 3 của các cháu. Tết kháng chiến thứ 4 của các cháu miền Nam.

Các cháu đã lớn thêm 3,4 tuổi. Trong những năm vừa qua, các cháu khổ sở, nhưng các cháu tiến bộ nhiều.

Có những cháu đã oanh liệt hy sinh cho Tổ quốc. Nước Pháp chỉ có hai em Bara và Viala hy sinh cho Cách mạng 1789. Nước ta có hàng trăm em oanh liệt như Bara và Viala.

Có những cháu đã lập chiến công, đã được thưởng Huân chương.

Có hàng nghìn cháu giúp việc rất hăng hái cho các bộ đội và các cơ quan.

Toàn thể các cháu đều sốt sắng tham gia Thi đua ái quốc. 95 phần trăm các cháu từ 7, 8 tuổi trở lên đều biết đọc biết viết.

Các cháu đã xứng đáng là dòng dõi Phù Đổng Thiên Vương, Trần Quốc Toản. Thật xứng đáng là nhi đồng nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Bác rất bằng lòng các cháu.

Tết này, có lẽ các cháu không có bánh chưng con, áo mới, và pháo. Nhưng các cháu vẫn vui. Vui vì các cháu tiết kiệm bánh chưng, áo đẹp để giúp các chiến sĩ. Còn thế cho pháo, thì các cháu nghe những tiếng súng bộ đội ta đang bắn giặc ở tiền phương. Vui vì các cháu biết năm nay kháng chiến gần đến thắng lợi.

Năm mới, Bác chúc các cháu vui vẻ, mạnh khỏe, và tiến bộ nhiều hơn năm ngoái.

Bác không có quà Tết biếu các cháu, Bác chỉ gửi các cháu nhiều cái hôn.

371.3

B101H

17. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi các cháu lưu học sinh Việt Nam học ở Mát-xơ-cơ-va / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.61-62.

Thân gửi các cháu lưu học sinh kỹ thuật, tiếng Nga và các cháu thiếu nhi Việt Nam học ở Mát-xơ-cơ-va,

Bác và phái đoàn muốn thăm tất cả các cháu. Tiếc vì bận quá không thể đi được.

Bác rất vui lòng được biết tất cả các cháu đều cố gắng chăm chỉ học tập và biết tiết kiệm. Như thế là rất tốt. Thế là các cháu đã thực hiện được lời Bác dặn: Ở Liên Xô cũng phải luôn luôn nhớ đến hoàn cảnh khó khăn ở trong nước.

Nay phái đoàn trở về nước, Bác có điều dặn chung các cháu:

1. Các cháu học kỹ thuật và học tiếng Nga cần nhận rõ mình học cốt để phục vụ Tổ quốc, phục vụ nhân dân. Học ngành nào cũng cần phải căn cứ vào nhu cầu của Tổ quốc, của nhân dân mà định, không thể tùy theo sở thích riêng của mình.

2. Các cháu thiếu niên phải luôn luôn ngoan ngoãn, kính trọng, vâng lời cô giáo, thầy giáo và thương yêu giúp đỡ lẫn nhau. Nghe nói có vài cháu chưa được thật ngoan, còn hơi bướng bỉnh. Bác mong các cháu ấy hãy cố gắng sửa chữa để tất cả các cháu trở thành những thiếu nhi ngoan ngoãn, xứng đáng là cháu ngoan của Bác.

3. Nhờ Đảng Công sản, Chính phủ và nhân dân Liên Xô hết lòng giúp đỡ các cháu ăn học, vậy các cháu phải chăm học tiến bộ và đoàn kết với các bạn Liên Xô. Như thế mới xứng đáng với công ơn giáo dục của Liên Xô.

Đảng, Chính phủ và nhân dân ta rất mong muốn các cháu ngày càng tiến bộ, học tập được nhiều kết quả để mai sau về nước phục vụ nhân dân. Bác luôn theo dõi sự tiến bộ của các cháu. Bác mong các cháu có nhiều thành tích mới báo cáo cho Bác.

Bác hôn các cháu

Iéccút, ngày 19 tháng 7 năm 1955.

371.3

B101H

18. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi các cháu học sinh xã Nam Liên (Nghệ An) / Hồ Chí Minh// **Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.93.**

Thân ái gửi các cháu học sinh xã Nam Liên,

Bác đã nhận được thư của các cháu, Bác rất vui mừng. Các cháu học sinh đã cố gắng thi đua học tập tốt, lao động tốt, góp phần xây dựng quê hương chống Mỹ, cứu nước.

Bác hoan nghênh đồng bào, cấp uỷ đảng, chính quyền, các thầy giáo, cô giáo xã Nam Liên đã chăm lo đến việc dạy và học và đảm bảo tốt phòng không an toàn cho các thầy giáo, cô giáo và các cháu.

Bác hôn các cháu

Hà Nội, ngày 15 tháng 3 năm 1967

Bác Hồ

371.3

B101H

19. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi các cháu nhi đồng/ Hồ Chí Minh// **Chủ tịch Hồ Chí Minh với phong trào thi đua yêu nước.- H.: Chính trị Quốc gia, 2008.- Tr.75.**

...

... Các cháu phải cố gắng thi đua học tập và làm việc hơn nữa.

Chắc các cháu đều gắng làm được như lời bác dặn nhi.

Bác hôn các cháu và cùng các cháu hô to:

Nhi đồng Việt Nam thi đua yêu nước và học tập!

Kháng chiến nhất định thắng lợi!

Việt Nam thống nhất và độc lập muôn năm!

Ngày 19 tháng 8 năm 1949

335.4346

CH500T

20. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi các cháu nhi đồng đội Thanh Bình (tổ YS-65) / Hồ Chí Minh // Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.37.

Cảm ơn các cháu đã gửi thư cho Bác. Bác mong các cháu thi đua nhau: Hoạt động, lập công, học tập. Bác luôn luôn nhớ các cháu và theo dõi công việc của các cháu. Các cháu cố gắng lên. Ngày Bác cháu ta gặp nhau vui vẻ không xa đâu, vì ngày ta hoàn toàn thắng lợi sắp đến gần.

Bác hôn các cháu.

371.3

B101H

21. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi các cháu nhi đồng nhân dịp Tết Trung thu / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.38-39.

Các cháu yêu quý!

Nhân dịp Tết Trung thu, Bác gửi lời thân ái chúc các cháu vui vẻ. Lần này là Trung thu kháng chiến thứ 3 của các cháu.

Vì chúng ta kháng chiến đã 3 năm, thức gì cũng hơi thiếu thốn hơn trước, cho nên có lẽ Trung thu này các cháu cũng ít bánh quà hơn năm ngoái.

*Nhưng Bác chắc các cháu vui hơn. Một là vì các cháu đều biết rằng càng khó khăn là ta càng gần ngày thắng lợi. Hai là vì năm nay các cháu tiến bộ hơn năm ngoái, về mặt thi đua học hành cũng vậy, về mặt tham gia kháng chiến cũng vậy. Thí dụ: Có những cháu đã xung phong phá tàu bay của giặc như ở Trung Bộ. Có những cháu đã xung phong giết mìn giết giặc ở Trung du. có cháu thi đua **đóng** **đảm phụ** kháng chiến như ở nhiều nơi, vv.*

Trung thu năm nay, Bác cũng chưa có quà gì biếu các cháu. Nhưng chắc rằng năm sau, các cháu sẽ có Tết Trung thu linh đình và Tết Trung thu kháng chiến hoàn toàn thắng lợi.

Bác gửi các cháu nhiều cái hôn.

355.4346

B101H

22. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi các cháu nhi đồng nhân Tết Trung thu 1948 /Hồ Chí Minh // 120 bức thư của Chủ tịch Hồ Chí Minh.- H.: Thanh niên, 2010.- Tr.165-166.

Gửi các cháu nhi đồng toàn quốc,

Một năm nữa các cháu ăn tết Trung thu kháng chiến.

Vì công việc kháng chiến, mà tết Trung thu này Bác cháu ta đang xa cách nhau.

Vì phải tiết kiệm để kháng chiến, mà Bác không có quà Trung thu cho các cháu. Nhưng tết trung thu này Bác rất vui, vì qua một trung thu thì kháng chiến càng gần đến thắng lợi. Chắc các cháu cũng vui, vì ngày sau các cháu có thể tự hào rằng: các cháu đã ăn mấy tết Trung thu kháng chiến.

Mặc dầu giặc Tây độc ác, chúng quyết không thể ngăn trở trăng thu vừa đẹp vừa tròn.

Mặc dầu giặc Tây hung tàn, chúng quyết không thể ngăn trở các cháu vui tươi và hăng hái.

Mặc dầu giặc Tây bạo ngược, chúng quyết không thể ngăn trở chúng ta kháng chiến thắng lợi, thống nhất và độc lập thành công.

Đến ngày kháng chiến thắng lợi, thống nhất và độc lập thành công, Bác cháu ta sẽ cùng nhau ăn những tết Trung thu tung bừng vui vẻ. Vinh hoa bõ lúc phong trần. Bác chúc các cháu vui vẻ, mạnh khỏe và gửi các cháu nhiều cái hôn Trung thu.

335.4346

CH500T

23. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi các cháu thiếu nhi / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với giáo dục.- H.: Giáo dục, 2008.- Tr.126 - 127.

Cùng các cháu nhi đồng và thiếu niên yêu quý,

Bác đi Pháp mấy tháng. Nhớ các cháu luôn luôn. Chắc các cháu cũng luôn luôn nhớ Bác.

Khi Bác về đến Tổ quốc, từ Hải Phòng đến Hà Nội, các cháu mang nhau đi đón Bác có lẽ hơn mười vạn cháu. Tay cầm cờ đỏ sao vàng, đứng chật hai bên đường, hai bên bờ ruộng. Reo cười ca hát, vui vẻ như một đàn chim.

Bác thấy cháu nào cũng mặt mũi vui tươi, áo quần sạch sẽ.

Hỏi, thì cháu nào cũng biết chữ Quốc ngữ, Bác mừng lắm. Nay Bác viết mấy chữ để cảm ơn các cháu và khuyên các cháu:

- 1. Phải siêng học,*
- 2. Phải giữ sạch sẽ,*
- 3. Phải giữ kỷ luật,*
- 4. Phải làm theo đời sống mới,*
- 5. Phải thương yêu giúp đỡ cha mẹ anh em.*

Bác lại nói cho các cháu biết rằng anh em nhi đồng Pháp có gửi lời thăm các cháu.

Thân ái

355.4346

B101H

24. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi các cháu thiếu niên hợp tác xã Mãng non thôn Phú Mẫn, xã Hàm Sơn, Huyện Yên Phong (Bắc Ninh) / Hồ Chí Minh // Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.95-96.

Bác rất vui lòng biết các cháu vừa học tập tốt, vừa tham gia sản xuất tốt. Các cháu đã có nhiều cố gắng trong việc chăm sóc tốt trâu bò của hợp tác xã. Các cháu luôn luôn cho trâu bò ăn no, đi kiểm tra trâu bò ban đêm và vận động các xã viên mùa rét che kín chuồng trại, may áo cho trâu bò, vv. Nhờ đó, từ 3 năm nay trâu bò của hợp tác xã không bị chết đói, chết rét, mà ngày càng béo khỏe. Như thế là rất tốt. Các cháu tuy tuổi còn nhỏ, cũng có thể làm những việc ích nước lợi dân. Các cháu là những người chủ tương lai của nước nhà, của hợp tác xã. Thiếu niên Việt Nam ta ngày nay ở cả hai miền Nam Bắc có nhiều cháu rất dũng cảm, thông minh, đã làm nên nhiều việc rất tốt đẹp trong học tập, sản xuất và chiến đấu.

Bác mong các cháu thiếu niên ở hợp tác xã Mãng non Phú Mẫn luôn luôn cố gắng hơn nữa, học tập những gương của những thiếu niên anh hùng để ngày càng tiến bộ. Bác cũng mong các cháu thiếu niên ở những địa phương khác làm theo các bạn nhỏ ở hợp tác xã Mãng non Phú Mẫn trong việc chăm sóc trâu bò và giúp đỡ thiết thực cho hợp tác xã ở địa phương mình.

Bác hôn các cháu.

371.3

B101H

25. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi các cháu và các cán bộ ở trường miền Nam/ Hồ Chí Minh// Chủ tịch Hồ Chí Minh với phong trào thi đua yêu nước.- H.: Chính trị Quốc gia, 2008.- Tr.136.

...

Các cháu nên thi đua, thi đua học tập, thi đua trong mọi việc để trở nên những nhi đồng có tổ chức, có kỷ luật, có sáng kiến, có lực lượng

...

Trong công tác, trong học tập, các cô các chú nên cố gắng thi đua, trao đổi kinh nghiệm để cùng nhau tiến bộ không ngừng

...

Từ nay, các cháu và các cô, các chú nên tổ chức thi đua. Đến ngày Quốc khánh “ 2 tháng 9 ” Bác sẽ có giải thưởng cho những cháu và những cô, những chú có thành tích khá nhất.

Bác gửi các cháu và các cô, các chú nhiều cái hôn.

Ngày 1 tháng 6 năm 1955

335.4346

CH500T

26. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi các học sinh / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với giáo dục.- H.: Giáo dục, 2008.- Tr.71 - 72.

Các em học sinh

Ngày hôm nay là ngày khai trường đầu tiên ở nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Tôi đã tưởng tượng thấy trước mắt cái cảnh nhộn nhịp tung bừng của ngày tựu trường ở khắp nơi. Các em hết thấy đều vui vẻ vì sau mấy tháng giời nghỉ học, sau bao nhiêu cuộc chuyển biến khác thường, các em lại được gặp thầy gặp bạn. Nhưng sung sướng hơn nữa, từ giờ phút này giờ đi các em bắt đầu được nhận một nền giáo dục hoàn toàn Việt Nam. Trước đây cha anh các em, và mới năm ngoái cả các em nữa, đã phải chịu nhận một nền học vấn nô lệ, nghĩa là nó chỉ đào tạo nên những kẻ làm tay sai, làm tôi tớ cho một bọn thực dân người Pháp. Ngày nay các em được cái may mắn hơn cha anh là được hấp thụ một nền giáo dục của một nước độc lập, một nền giáo dục nó sẽ đào tạo các em nên những người công dân hữu ích

cho nước Việt Nam, một nền giáo dục là phát triển hoàn toàn những năng lực sẵn có của các em.

Các em được hưởng sự may mắn đó là nhờ sự hy sinh biết bao đồng bào các em. Vậy các em nghĩ sao? Các em phải làm thế nào để đền bù lại công lao của người khác đã không tiếc thân và tiếc của để chiếm lại nền độc lập cho nước nhà.

Các em hãy nghe lời tôi, lời của một người anh lớn lúc nào cũng ân cần mong mỏi cho các em được giỏi giang. Trong năm học tới đây, các em hãy cố gắng, siêng năng học tập, ngoan ngoãn, nghe thầy, yêu bạn. Sau 80 năm giời nô lệ làm cho nước nhà bị yếu hèn, ngày nay chúng ta cần phải xây dựng lại cơ đồ mà tổ tiên đã để lại cho chúng ta, làm sao cho chúng ta theo kịp các nước khác trên hoàn cầu. Trong công cuộc kiến thiết đó nước nhà trông mong chờ đợi ở các em rất nhiều. Non sông Việt Nam có trở nên tươi đẹp hay không, dân tộc Việt Nam có bước tới đài vinh quang để sánh vai với các cường quốc năm châu được hay không, chính là nhờ một phần lớn ở công học tập của các em.

Đổi riêng với các em lớn, tôi khuyên thêm một điều này: Chúng ta đã đánh đuổi bọn thực dân, chúng ta đã giành được độc lập. Nhưng giặc Pháp còn lăm le quay lại. Chúng ỷ vào kẻ khác mạnh hơn mà gây sự với ta. Tất nhiên chúng sẽ bị bại, vì tất cả quốc dân ta đoàn kết chặt chẽ, và một lòng chiến đấu cho giang sơn tổ quốc. Phải sẵn sàng mà chống quân giặc cướp nước, đây là bổn phận của mỗi công dân. Các em lớn chưa hẳn đến tuổi phải gánh vác công việc nặng nhọc ấy, những các em cũng nên, ngoài giờ học ở trường, tham gia vào các Hội cứu quốc để tập luyện thêm cho quen với đời sống chiến sĩ và để giúp đỡ một vài việc nhẹ nhàng trong cuộc phòng thủ đất nước.

Tôi đã thành thực khuyên nhủ các em. Mong rằng những lời của tôi được các em luôn luôn ghi nhớ.

Ngày hôm nay, nhân buổi tựu trường của các em, tôi chỉ biết chúc các em một năm đầy vui vẻ và đầy kết quả tốt đẹp.

Chào các em thân yêu

Hồ Chí Minh

355.4346

B101H

**27. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi cháu Nguyễn Thị Lương / Hồ Chí Minh//
Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.47-48.**

Gửi cháu Nguyễn Thị Lương, ở bến đò Mộc, xã Minh Quang. Nhà UBHCKC huyện Bất Bạt chuyển.

Bác gửi lời khen cháu chịu khó đi mót lúa, bán lấy tiền để giúp bộ đội. Thế là yêu nước. Bác mong các cháu nhi đồng khác đều biết yêu nước như vậy. Bác khuyên cháu cố gắng học và làm việc, để tiến bộ nhiều. Bác cũng cảm ơn bố mẹ cháu biết dạy cháu yêu Tổ quốc, yêu bộ đội.

Bác hôn cháu.

371.3

B101H

28. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi giáo viên, học sinh cán bộ thanh niên và nhi đồng / Hồ Chí Minh// 120 Bức thư của Chủ tịch Hồ Chí Minh.- H.: Thanh niên, 2008.- Tr.211-212.

Thân ái gửi toàn thể thầy giáo, học trò và cán bộ thanh niên và nhi đồng

Nhân dịp các trường bước vào năm học mới, tôi có mấy lời gửi anh chị em và các cháu:

Trong năm học vừa qua, từ khi miền Bắc hoàn toàn giải phóng, các thầy giáo và cán bộ đã cố gắng nhiều, các cháu học trò đã có nhiều tiến bộ khá. Nhà trường đông đúc vui vẻ. Đó là một thành tích đáng mừng.

Nhưng đó mới là bước đầu.

Trường học của chúng ta là trường học của chế độ Dân chủ Nhân dân nhằm mục đích đào tạo những công dân và cán bộ tốt, những người chủ tương lai tốt của nước nhà. Về mọi mặt, trường học của chúng ta phải hơn hẳn trường học của thực dân và phong kiến.

Muốn được như thế thì thầy giáo, học trò và cán bộ phải cố gắng hơn nữa để tiến bộ hơn nữa.

Trước hết phải ra sức tẩy sạch ảnh hưởng giáo dục nô dịch của thực dân còn sót lại như: Thái độ thờ ơ đối với xã hội, xa rời đời sống lao động và đấu tranh của nhân dân, học để lấy bằng cấp, dạy theo lối nhồi sọ. Và cần xây dựng tư tưởng: dạy và học để phục vụ Tổ quốc, phục vụ nhân dân. Nhà trường phải gắn liền với thực tế của nước nhà. Với đời sống của nhân dân. Thầy giáo và học trò tùy hoàn cảnh và khả năng, cần tham gia những công tác xã hội, ích nước lợi dân.

Ngoài ra, mỗi một cấp giáo dục cần nhận rõ nhiệm vụ của mình trong lúc này:

Đại học thì cần kết hợp lý luận khoa học với thực hành, ra sức học tập lý luận và khoa học tiên tiến của các nước bạn, kết hợp với thực tiễn của nước ta để thiết thực giúp ích cho công cuộc xây dựng nước nhà.

Trung học thì cần đảm bảo cho học trò những tri thức phổ thông chắc chắn, thiết thực, thích hợp với nhu cầu và tiền đề xây dựng nước nhà, bỏ những phần nào không cần thiết cho đời sống thực tế.

Tiểu học thì cần giáo dục các cháu thiếu nhi: yêu Tổ quốc, yêu nhân dân, yêu lao động, yêu khoa học, trọng của công. Cách dạy phải nhẹ nhàng và vui vẻ, chớ gò ép thiếu nhi vào khuôn khổ của người lớn. Phải đặc biệt chú ý giữ gìn sức khỏe của các cháu.

Tôi cũng mong các gia đình liên lạc chặt chẽ với nhà trường, giúp nhà trường giáo dục và khuyến khích con em chăm chỉ học tập, sinh hoạt lành mạnh và hăng hái giúp ích nhân dân.

Chúc các thầy giáo, cán bộ và các cháu năm học mới: đoàn kết, cố gắng, tiến bộ.

Chào thân ái

Hà Nội, Ngày 31 tháng 10 năm 1955

355.4346

M458T

29. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi học sinh trường Việt Bắc / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.44-45.

Gửi các cháu học sinh trường Việt Bắc,

Biết các cháu nhịn ăn, quét chợ, hái củi, bán bánh tiết kiệm dành dụm được 216.445 đồng mua công trái, Bác rất cảm động. Bác gửi lời thân ái khen ngợi lòng các cháu nông nản yêu nước.

Việc các cháu đã xung phong làm, thì chắc học sinh các trường khác cũng sẽ làm được. Số tiền tuy nhỏ nhưng các cháu học sinh ra sức lao động để lấy tiền mua công trái thì có ý nghĩa to.

Bác muốn biết: Các cháu.

- Sinh hoạt thế nào,
- Học tập thế nào,
- Sức khỏe thế nào,
- Thi đua thế nào,
- Tặng gia sản xuất thế nào?

Bác gửi lời thăm các thầy giáo và cha mẹ các cháu và gửi các cháu nhiều cái hôn.

Ngày 10 tháng 5 năm 1951.

371.3

B101H

30. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi Hội nghị cán bộ phụ trách nhi đồng / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.39-40.

Gửi Hội nghị cán bộ phụ trách nhi đồng,

Nhân dịp Hội nghị, tôi gửi lời thân ái chúc các cô, các chú mạnh khỏe và Hội nghị có kết quả tốt. Sau đây là vài ý kiến để giúp các bạn thảo luận:

- Cách dạy trẻ, cần làm cho chúng biết: Yêu Tổ quốc, thương đồng bào, chuộng lao động, giữ kỷ luật, biết vệ sinh, học văn hóa.

- Đồng thời phải giữ toàn vẹn cái tính vui vẻ, hoạt bát, tự nhiên, tự động, trẻ trung của chúng (chớ nên làm cho chúng hóa ra những “ người già sớm”. Nhiều thư các cháu gửi cho Bác Hồ, viết như người lớn viết; đó là một triệu chứng già sớm nên tránh).

Trong lúc học, cũng cần cho chúng vui, trong lúc vui cũng cần làm cho chúng học. Ở trong nhà, ở trường học, ở xã hội, chúng đều vui đều học. Muốn vậy thì các ban phụ trách nhi đồng cần phải liên lạc mật thiết với cha mẹ và thầy giáo của nhi đồng.

- Ngày nay chúng là nhi đồng, 11 năm sau chúng sẽ là công dân, cán bộ. Vì vậy, Chính phủ, các đoàn thể, và tất cả các đồng bào có trách nhiệm giúp sức vào việc giáo dục nhi đồng. Công việc ấy phụ nữ và thanh niên phải là người phụ trách chính, nhất là thanh niên.

- Giáo dục nhi đồng là một khoa học. Vậy các bạn phải cố gắng học tập, nghiên cứu, trao đổi kinh nghiệm, để tiến bộ mãi. Nhất là phải làm kiểu mẫu trong mọi việc. Như vậy, thì các bạn sẽ thành công.

Chào thân ái và quyết thắng.

Tháng 11 năm 1949.

371.3

B101H

31. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi lưu học sinh Việt Nam học ở Mát-xcơ-va / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với giáo dục.- H.: Giáo dục, 2008.- Tr.145.

Thân gửi các cháu lưu học sinh kỹ thuật, tiếng Nga và các cháu thiếu nhi Việt Nam học ở Mát-xcơ-va.

Bác và phái đoàn muốn thăm tất cả các cháu. Tiếc vì bận quá không thể đi được.

Bác rất vui lòng được biết tất cả các cháu đều cố gắng chăm chỉ học tập và biết tiết kiệm. Như thế là rất tốt. Thế là các cháu đã thực hiện được lời Bác dặn: Ở Liên Xô cũng phải luôn luôn nhớ đến hoàn cảnh khó khăn ở trong nước.

Nay phái đoàn trở về nước, Bác có mấy điều dặn chung các cháu:

1. Các cháu học kỹ thuật và học tiếng Nga cần nhận rõ mình học cốt để phục vụ Tổ quốc, phục vụ nhân dân. Học ngành nào cũng cần phải căn cứ vào nhu cầu của Tổ quốc, của nhân dân mà định, không thể tùy theo sở thích riêng của mình.

2. Các cháu thiếu niên phải luôn luôn ngoan ngoãn, kính trọng, vâng lời cô giáo, thầy giáo và thương yêu giúp đỡ lẫn nhau. Nghe nói có vài cháu chưa được thật ngoan, còn hơi bướng bỉnh. Bác mong các cháu ấy hãy cố gắng sửa chữa để tất cả các cháu trở thành những thiếu nhi ngoan ngoãn, xứng đáng là cháu ngoan của Bác.

3. Nhờ Đảng Công sản, Chính phủ và nhân dân Liên Xô hết lòng giúp đỡ các cháu ăn học, vậy các cháu phải chăm học tiến bộ và đoàn kết với các bạn Liên Xô. Như thế mới xứng đáng với công ơn giáo dục của Liên Xô.

Đảng, Chính phủ và nhân dân ta rất mong muốn các cháu ngày càng tiến bộ, học tập được nhiều kết quả để mai sau về nước phục vụ nhân dân, Bác luôn theo dõi sự tiến bộ của các cháu. Bác mong các cháu có nhiều thành tích mới báo cáo cho Bác.

Bác hôn các cháu

Iéccút, ngày 19 tháng 7 năm 1955

Bác Hồ

355.4346

B101H

32. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi nam nữ thanh niên và nhi đồng Nam Bộ / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.34.

Gửi các cháu nam nữ thanh niên và nhi đồng Nam Bộ,

Các cháu yêu mến,

Nhân dịp phái đoàn Chính phủ vào Nam, Bác gửi lời thân ái thăm các cháu.

Vì giao thông khó khăn, Bác cháu ta ít có thư từ đi lại. Tuy vậy, Bác luôn nghĩ đến các cháu.

Bác muốn biết các cháu học hành thế nào, sinh hoạt thế nào, tranh đấu thế nào...

Trong phong trào Thi đua ái quốc, Bác mong các cháu sẽ cùng với thanh niên và nhi đồng toàn quốc, hăng hái xung phong. Các cháu phải dũng cảm tiến lên, làm cho xứng đáng là con cháu của Phù Đổng Vương, của Trần Quốc Toản. Cho xứng đáng là thanh niên và nhi đồng của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa thống nhất và độc lập.

Bác chờ đợi thư của các cháu báo cáo cho Bác biết những sự tiến bộ và những thành tích vẻ vang của các cháu.

Bác hôn các cháu.

371.3

B101H

33. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi nhi đồng nhân dịp Trung thu / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.55-56.

Gửi các cháu nhi đồng,

Trung thu này là Trung thu hòa bình đầu tiên, sau 8,9 năm kháng chiến anh dũng của nhân dân ta. Trong cuộc kháng chiến cứu nước, các cháu cũng có đóng góp một phần. Nhân dịp này, Bác gửi lời thân ái khen ngợi các cháu.

Trăng thu trong đẹp, sáng rọi khắp nơi, từ Nam đến Bắc. Cũng như lòng Bác yêu quý tất cả các cháu miền Bắc và miền Nam.

Lần này Bác bận việc quá, không rảnh làm thơ gửi cho các cháu. Bác chỉ chúc các cháu vui vẻ, mạnh khỏe, ngoan ngoãn và cố gắng thi đua học hành.

Đến ngày Nam Bắc một nhà,

Các cháu xúm xít, thì ta vui lòng.

Trung thu năm Giáp Ngọ

Bác Hồ của các cháu.

371.3

B101H

34. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi nhi đồng trong nước và ngoài nước nhân ngày 1-6 / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.53.

Các cháu nhi đồng,

Hôm nay, ngày nhi đồng quốc tế, Bác gửi lời thân ái thăm các cháu nhi đồng trong nước, nhi đồng các nước bạn và nhi đồng thế giới. Bác chúc các cháu vui vẻ, mạnh khỏe, ngoan ngoãn, tiến bộ .

Bác đặc biệt gửi lời khen ngợi các cháu trong vùng tạm bị chiếm đã hăng hái tham gia kháng chiến.

Bác gửi các cháu nhiều cái hôn.

Ngày 1 tháng 6 năm 1953.

371.3

B101H

35. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi nhi đồng toàn quốc dịp Tết Trung thu / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.43-44.

Cùng các các cháu yêu quý,

Lại một Tết Trung thu kháng chiến.

Các cháu có biết Trung thu này khác với Trung thu trước như thế nào không?

Bác nói cho các cháu nghe nhé:

Trung thu này, vì nhân dân Trung Quốc đã hoàn toàn đánh thắng đế quốc Mỹ và phản động Quốc dân đảng, nên nhi đồng Trung Quốc đã bắt đầu hưởng hạnh phúc của nên dân chủ mới.

Trung thu này, nhân dân Triều Tiên đang ra sức đánh đế quốc Mỹ. Nhi đồng Triều Tiên cũng hăng hái tham gia kháng chiến.

Trung thu này, ở Việt Nam ta, nhiều cháu năm kia viết thư khoe với Bác, Trung thu bánh kẹo, đèn đẹp, thì nay viết thư khoe với Bác đã vào bộ đội, đánh giặc, lập công. Nhiều cháu năm kia là những giao thông viên loắt choắt, thì năm nay đã thành những cán bộ đường hoàng. Nhiều cháu năm kia còn rất thơ ấu, năm nay báo cáo với Bác đang thi đua học hành và tăng gia sản xuất.

Trung thu này, các cháu tiến bộ nhiều, cũng như kháng chiến ta tiến bộ nhiều.

Trung thu này, các cháu ở vùng tạm bị địch chiếm, thì ăn Tết ngậm ngùi dưới gót sắt hung tàn của giặc Pháp và bù nhìn. Các cháu ở vùng tự do, nơi thì ăn Tết sung sướng nhưng cũng có nơi thì ăn Tết dưới bom đạn của quân thù.

Nhưng Bác chắc rằng: Bất kỳ ở đâu, tinh thần các cháu cũng đều hăng hái vui vẻ. Vì các cháu đều biết rằng: Giặc Pháp và phản động Mỹ không thể ăn cướp ông trăng Trung thu của các cháu. Cũng như chúng nó không thể ngăn trở cuộc thắng lợi của kháng chiến ta. Vì các cháu đều chắc rằng kháng chiến nhất định thắng lợi, và đến ngày kháng chiến thắng lợi, thì Bác cháu ta sẽ cùng nhau ăn những cái Tết Trung thu rất vui vẻ, sung sướng tưng bừng.

Bác thân ái gửi các cháu những cái hôn.

371.3

B101H

36. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi nhi đồng toàn quốc nhân dịp kỷ niệm Cách mạng Tháng Tám /Hồ Chí Minh // 120 bức thư của Chủ tịch Hồ Chí Minh.- H.: Thanh niên , 2010.- Tr.148-149.

Hỡi các cháu yêu quý!

Ngày kỷ niệm Cách mạng Tháng Tám, các cháu cũng phải có phần chứ nhỉ. Vậy Bác gửi cho các cháu lời chào thân ái. Trong cuộc Cách mạng Tháng Tám và trong cuộc kháng chiến bây giờ đã cho nhiều cháu tham gia.

Từ Nam đến Bắc có nhiều nhi đồng đã oanh liệt hy sinh cho Tổ quốc, có nhiều nhi đồng bị địch giết hại một cách thảm thương. Bác cùng các cháu, ta kính cẩn nghiêng mình trước linh hồn các liệt sỹ thiếu niên đó. Vì thực dân hung ác mà có nhiều nhi đồng lạc cha rời mẹ, có nhiều nhi đồng phải tản cư đến chỗ núi rậm rừng xanh. Đối với những nhi đồng đó, Bác cùng các cháu, ta phải hết sức thương yêu, tìm cách giúp đỡ.

Bác rất vui lòng biết rằng: nhiều cháu đã hăng hái giúp việc trong các bộ đội và dân quân.

Nhiều cháu đã tổ chức tăng gia sản xuất, trồng lúa, trồng ngô, nuôi gà, nuôi vịt (nhi đồng Hải Phòng). Nhiều cháu vào tuyên truyền xung phong (như nhi đồng Quảng Yên). Nhiều cháu giúp việc bình dân học vụ (nhi đồng nhiều nơi đã làm như thế).

Còn cháu nào cũng biết siêng học, siêng làm, biết ăn ở sạch sẽ, biết giữ kỷ luật, lễ phép, thế là tốt lắm. Bác khuyên các cháu gắng sức thêm. Việc gì có ích cho kháng chiến, có ích cho Tổ quốc thì các cháu nên gắng sức làm. Làm được bao nhiêu tốt bấy nhiêu. Tuổi các cháu còn nhỏ, thì các cháu làm những công việc nhỏ. Nhiều công việc nhỏ cộng lại thành công việc to. Bác mong các cháu làm việc và

học hành, cho xứng đáng là nhi đồng của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, thống nhất và độc lập.

Bác hôn tất cả các cháu.

Viết tháng 8-1947

355.4346

M458T

37. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi nhi đồng toàn quốc nhân ngày 1-6-1954 / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.55.

Gửi các cháu nhi đồng,

Nhân dịp Tết quốc tế của các cháu nhi đồng, Bác thân ái chúc các cháu ngoan ngoãn, mạnh khỏe, vui vẻ, tiến bộ. Bác hôn các cháu.

Bác cũng thay mặt các cháu gửi nhi đồng các nước bạn và thế giới nhiều cái hôn.

371.3

B101H

38. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi nhi đồng toàn quốc nhân ngày Quốc tế thiếu nhi/ Hồ Chí Minh// Chủ tịch Hồ Chí Minh với phong trào thi đua yêu nước.- H.: Chính trị Quốc gia, 2008.- Tr.85.

...

Chú, Bác, Anh, Chị thi đua tăng gia sản xuất để các cháu được no cơm ấm áo.

Thế là người lớn đấu tranh cho nhi đồng.

Mà các cháu cũng đấu tranh. Các cháu đấu tranh thế nào? Các cháu:

- Thi đua học tập,

- Thi đua giúp tăng gia sản xuất,

- Thi đua giúp đỡ gia đình các thương binh, tử sĩ.

Thế là các cháu đấu tranh.

...

Bác Hồ

335.4346

39. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi nhi đồng Yên Bái/ Hồ Chí Minh// Chủ tịch Hồ Chí Minh với phong trào thi đua yêu nước.- H.: Chính trị Quốc gia, 2008.- Tr.22.

...

Trong cuộc “Thi đua ái quốc”, Bác mong các cháu trong năm nay làm cho được hai việc: gắn tổ chức 10.000 cháu và cháu nào cũng cố học cho biết chữ.

Bác hôn các cháu

335.4346

CH500T

40. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi thiếu nhi Liên Xô / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.68.

Thân gửi các cháu nam nữ thiếu nhi Liên Xô bé nhỏ của Bác,

Tòa soạn tờ báo của các cháu yêu cầu Bác viết cho các cháu một vài dòng. Bác vui lòng thực hiện yêu cầu đó.

Từ Việt Nam xa xôi, các bạn thiếu nhi Việt Nam bé nhỏ của các cháu nhờ Bác chuyển tới các cháu nhiều lời chào mừng thân ái và nhiều cái hôn. Các bạn thiếu nhi Việt Nam của các cháu coi các cháu như anh em trong một nhà.

Các cháu yêu quý của Bác,

Chỉ ít ngày nữa ở Mát-xơ-cơ-va sẽ khai mạc cuộc Đại hội liên hoan thanh niên và sinh viên thế giới lần thứ 6. Nhân dịp này, Bác gửi lời chào mừng các cháu, Bác mong các cháu luôn luôn yêu Tổ Quốc, yêu nhân dân, yêu lao động, kính trọng và yêu mến cha mẹ, thầy học và anh em bạn và luôn luôn đoàn kết chặt chẽ với thiếu nhi Việt Nam cũng như thiếu nhi toàn thế giới.

Bác hôn các cháu.

Mát-xơ-cơ-va, ngày 17 tháng 7 năm 1957.

371.3

B103H

41. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi thiếu nhi nhân dịp Tết Trung thu / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.66.

Nhân dịp Tết Trung thu

Thân ái chúc các cháu:

Vui vẻ, mạnh khỏe,

Đoàn kết chặt chẽ.

Thi đua học hành,

Tiến bộ mau lẹ.

371.3

B103H

42. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi thiếu nhi toàn quốc nhân ngày 01-06-1950/ Hồ Chí Minh// Bác Hồ với giáo dục.- H.: Giáo dục, 2008.- Tr.128.

Các cháu yêu quý,

Ngày 1 tháng 6 là ngày của các cháu bé khắp các nước trên thế giới.

Đáng lẽ các cháu đều được no ấm, được vui chơi, được học hành như con trẻ ở Liên Xô.

Song ở các nước tư bản, cha mẹ là người lao động, bị bóc lột, thì con trẻ cũng bị bóc lột, chịu cực chịu khổ.

Ví dụ: Mỹ là một nước nhiều tiền bạc nhất, có những nhà đại phú, ngôi mát ăn bát vàng. Nhưng con nhà lao động thì lên 5 lên 6 tuổi đã phải đi làm thuê làm mướn.

Ở nước Việt Nam ta, thì vì giặc Pháp gây ra chiến tranh, chúng nó đốt nhà, giết người, cướp của. Vì vậy người lớn phải kháng chiến, trẻ con cũng phải kháng chiến.

Bác thương các cháu lắm. Bác hứa với các cháu rằng: Đến ngày đánh đuổi hết giặc Pháp, kháng chiến thành công, thì Bác cùng Chính phủ và các đoàn thể cũng cố gắng làm cho các cháu đều được no ấm, đều được vui chơi, đều được học hành, đều được sung sướng.

Bác mong các cháu ngoan ngoãn. Bác chúc các cháu mạnh khỏe. Bác gửi các cháu nhiều các hôn.

Bác Hồ

355.4346

B101H

43. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi thiếu nhi Trung Quốc / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.89-90.

Các cháu thân mến,

Cảm ơn các cháu đã gửi thư cho Bác.

Các cháu rất quan tâm và đồng tình với cuộc đấu tranh chống Mỹ, cứu nước của nhân dân Việt Nam. Tinh thần quốc tế vô sản đó của các cháu rất tốt. Bác vui mừng báo cho các cháu biết: Các chú Giải phóng quân và du kích miền Nam Việt Nam đánh rất giỏi, đang liên tiếp giành thắng lợi. Ở miền Bắc, từ ngày 5 tháng 8 năm 1964 đến nay, gần 300 máy bay của bọn xâm lược Mỹ đã bị bắn rơi.

Vừa được sự ủng hộ mạnh mẽ của Trung Quốc và các nước anh em, được sự đồng tình nhiệt liệt của nhân dân thế giới, vừa dựa vào sức mình, nhân dân Việt Nam kiên quyết đánh đến cùng. Đế quốc Mỹ nhất định thua. Việt Nam nhất định thắng.

Bác thân ái chúc các cháu lao động tốt, học tập tốt, sức khỏe tốt, cố gắng trở thành cháu ngoan của Bác Mao.

371.3

B101H

44. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi thiếu nhi Việt Nam đêm trung thu đầu tiên của nước Việt Nam dân chủ cộng hòa /Hồ Chí Minh // 120 bức thư của Chủ tịch Hồ Chí Minh.- H.: Thanh niên , 2010.- Tr.67-68.

Các em,

Đây là Hồ Chí Minh nói chuyện với các em. Hôm nay các em vui chơi, vui chơi một cách có đoàn kết, có tổ chức. như thế là tốt lắm. Hôm nay Tết Trung thu là của các em. Mà cũng là một cuộc biểu tình của các em để tỏ lòng yêu nước và để ủng hộ nền độc lập.

Các em phải ngoan, ở nhà phải nghe lời bố mẹ, đi học phải siêng năng, đối với bạn phải yêu kính. Các em phải thương yêu nước ta. Mong các em mai sau lớn lên thành những người dân xứng đáng với nước độc lập tự do.

Các em có hứa với tôi như thế không? Tôi không có gì biếu các em, chỉ có thể đem cho mỗi đoàn các em một cái ảnh, các đại biểu sẽ đưa cho các em.

Cảm ơn các em! Hôn các em nhé!

Trước khi các em đi phá cỗ vui vẻ, chúng ta cùng nhau hô hai khẩu hiệu:

*Trẻ em Việt Nam sung sướng!
Việt Nam độc lập muôn năm!*

Chào các em.

355.4346

M458T

45. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi thiếu niên, nhi đồng toàn quốc nhân dịp kỷ niệm 20 năm ngày thành lập Đội thiếu niên tiền phong /Hồ Chí Minh // 120 bức thư của Chủ tịch Hồ Chí Minh.- H.: Thanh niên , 2010.- Tr.243-244.

Các cháu yêu quý,

15-5-1961 là ngày kỷ niệm 20 tuổi của Đội thiếu niên tiền phong. Bác gửi các cháu lời chúc mừng thân ái nhất. Trong thời kỳ qua, từ Bắc đến Nam, thiếu niên và nhi đồng đã hăng hái tham gia cách mạng và kháng chiến, có những thiếu niên và nhi đồng đã oanh liệt hy sinh cho Tổ quốc như Kim Đồng, Lê Văn Tám, và nhiều cháu khác.

Từ ngày hòa bình trở lại, ở miền Bắc có Đảng lãnh đạo, có Đoàn giúp đỡ, các cháu đều chăm chỉ học hành, tham gia lao động, cháu nào cũng ngoan. Bác vui lòng khen ngợi các cháu.

Nhưng chúng ta phải luôn luôn nhớ đến thiếu niên và nhi đồng ở miền Nam ruột thịt, đang bị bọn Mỹ - Diệm áp bức đọa đày.

*Để ủng hộ đồng bào miền Nam (kể cả thiếu niên và nhi đồng) đấu tranh chống Mỹ - Diệm, đồng bào miền Bắc phải thi đua xây dựng chủ nghĩa xã hội, **làng** cơ sở vững mạnh để thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà.*

Các cháu cũng tham gia đấu tranh, bằng cách thực hiện mấy điều sau đây:

-Yêu Tổ quốc, yêu đồng bào.

-Học tập tốt, lao động tốt.

-Đoàn kết tốt, kỷ luật tốt.

-Giữ gìn vệ sinh.

-Thật thà, dũng cảm.

Mai sau, các cháu sẽ là người chủ của nước nhà. Cho nên ngay từ rày, các cháu cần phải rèn luyện đạo đức cách mạng để chuẩn bị trở nên người công dân tốt, người cán bộ tốt của nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

Bác gửi các cháu nhiều cái hôn!

355.4346

M458T

**46. HỒ CHÍ MINH. Thư gửi trại nhi đồng Nghệ thuật I / Hồ Chí Minh//
Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.33.**

Gửi nhi đồng Nghệ thuật,

Những bài nhạc, bài ca của các cháu gửi, Bác đều nhận được cả. Bác nhớ đã trả lời rồi. Nay nhận được thư các cháu mới gửi, biết các cháu đều tham gia thi đua ái quốc. Bác rất vui lòng, Bác khuyên các cháu luôn luôn cố gắng cho tiến bộ và chúc các cháu luôn mạnh khỏe.

Bác hôn các cháu

Tháng 8 năm 1948

371.3

B101H

**47. HỒ CHÍ MINH. Thư khen cháu Đặng Phúc Hải / Hồ Chí Minh //
Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.32.**

Gửi cháu Đặng Phúc Hải,

Liên lạc viên huyện đội Kim Môn,

Cháu Hải,

Bác rất vui lòng biết rằng: Trong trận đánh giặc ở Kim Môn, ngày 26 tháng 3 năm 1948, gặp một hoàn cảnh rất khó khăn nguy hiểm, cháu đã rất trấn tĩnh, giết được 3 tên địch. Do đó mà giải vây cho một số anh em.

Bác gửi lời thân ái khen cháu và tặng cho cháu cái tên vinh dự là: Nhi đồng anh hùng.

Đồng thời Bác khuyên cháu chớ vì được khen thưởng mà kiêu ngạo tự đắc. Cháu phải khiêm tốn hơn, phải ra sức học tập thêm, phải cố gắng để lập công thêm trong cuộc luyện quân lập công mới (trong phong trào Thi đua ái quốc). Như thế mới thật xứng đáng là cháu yêu của Bác.

Bác hôn cháu.

371.3

B101H

48. HỒ CHÍ MINH. Thư nói về công tác Trần Quốc Toản / Hồ Chí Minh // Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.31-32.

Gửi các cháu nhi đồng nhi đồng trai và gái,

Bác gửi lời thân ái chúc các cháu năm mới.

Năm ngoài, các cháu gửi thư cho Bác rất nhiều. Tiếc vì bận việc quá Bác không thể trả lời hết được khắp. Nhưng Bác nhớ các cháu luôn luôn, và biết rằng các cháu đều yêu nước, siêng học, siêng làm, giữ kỷ luật, thì Bác rất vui lòng.

Qua năm mới, Bác đề nghị các cháu làm một việc là: Các cháu tổ chức những đội Trần Quốc Toản.

Trần Quốc Toản là ai? Tổ chức thế nào, và để làm gì?

1. Cách đây chừng 700 năm, quân Mông Cổ đánh chiếm gần nửa châu Âu, chiếm gần hết châu Á, và lấy cả nước Trung Hoa. Lúc đó quân Mông Cổ đem 30 vạn lính đến đánh nước ta.

Do ông Trần Hưng Đạo cầm đầu, tổ tiên ta trường kỳ kháng chiến trải qua 4,5 năm đánh tan quân Mông Cổ, nước ta lại được độc lập.

Trần Quốc Toản là cháu ông Trần Hưng Đạo, lúc đó mới 15,16 tuổi, cũng đi đánh giặc và lập được nhiều chiến công.

2. Bác không phải mong các cháu tổ chức những đội Trần Quốc Toản để đi đánh giặc và lập được nhiều chiến công, nhưng mà cốt để tham gia kháng chiến bằng cách giúp đỡ đồng bào.

3. Từ 5 đến 10 cháu tổ chức thành một đội, giúp nhau học hành. khi học rảnh mỗi tuần mấy lần cả đội đem nhau đi giúp đồng bào.

Trước thì giúp các nhà chiến sỹ, nhà thương binh, lần lượt giúp những nhà ít người. Sức các cháu làm được việc gì thì giúp việc ấy. Thí dụ: quét nhà, gánh nước, lấy củi, xay lúa, giữ em, dạy chữ quốc ngữ, vv.

Đội này thi đua với đội khác. Mỗi tháng một lần, các đội báo cáo cho Bác biết. Đội nào giỏi hơn, Bác sẽ gửi giấy khen. Đó là ý kiến của Bác. Nếu cháu nào có nhiều sáng kiến, tìm ra nhiều cách giúp đỡ càng tốt.

Các cháu nên hiểu rằng: giúp đỡ đồng bào tức là tham gia kháng chiến. Và do đó, các cháu sẽ luyện tập cái tinh thần siêng năng và bác ái để sau thành người công dân tốt của nước Việt nam Dân chủ Cộng hòa, Độc lập, Tự do, Hạnh phúc.

Bác hôn các cháu.

Tháng 2 năm 1948

371.3

49. HỒ CHÍ MINH. Thư Trung thu / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.51-52.

Gửi các cháu nhi đồng ở vùng tự do, vùng du kích, vùng tạm bị chiếm và ở ngoài nước,

Mỗi năm, đến Tết Trung thu, Bác càng nhớ các cháu.

Trung Thu trăng trong gió mát là cảnh thái bình. Mục đích của Bác và Đoàn thể cùng Chính phủ là cốt xây dựng cho các cháu đời sống thái bình, tự do, sung sướng.

Nhưng vì giặc Pháp, bọn can thiệp Mỹ và lũ Việt gian bù nhìn muốn bắt dân ta làm nô lệ cho chúng, chúng gây ra chiến tranh xâm lược, cho nên dân ta phải ra sức kháng chiến để giữ lấy độc lập, tự do.

Từ Thu trước đến Thu này, kháng chiến ta có nhiều thắng lợi, mà các cháu cũng tiến bộ nhiều.

Các cháu đều biết yêu nước, ghét giặc, đều chăm học, siêng làm. Các cháu đều biết đoàn kết, thương yêu cha mẹ, giúp đỡ bộ đội và thương binh, giúp tăng gia sản xuất và tiết kiệm.

Có nhiều cháu đã được khen thưởng, có cháu đã thành chiến sỹ thi đua toàn quốc.

Các cháu ở trong vùng tạm bị chiếm rất gan góc. Nhiều cháu đã hy sinh oanh liệt, để giữ bí mật, để giúp đỡ cán bộ và bộ đội.

Nói tóm lại, các cháu rất ngoan, Bác rất vui lòng.

Chắc các cháu có nghe nói: Không những đồng bào trong nước mà các ông, các bà, các cô, các chú trong phe dân chủ thế giới, nhất là ở các nước bạn như Liên Xô, Trung Quốc, Triều Tiên và các nước dân chủ nhân dân Đông Âu, đều nhớ đến các cháu. Cho nên đã lập ra Ủy ban quốc tế bảo vệ thiếu nhi và định ngày 1 tháng 6 là ngày Tết Quốc tế của tất cả nhi đồng ở các nước.

Như thế là các cháu nhi đồng Việt Nam và Trung Quốc có hai Tết: Tết mùng 1 tháng 6 và Tết Trung thu. Càng được săn sóc, các cháu càng phải cố gắng ngoan hơn nữa.

Các cháu gửi thư cho Bác nhiều lắm. Bác rất vui. Nhưng vì Bác bận quá không trả lời riêng cho từng cháu được. Nhân dịp Tết Trung thu, Bác gửi các cháu thư này:

Ai yêu các nhi đồng

Bằng Bác Hồ Chí Minh?

*Tính các cháu ngoan ngoãn,
Mặt các cháu xinh xinh,
Mong các cháu cố gắng
Thi đua học và hành.
Tuổi nhỏ làm việc nhỏ,
Tùy theo sức của mình:
Để tham gia kháng chiến,
Để gìn giữ hòa bình.
Các cháu hãy xứng đáng:
Cháu Bác Hồ Chí Minh!*

Hôn các cháu.

371.3

B101H

50. HỒ CHÍ MINH. Thư Trung thu gửi các cháu nhi đồng/ Hồ Chí Minh// Chủ tịch Hồ Chí Minh với phong trào thi đua yêu nước.- H.: Chính trị Quốc gia, 2008.- Tr.95 - 96.

...

Các chú, các anh trong bộ đội thì thi đua giết giặc, để bảo vệ các cháu.

Các chú, các anh, các chị ở hậu phương thì thi đua tăng gia sản xuất để các cháu được ấm no.

Các cô, các thím, các anh ở Liên Xô, Trung Hoa, các nước bạn và các nước khác cũng lo nghĩ đến các cháu.

Vậy các cháu nên thế nào?

Các cháu phải ghét, ghét cay ghét đắng bọn thực dân Pháp, bọn can thiệp Mỹ, bọn Việt gian, bọn bù nhìn. Vì chúng nó mà ta khổ.

Các cháu phải yêu, yêu Tổ quốc, yêu đồng bào, yêu lao động.

Các cháu phải gắng, gắng giúp đỡ thương binh và gia đình chiến sĩ, gắng giữ gìn vệ sinh và giữ gìn kỷ luật, gắng học hành.

Các cháu phải đoàn kết, đoàn kết giữa nhi đồng Việt Nam với nhau, đoàn kết giữa nhi đồng Việt Nam cùng nhi đồng Trung Quốc, Liên Xô, các nước bạn và nhi đồng thế giới.

Ngày nay, các cháu là nhi đồng. Ngày sau, các cháu là người chủ của nước nhà, của thế giới. Các cháu đoàn kết thì thế giới hòa bình và dân chủ, sẽ không có chiến tranh.

Các cháu phải thi đua, tùy theo sức của các cháu làm việc gì có ích cho kháng chiến thì thi đua làm việc ấy.

Các cháu phải biết ghét, biết yêu, biết gắng, các cháu đoàn kết và thi đua như thế thì kháng chiến sẽ chóng thắng lợi, kháng chiến thắng lợi thì Trung thu sẽ vui hơn.

...

Bác Hồ

335.4346

CH500T

51. HỒ CHÍ MINH. Trả lời thư của nhi đồng cứu quốc Phước Diên (Quảng Ninh) và Cẩm Giàng (Hải Hưng) / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.20.

Hỡi các cháu yêu quý.

Tôi nhận được thư các cháu cho biết rằng các cháu đã nhịn ăn quà để góp tiền vào Quỹ độc lập.

Các cháu nồng nàn yêu nước làm cho tôi rất động lòng. Tôi thay mặt cho tất cả đồng bào lớn tuổi mà cảm ơn các cháu.

Các cháu đã tỏ ra là những cháu chắt rất xứng đáng của tổ tiên Hồng Lạc, và rất xứng đáng là “tiểu chủ ông” của nước nhà (nếu các cháu không hiểu Hồng – Lạc là gì, thì cha mẹ hoặc thầy học nói cho biết).

Các cháu học hành tiến bộ thế nào? Sức khỏe ra sao? Hội nhi đồng cứu quốc đã làm được những việc gì? Trẻ em trong Hội thêm được bao nhiêu? Lâu lâu các cháu nhớ viết thư cho tôi. Viết thư thì các cháu tự viết, nghĩ sao viết vậy, chớ mượn người khác viết.

Chúc các cháu mạnh khỏe luôn và hôn các cháu rõ kêu.

371.3

B101H

52. HỒ CHÍ MINH. Trẻ con / Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi - học sinh.- H.: Từ điển bách khoa, 2010.- Tr.12-13.

*Trẻ em như búp trên cành,
Biết ăn ngủ, biết học hành là ngoan,
Chẳng may vận nước gian nan,
Trẻ em cũng bị bận thân cực lòng.
Học hành, giáo dục đã không,
Nhà nghèo lại phải làm công cày bừa.
Sức còn yếu, tuổi còn thơ,
Mà đã khó nhọc cũng như người già!
Có khi lìa mẹ, lìa cha,
Đi ăn ở với người ta bên ngoài.
Vì ai mà đến thế này?
Vì giặc Nhật với giặc Tây bạo tàn!
Khiến ta nước mắt, nhà tan,
Trẻ em cũng phải cơ hàn xót xa.
Vậy nên con trẻ nước ta
Phải đoàn kết lại để mà đấu tranh!
Kẻ lớn cứu quốc đã đành,
Trẻ em cũng phải ra dành một vai.
Bao giờ đánh đuổi Nhật, Tây,
Trẻ em ta sẽ là bầy con cưng.*

371.3

B101H

53. Lời căn dặn giáo viên mẫu giáo // 120 lời kêu gọi của Chủ tịch Hồ Chí Minh.- H.: Thanh niên , 2010.- Tr.282.

Làm mẫu giáo tức là thay mẹ dạy trẻ. Muốn làm được thế thì trước hết phải yêu trẻ. Các cháu nhỏ hay quậy, phải bền bỉ, chịu khó mới nuôi dạy được các cháu. Dạy trẻ cũng như trồng cây non. Trồng cây non được tốt thì sau này cây lên tốt. Dạy trẻ nhỏ tốt thì sau này các cháu thành người tốt.

Công tác giáo viên và mẫu giáo có khác nhau, nhưng cùng chung một mục đích đào tạo những người công dân tốt, cán bộ tốt cho Tổ quốc, cho chủ nghĩa xã hội. Điều trước tiên là dạy các cháu về đạo đức. Anh chị em giáo viên và mẫu giáo cần luôn luôn gương mẫu về đạo đức để các cháu noi theo.

355.4346

M458T

54. Lời căn dặn thiếu nhi đến chào mừng Đại hội toàn quốc lần thứ III của Đảng Lao động Việt Nam // 120 lời kêu gọi của Chủ tịch Hồ Chí Minh.- H.: Thanh niên, 2010.- Tr.302.

Bác thay mặt Đại hội, các bác, các chú, các cô đại biểu, các bác, các chú đại biểu các đảng anh em cảm ơn các cháu.

Bác thay mặt Đại hội, các bác, các chú, các cô, căn dặn các cháu từ nay:

-Đoàn kết hơn nữa.

-Giữ gìn kỷ luật hơn nữa.

-Cố gắng học tập, cố gắng lao động hơn nữa để sau này trở nên những người xã hội chủ nghĩa.

Tất cả các bác, các cô, các chú đại biểu ở Đại hội Đảng nhờ các cháu chuyển tới tất cả các cháu thiếu niên, nhi đồng lời hỏi thăm thân ái. Các cháu cần cố gắng thi đua với các cháu thiếu niên, nhi đồng các nước anh em để sau này thiếu niên, nhi đồng thế giới đoàn kết chặt chẽ, xây dựng xã hội vui tươi nhất, đẹp đẽ nhất tức là xã hội cộng sản.

Nói ngày 5-9-1960

355.4346

M458T

55. Một năm khởi đầu từ mùa xuân. Một đời khởi đầu từ tuổi trẻ. Tuổi trẻ là mùa xuân của xã hội//Những lời dạy của Bác Hồ kính yêu.- H.: Thanh niên, 2008.- Tr.31.

Buổi chiều ngày 20 tháng 1 năm 1946 Bác Hồ viết thư gửi cho thiếu niên và nhi đồng toàn quốc nhân dịp Tết đầu tiên của nước Việt Nam độc lập, Bác nêu rõ: “Một năm khởi đầu từ mùa xuân. Một đời khởi đầu từ tuổi trẻ. Tuổi trẻ là mùa xuân của xã hội

Vậy qua năm mới, các cháu phải xung phong thực hành “đời sống mới”...

Năm mới, chúng ta thực hành đời sống mới để trở nên những công dân mới, xứng đáng với nước Việt Nam dân chủ cộng hòa”

VN.49501

56. NGUYỄN ÁI QUỐC. Gửi Ủy ban Trung ương Thiếu nhi/ Nguyễn Ái Quốc// Bác Hồ với giáo dục.- H.: Giáo dục, 2008.- Tr.44.

Các đồng chí thân mến,

Chúng tôi có tại đây “Quảng Châu Trung Quốc” một nhóm thiếu nhi An Nam. Các em đều từ 12 đến 15 tuổi. Đó là những thiếu nhi Cộng sản đầu tiên của nước An Nam, bị chủ nghĩa đế quốc Pháp áp bức, và ở đó mọi việc giáo dục đều bị cấm các em còn nhỏ nhưng các em đã đau khổ nhiều. các em đã để cha mẹ ở nhà cách hàng nghìn km để bí mật đến Trung Quốc. Nhiều em có cha mẹ bị người Pháp bắt giam vì các em đã bỏ gia đình đi ra nước ngoài, như những người cách mạng!.

Khi chúng tôi nói với các em về cách mạng Nga, về Lê-Nin và về các bạn, những chiến sĩ Lê-Nin Nít Nga nhỏ tuổi thì các em rất sung sướng và đòi sang với các bạn, để thăm các bạn, ở với các bạn, học tập với các bạn, và để trở thành như các bạn, những chiến sĩ Lê-Nin Nít chân chính nhỏ tuổi.

Chúng tôi đã hứa với các em là sẽ viết thư cho các bạn về vấn đề đó. Và giờ đây tôi đã làm việc ấy. Chúng tôi hy vọng rằng các bạn sẽ không từ chối tiếp nhận 3 hay 4 bạn nhỏ An Nam của các bạn, có phải không? Nếu các bạn đồng ý cho các em đến thì các bạn sẽ làm những việc sau đây:

1. Ủy nhiệm cho đồng chí Bôrôđin đại diện của Liên Xô tại Quảng Châu, làm mọi điều cần thiết cho hành trình của các em “giới thiệu của các bạn cho Quốc tế Cộng sản” hay cho “Bộ Dân ủy Ngoại giao”

2. Nói nhỏ các bạn có thể tiếp nhận bao nhiêu thiếu nhi An Nam.

3. Đến ngày nào thì Mát-Cơ-Va bắt đầu rét? “vì các em thiếu nhi đó đến từ một nước rất nóng, chọn thời gian cho các em đi”.

4. Tới Mát-Cơ-Va thì các em sẽ đến địa chỉ nào?.

Tôi đợi các bạn trả lời và gửi đến các bạn lời chào Cộng sản.

Ngày 22 tháng 7 năm 1926

355.4346

B101H

57. T.L. Nâng cao trách nhiệm chăm sóc và giáo dục thiếu niên, nhi đồng/T.L // 120 lời kêu gọi của Chủ tịch Hồ Chí Minh.- H.: Thanh niên , 2010.- Tr.324-325.

Nói chung trẻ con ta rất tốt.

Ở miền Nam các cháu bé rất dũng cảm, đã hăng hái giúp đỡ bộ đội, giúp đỡ gia đình có người kháng chiến, làm giao liên đánh du kích,...Nhiều cháu mới hơn mười tuổi đã trở thành dũng sĩ diệt Mỹ.

Ở miền Bắc, các cháu đều hăng hái thi đua làm “nghìn việc tốt” như giúp đỡ gia đình bộ đội, trả lại của rơi, gan góc liều mình cứu bạn,... Ở nông thôn thì nhiều nơi các cháu tổ chức giúp các hợp tác xã chăm sóc trâu bò béo khỏe, trồng cây và bảo vệ cây xanh tốt. Các cháu sơ tán xa gia đình vẫn cố gắng vượt mọi khó khăn, kính thầy yêu bạn, đoàn kết với đồng bào địa phương và thi đua học tập tốt, lao động tốt. Nhiều cháu học giỏi, tất cả các môn đều đạt điểm 5, điểm 10, đã được giải thưởng của Bác Hồ.

Hàng trăm cháu có thành tích xuất sắc đã được Bác Hồ thưởng huy hiệu. Hơn 2 triệu cháu được bình bầu là Cháu ngoan Bác Hồ.

Nhân dân ta rất tự hào có nhiều con cháu tiến bộ như thế. Mong các cháu ngày càng cố gắng hơn nữa và tiến bộ hơn nữa.

Song vẫn còn một số ít cháu chậm tiến vì chưa được chăm sóc dạy dỗ đến nơi đến chốn.

Thiếu niên, nhi đồng là người chủ tương lai của nước nhà. Vì vậy, chăm sóc và giáo dục tốt các cháu là nhiệm vụ của toàn Đảng, toàn dân. Công tác đó phải làm kiên trì, bền bỉ. Trong thời gian tới và trong dịp hè này, cần phải đẩy mạnh công tác thiếu niên, nhi đồng đạt nhiều kết quả tốt và thiết thực.

*Trước hết các gia đình (tức là ông bà, cha mẹ, anh chị) phải làm thật tốt công việc ấy. Các đảng **ủy đường phố và** hợp tác xã phải phụ trách chỉ đạo thiết thực và thường xuyên. Ủy ban thiếu niên, nhi đồng, Đoàn thanh niên, ngành giáo dục và các ngành, các đoàn thể cần phải có kế hoạch cụ thể chăm sóc, giáo dục các cháu càng ngày càng khỏe mạnh và tiến bộ. Các tỉnh ủy, thành ủy cần phải phụ trách đôn đốc việc này cho có kết quả tốt.*

Vì tương lai của con em ta, dân tộc ta, mọi người, mọi ngành phải có quyết tâm chăm sóc và giáo dục các cháu bé cho tốt.

355.4346

M458T

58. Trăng thu trong đẹp, sáng rọi khắp nơi, từ Nam đến Bắc. Cũng như lòng Bác yêu quý tất cả các cháu miền Bắc và miền Nam// Những lời dạy của Bác Hồ kính yêu.- H.: Thanh niên, 2008.- Tr.72.

Tết Trung thu năm 1954, Bác Hồ gửi thư cho nhi đồng cả nước. Bác căn dặn: “Trung thu này là Trung thu hòa bình đầu tiên, sau 8, 9 năm kháng chiến anh dũng của nhân dân ta. Trong cuộc kháng chiến cứu nước, các cháu cũng có đóng góp một phần. Nhân dịp này, Bác gửi lời thân ái khen ngợi các cháu.

Trăng thu trong đẹp, sáng rọi khắp nơi, từ Nam đến Bắc. Cũng như lòng Bác yêu quý tất cả các cháu miền Bắc và miền Nam.

...Đến ngày Nam Bắc một nhà, các cháu xúm xít, thì ta vui lòng”

VN.49501

PHẦN B

NHỮNG MẪU CHUYỆN NÓI LÊN TÌNH CẢM CỦA BÁC DÀNH CHO THIẾU NHI

59. AN QUÂN. *Bác chỉ muốn các cháu được học hành /An Quân// Những mẫu chuyện về tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh.- H.: Thông tấn, 2007.- Tr.109 - 110.*

Sau khi quân Pháp rút khỏi Hà Nội, trên đường công tác, Hồ Chủ Tịch ghé thăm một làng nhỏ, nguyên là làng nằm trong vùng du kích của ta. Đồng bào, già trẻ, trai gái ùa ra đón Bác. Bác hỏi thăm, trò chuyện với mọi người và chia kẹo cho các cháu nhỏ.

Một cháu gái chừng 5-6 tuổi, tay cầm kẹo, đứng nhìn Bác không chớp mắt. Bác âu yếm bảo:

Ăn kẹo đi cháu.

Cháu để phần mẹ cháu.

Một cán bộ đi cùng Bác liền lấy thêm một phần kẹo trao cho cháu, và nói:

Cháu ăn phần kẹo này, còn phần kia dành cho mẹ.

Cháu bé vẫn không ăn trân trân nhìn Bác. Bác lại nhắc:

Cháu ăn kẹo đi.

Cháu chờ mẹ cháu cùng ăn ạ.

Nghe cháu nói dễ thương, Bác Hồ cúi xuống vuốt tóc cháu hỏi:

Cháu tên là gì?

Mẹ cháu gọi cháu là Chiến.

Bác gật đầu, nhắc lại:

Tên cháu là Chiến?

Mẹ cháu bảo phải đuổi hết giặc đi mới sống được nên gọi cháu là cái Chiến.

Bác kéo cháu bé vào lòng. Một cụ già trong làng bèn kể cho Bác nghe tình cảnh của gia đình cháu. Ông cháu bị Pháp bắt đi phu, không trở về. Bố cháu bị Pháp giết khi cháu vừa ra đời. Mẹ cháu vừa sản xuất nông nghiệp và nuôi con, vừa tham gia đánh giặc, vì vậy cháu rất quý mẹ.

Bác Hồ rất xúc động, khuyên bà con chăm sóc các cháu và các gia đình thương binh liệt sỹ.

Nghe cụ già kể chuyện mình với Bác Hồ, cháu Chiến cũng như muốn nói điều gì. Nhưng mãi đến lúc Bác sắp lên xe, cháu mới níu lấy tay Bác, hỏi:

Bác ơi, cháu lớn lên còn giặc để đánh không?

Bác cúi xuống, thom lên trán cháu, nhẹ nhàng nói:

Bác chỉ muốn các cháu được học hành, lớn lên xây dựng đất nước.

VN.48999

60. Ba lần được gặp Bác Hồ // Những mẫu chuyện về tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh.- H.: Chính trị Quốc gia, 2008.- Tr.84 - 85.

Hồ Thị Thu kể:

Khi cháu ở trong Nam, cháu được nghe các chú đọc lời dạy của Bác Hồ, cháu càng thương nhớ Bác nhiều. Cháu và các bạn cháu mong sao nước nhà thống nhất, cùng đồng bào miền Nam đón Bác vào thăm. Qua thời gian chiến đấu, cháu được Đảng, Mặt trận cho ra miền Bắc để học tập, cháu vinh dự được gặp Bác.

Lần đầu cháu được gặp Bác, Bác hỏi cháu đã biết chữ chưa. Cháu khoanh tay trả lời Bác và nói không nên lời vì cháu cảm động quá. Sau, cháu cố gắng trả lời để Bác nghe:

- Dạ thưa Bác, Cháu chưa biết chữ nào ạ. Vì gia đình cháu nghèo, Ba má cháu mất sớm, cháu đông em nên không được đi học. Vừa nói xong, cháu ngược lên nhìn Bác. Hai hàng nước mắt Bác rưng rưng làm cho cháu càng thêm cảm động hơn.

Lần thứ 2 cháu được gặp Bác. Bác hỏi cháu:

- Đồng bào miền Nam đấu tranh và chiến đấu như thế nào?

Cháu liền đứng lên khoanh tay lại:

- Dạ, thưa Bác, đồng bào miền Nam đấu tranh không sợ gian khổ, chiến đấu không sợ bị thương, không sợ hy sinh, mà chỉ sợ mù hai mắt, sau này nước nhà thống nhất, Bác vào thăm không nhìn thấy Bác được.

Cháu ngược nhìn lên lại thấy Bác rưng rưng nước mắt. Bữa ấy Bác cho cháu ăn cơm. Cháu ngồi bên Bác, Bác gấp thức ăn cho cháu...

Lần thứ 3, cháu được gặp Bác ở hội trường Ba Đình. Cháu mừng rỡ chạy lại ôm và hôn Bác. Bác hỏi cháu:

- Kỳ này cháu có ăn được cơm không, ăn được mấy bát?

Cháu đáp:

- Dạ, thưa Bác, cháu ăn được hai bát ạ!

Ăn thế là ít đấy! cố ăn nhiều cho khỏe vào.

Bác dặn thêm cháu giữ gìn sức khỏe cho thật tốt, học tập văn hóa, chính trị, lao động cho thật tốt, đoàn kết tốt, thương yêu đồng đội, phải nghe lời các cô, các chú dạy bảo.

Sau những giờ phút quý báu ấy cháu ra về, không muốn rời Bác, chỉ mong sao gần Bác luôn luôn.

Ngày tháng qua đi, bệnh của cháu lại phát triển nên các chú đưa cháu vào viện. được tin ấy, Bác điện vào thăm cháu. Lúc ấy, bệnh cháu quá nặng đến khi cháu tỉnh dậy, các chú nói lại, cháu vô cùng xúc động vì Bác bận bao nhiêu công việc mà vẫn quan tâm tới sức khỏe của cháu. Thời gian sau mặt dù phải đi xa Hà Nội về trường học, hằng ngày cháu vẫn luôn nhớ thực hiện lời Bác dạy.

VN.49008

61. Bác cùng các cháu thiếu niên dũng sỹ miền Nam tiếp đoàn đại biểu Hội hữu nghị Cu Ba – Việt Nam thăm nước ta // Những mẩu chuyện về tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh.- H.: Chính trị Quốc gia, 2008.- Tr.86 - 87.

Đoàn Văn Luyện kể: tết năm 1969, chúng cháu lại được đón về Hà Nội. Các chú bảo đón về ăn tết. Vừa về đến cơ quan, nghe các chú dặn không được đi đâu trong buổi chiều hôm ấy, chúng cháu đoán ngay là được gặp Bác, nhất là khi thấy chiếc xe màu sữa của Phủ Chủ tịch đến đỗ ở cổng. Chúng cháu ủa lên xe. Hà Nội đang chuẩn bị tết rất tưng bừng. Đường phố nào cũng thấy hoa đào.

Bác ra đứng ở trước nhà để đón chúng cháu. Cháu nhìn kỹ Bác, thấy Bác yếu hơn lần gặp trước, tuy Bác hồng hào. Bác hôn chúng cháu rồi bảo:

Mấy cháu vào đây chơi rồi tiếp khách với Bác.

Chúng cháu lại được ăn cơm với Bác. Cơm xong, Bác lên xe đi đến phòng khách. Cháu nhìn theo, xe chỉ chạy chừng 100m rồi dừng lại. Bác xuống xe đi vào nhà khách. Cháu nhìn Bác đi lo lắng vô cùng. Trước kia có bao giờ Bác chịu lên xe để đi đoạn đường ngắn như vậy.

Chúng cháu đi lên theo. Đoàn đại biểu Cu Ba chưa đến. Bác bảo các cháu đến ngồi bên, rồi hỏi mấy cô phục vụ, mấy chú quay phim... Đoàn Cu Ba đến (Đoàn đại biểu Hội Hữu nghị Cu Ba – Việt Nam). Bà Trưởng đoàn bắt tay Bác rồi xúc động khóc, Bác cũng rất xúc động. Bác giới thiệu từng cháu với Đoàn. Bác thuộc tên từng đứa một. Đến lượt cháu, Bác nói thêm:

Cháu Luyện này lúc ra còn bé. Bây giờ đã lớn như thế này rồi.

VN.49008

62. Bác Hồ chứ còn ai!!// Những mẫu chuyện về tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh.- H.: Chính trị Quốc gia, 2008.- Tr.105 – 106.

Trong chiến dịch biên giới, một lần đi gần tới Đông Khê “Cao Bằng” Bác rẽ vào một nhà đồng bào nghỉ ngơi, một em bé Nùng gánh đôi bần nước từ dưới suối đi lên trông thấy cụ già quen quá mà không rõ đã gặp ở đâu. Em nghĩ chưa ra thì cụ đã tới gần. Giọng cụ âm áp:

- Cháu gánh có nặng không?

- Ô! Không nặng đâu!

Em bé vội đáp, ngạc nhiên trước cử chỉ của cụ, em xúc lại đòn gánh thong thả bước. Cụ già bước theo lên cầu thang. Vào nhà, cụ hỏi em bé:

- Cháu tên là gì?

- Là Phấn.

Cụ già xoa đầu Phấn.

Pá (bố) đi dân công phải không? Cháu làm việc nhiều quá.

Pá đi dân công phục vụ chiến dịch. Cháu ở nhà giúp mẹ (mẹ) gánh nước. không mệt đâu.

Cụ già lại hỏi:

- Cháu có biết đi dân công để làm gì không?

- Đi dân công để giết Tây.

Phấn trả lời cụ già, rồi kể:

- Thằng Tây nó ác hơn cọp ông à! Tàu bay nó bắn cháy trường cháu 3 lần. Bây giờ trường phải dời vào lũng xa lắm. Nó bắn chết cả Pu, con trưởng thôn.

Cụ già đặt tay lên vai Phấn, đôi mắt hiền từ nhìn Phấn, khẽ nói:

- Bao giờ hết giặc, cháu sẽ không phải vất vả như thế này nữa.

Hai Bác cháu nói chuyện thêm một lát nữa, rồi Bác nhắc Phấn đi ngủ.

Đêm gần về sáng. Phấn đang còn yên giấc ngủ thì cụ già đã cùng mấy người khác đi. Lúc tỉnh dậy thấy nhà trống trải, vắng vẻ quá, Phấn bật lên khóc. Nhìn lọ thuốc ho, chiếc khăn quàng cổ cụ già cho, lòng Phấn càng nhớ cụ khôn xiết.

Cho đến lúc ấy, Phấn chưa nhận ra cụ già trọ ở nhà mình là ai? Mãi đến khi chiến dịch Biên giới kết thúc thắng lợi, bố Phấn đi dân công về, nghe chuyện mới quả quyết với con rằng:

- A Lúi! Bác Hồ chứ còn ai!

Và hai bố con rất tiếc, nhưng rất sung sướng là Cụ Hồ đã đến ở nhà mình.

VN.49008

63. Bác Hồ đến với các cháu mồ côi ở Trại Kim Đồng// Bác Hồ với giáo dục.- H.: Giáo dục, 2008.- Tr.163 – 164.

Một sáng đẹp trời, Bác Hồ đã đến với các cháu Trại Kim Đồng. Ngay từ phút đặt chân đến cổng trại nhìn bờ rào dây thép gai, trong mắt Bác hiện lên sự nhức nhối. Nói với các cán bộ phụ trách, giọng bác nhẹ nhàng, nhưng vô cùng thấm thía:

- Đây là nơi nuôi dạy các cháu mồ côi, được mang tên liệt sĩ Kim Đồng, sao các cô, các chú lại rào dây thép gai như nhà tù thế này?

Chú Thuận thưa:

- Dạ thưa Bác, cơ ngơi của thời đại cũ để lại đấy ạ !

Bác lắc đầu: Các cô, các chú phải tháo gỡ đám dây thép gai ngay. Chế độ cũ nhóm các cháu vào đây, chúng ta tiếp tục nuôi dạy vì tương lai các cháu. Bác đi vào từng căn phòng ở, phòng ăn, phòng học, nơi các cháu vui chơi. Bác khen: “Được cái gọn gàng, ngăn nắp, sạch sẽ, nhưng còn – Bác hỏi cán bộ phụ trách Trại – còn thế nào, các cô, các chú biết không?”

Mọi người nhìn bác vừa xúc động, vừa lúng túng. Rồi chú Thuận mạnh dạn đáp:

- Thưa Bác, các cháu ở trại còn chật chội ạ.

Bác Hồ mỉm cười:

Chú nói mới đúng có một phần nhỏ thôi. Đối với các cháu mồ côi, điều lớn nhất là phải bù đắp tình thương. Các cháu đã không còn bố, mẹ thì các cô, các chú ở đây là bố, là mẹ các cháu. Các cô, các chú nuôi, dạy các cháu phải đem cả tấm lòng làm mẹ, làm cha mà cư xử, mà săn sóc, mà dạy bảo. Bác thấy ở đây, đối với các cháu còn có vẻ “trại lính”, thiếu cái ấm cúng của gia đình. Dạy bảo các cháu vào khuôn phép, sống có kỷ luật trật tự là đúng. Nhưng không được để các cháu mất cái hồn nhiên, mất cái vui tươi, thoải mái. Đừng biến các cháu thành các “ông cụ non”. Các cô, các chú phải làm sao cho các cháu thấy Trại Kim Đồng là gia đình của các cháu, đi xa các cháu nhớ, lúc ở nhà các cháu vui. Được như vậy thì cần gì phải rào dây thép gai, phải canh phòng nghiêm ngặt với các cháu?

Bác lại hỏi:

- Những cháu kém có nhiều không?

- Thưa Bác, còn nhiều lắm ạ.

- Nhiều là bao nhiêu?

Đồng chí phụ trách hơi bối rối . Bác nói ngay:

- Quản lý các cháu thì cần biết cụ thể từng cháu một, biết chắc chắn cái dở, cái hay của mỗi đứa.

Có vậy, thì dạy mới có kết quả tốt. Bác bảo chú Thuận đứng bên:

- Cho Bác gặp bé nào kém nhất trại.

Em Quốc đứng khoanh tay trước mặt Bác, Bác cúi xuống vuốt nhẹ tóc em, Bác hỏi:

- Tên cháu là gì?

- Thưa Bác, tên cháu là Quốc lủi ạ! Bác nhìn em, ái ngại:

- Ai đặt cho cháu cái tên ấy?

- Dạ thưa, các bạn gọi cháu thế ạ.

- Vì sao các bạn gọi cháu là Quốc lủi?

- Thưa Bác...Cháu...Cháu hay trốn trại. Cháu chui qua hàng rào, lủi vào các ngõ phố ạ.

- Sao cháu không chịu ở trong trại mà trốn ra ngoài?

- Thưa Bác... ở trong trại khổ cực lắm ạ.

- Khổ cực thế nào?

- Dạ chúng cháu bị gò bó đủ thứ ạ.

- Cháu nói rõ sự gò bó cho Bác nghe nào?

- Thưa Bác...

Quốc nhìn Bác Hồ mà nước mắt trào ra, nghẹn ngào không nói lên lời.

Bác xoa đầu em, Bác đã hiểu thấu tất cả, dù em chưa nói được những điều muốn thưa với Bác, Bác khuyên Quốc: “Từ nay cháu phải phấn đấu bỏ cái tên “lủi”, giữ lại cái tên Quốc...”. Nước mắt càng giàn giụa trên hai má Quốc.

Bác Hồ cầm tay em Quốc đi ra chỗ cả trại đang tập họp đón đợi Bác.

Bác thân mật kể cho các em nghe một số gương tốt của thiếu nhi trong kháng chiến chống Pháp, gương tốt của thiếu nhi ở Liên Xô và các nước bạn. Các em đã không cầm được nước mắt khi nghe Bác kể về thời niên thiếu của Bác, Bác đã từng

thêm một cái đồ chơi, ước ao một bộ quần áo mới để mặc Tết. Bác cũng đã mô cô mẹ từ năm lên chín, lên mười. Bác đã phải bé em đi xin sữa sau ngày mẹ qua đời.

Bác căn dặn các em như ông dặn cháu:

Các cháu phải vâng lời các cô, các chú phụ trách. Thiếu nhi thì phải ngoan, phải thật thà, lễ phép với người lớn, kính trọng người già, giúp đỡ người tàn tật yếu đau. Các cháu ở trong tập thể với nhau càng phải thương yêu nhau như anh chị em ruột thịt. Và phải dũng cảm sửa chữa những khuyết điểm, những thói hư tật xấu để lớn lên làm người chủ của đất nước, đừng để mình là cái gánh nặng của xã hội...

Rồi Bác bảo:

- Các cháu có hứa làm được điều Bác căn dặn không nào?

Một tiếng “Có” vang lên, đều khắp và sôi nổi. Bác còn dặn thêm các em là, noi gương dũng cảm của Liệt sĩ Kim Đồng trong học tập và rèn luyện, em nào đạt kết quả tốt, được ban phụ trách báo lên Bác, Bác sẽ gửi phần thưởng. Và Bác thân mật hẹn: “Nếu cả trại cùng tiến bộ vượt bậc, Bác sẽ còn về thăm các cháu nhiều lần nữa”.

Ngày hôm ấy, Bác đã để lại thật nhiều quà để chia cho các em. Nhận phần quà của Bác cho, nhiều em đã không ăn, cất làm kỷ niệm.

Từ hôm đó trong từng đôi mắt của các em, ngời lên niềm vui nhận quà Bác. Em Quốc không lúi ra ngoài trại nữa, mà giữ gìn mình như giữ gìn kỷ niệm quà Bác trong trái tim.

355.4346

B101H

64. Bác Hồ thăm vườn hoa nghìn việc tốt // Những mẫu chuyện về tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh.- H.: Chính trị Quốc gia, 2008.- Tr.109 – 110.

Sáng mùng 1 Tết Đinh Mùi (9 tháng 2 năm 1967), Bác Hồ về Tam Sơn gặp mặt đại biểu các dân tộc tỉnh Hà Bắc họp ở chùa Cảm Ứng.

Xe Bác vừa tiến vào đến nơi, Nguyễn Thế Hải học sinh lớp 1 đang nô đùa cùng bạn, bỗng reo lên:

- Bác Hồ! Bác Hồ!

- Bác Hồ về thăm quê hương nghìn việc tốt.

Cả đám thiếu nhi dừng chơi, xúm lại vây quanh xe Bác.

Đồng chí cần vụ từ trong xe bước ra nhắc nhở các em rồi mở cửa mời Bác xuống.

Bác tươi cười nhìn các em rồi hỏi:

- Các cháu đang chơi Tết?
- Thưa Bác vâng ạ!
- Thưa Bác, năm mới, chúng cháu kính chúc Bác mạnh khỏe, sống lâu!...

Các em đua nhau nói những điều từ lâu mong được thưa với Bác, nhưng hỏi hộp quá, nói không được nhiều...

Bác Hồ rất vui. Nghe các em nói xong, Bác bảo:

- Các cháu làm nghìn việc tốt, có nhớ và làm theo những điều Bác dặn không?
- Thưa Bác có ạ! – Nguyễn Thế Hải đứng nghiêm đọc liên hồi 5 điều Bác Hồ dạy như đọc đồng thanh ở lớp.

Tất cả đều cười. Nhưng ai cũng vui vì Hải đã trả lời đúng.

Khi Bác cùng các đồng chí lãnh đạo bước lên chùa, Đội thiếu nhi danh dự đã dâng hoa tặng Bác, Bác nhận bó hoa từ tay Liên đội trưởng Nguyễn Toàn Thắng rồi trao cho đồng chí cần vụ.

Bác hỏi Thắng:

- Cháu học có giỏi không? Có được phần thưởng của Bác không?
- Thưa Bác có ạ! Cháu được nhận phần thưởng của Bác hai lần: một lần một cuốn sổ, một lần hai quả cam.
- Cháu đã được phần thưởng của Bác, cháu phải giúp đỡ các bạn học thật giỏi, lao động thật giỏi ... để nhiều người cùng được phần thưởng của Bác, thế mới tốt!
- Thưa Bác vâng ạ!

VN.49008

65. Bác Hồ tới thăm gia đình cháu đó// Bác Hồ kính yêu.- H.: Kim đồng, 2009.- Tr.116 – 117.

Khi Bác Hồ ra đảo Cát Bà, Bác vào thăm một xóm chài. Một đoàn thuyền đi đánh cá đêm về vừa cập bến, cá trắng đầy khoang Bác dừng lại giơ tay chào bà con rồi quay lại bảo đồng chí bí thư huyện ủy Cát Bà đi sau:

- Trời sa mù thường hay cá lắm.
- Vâng ạ.
- Mùa này thường nhiều cá để phải không chú?
- Vâng ạ.

- Ở đây đã có thuyền lắp máy để đánh cá chưa?

- Dạ, thưa Bác, chưa có ạ.

Bác nói: Rồi đây phải đưa máy móc vào nghề cá. Đảng và Chính phủ sẽ giúp đỡ bà con sắm thêm thuyền lưới tốt hơn.

Bác vào nhà một gia đình đánh cá ở đầu xóm. Người lớn đi vắng cả, chỉ có một em gái nhỏ đang ngồi nấu cơm. Bác hỏi em nhỏ:

- Bố mẹ cháu đi đâu?

Em bé đứng dậy, lễ phép thưa:

- Bố cháu đi đánh cá, mẹ cháu ra chợ ạ.

Em bé ngược nhìn ảnh Bác Hồ treo trên vách rồi nhìn Bác, lại nhìn tấm ảnh, rồi lại quay lại nhìn Bác. Chột mắt em sáng lên, em chạy lại gần Bác và reo lên:

- Bác Hồ!

Đồng chí bí thư huyện ủy nói:

- Bác Hồ tới thăm gia đình cháu đó.

Bác ôm lấy em nhỏ, chỉ bếp lửa quay lại nói với một đồng chí đi theo:

- Nồi cơm đang sôi, chú ra ghế giúp cháu bé kéo ghế.

Bác vừa cho em nhỏ kẹo vừa hỏi:

- Cháu mấy tuổi?

- Thưa Bác, cháu lên 8 ạ.

Bác mỉm cười khen:

- 8 tuổi mà đã thổi được cơm giúp đỡ cha mẹ là ngoan.

Một thanh niên mình trần, da lấm tấm nước biển bước nhanh vào nhà. Thuyền anh vừa đến bến, nghe bà con nói Bác Hồ tới thăm gia đình anh, anh vội chạy về. Thấy Bác, anh đứng lại chào:

- Kính Bác ạ

Rồi anh định với lấy cái áo treo trên vách mặc vào người. Bác biết ý, ngăn lại:

- Chú cứ đứng đấy! Bác ngắm khổ người vạm vỡ của anh thanh niên. Dân đánh cá phải mạnh như chú hoặc hơn nữa mới được. Chú vào hợp tác xã có thấy dễ chịu hơn làm ăn riêng lẻ không?

- Dạ thưa Bác, vào hợp tác xã dễ chịu hơn ở ngoài ạ.

- Dễ chịu thế nào, Chú nói nghe thử?

- Thừa Bác bây giờ đi đánh cá có đoàn, có đội gặp nguy hiểm có sức mà chống đỡ. Ngày nào cũng có cơm ăn no, vợ chồng con cái được học hành...

Bác gật đầu, rồi cúi xuống hỏi em bé:

- Cháu học lớp mấy rồi?

- Cháu học lớp hai ạ.

Bác tỏ vẻ hài lòng và bảo đồng chí đi theo lấy cho cháu một tờ báo ảnh Việt Nam tặng cháu.

Bác vỗ vai anh thanh niên:

- Thôi, chú sửa soạn ăn cơm kéo đoi. Những chuyến sau đi biển cố đánh cho thật nhiều cá.

959.704092

B101H

66. Bác Hồ với Trung thu độc lập đầu tiên// Những mẫu chuyện về tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh.- H.: Chính trị Quốc gia, 2008.- Tr.78 – 81.

Chiều hôm đó, thứ sáu, ngày 21-9-1945 tức ngày 15-8 năm Ất Dậu, tan giờ làm việc, Bác bảo đồng chí thư ký về nhà trước, còn Bác ở lại Bắc Bộ phủ để đón các em thiếu nhi vui Tết Trung thu.

Ngay từ chiều, Bác đã cho mời đồng chí Trần Huy Liệu, Bộ trưởng Bộ Tuyên truyền và một đồng chí phụ trách thiếu nhi của Thanh niên đến hỏi về tổ chức Trung thu tối nay cho các em. Nghe báo cáo chỉ có ba địa điểm xung quanh Bờ Hồ để bày mâm cỗ cho hàng vạn em, Bác bảo các anh chị phụ trách thật khéo để em nào cũng có phần. Về chương trình vui chơi, Bác khen là có nhiều cố gắng về mặt hình thức và căn dặn là phải đảm bảo an toàn, nhất là đối với các em nhỏ.

Sau đó, Bác trở về phòng làm việc của mình trên căn gác 2 ở Bắc Bộ phủ. Nhưng chốc chốc Bác lại hỏi:

- Các em đã tập trung đủ ở Bờ Hồ chưa?

Trăng đã bắt đầu lên. Bác Hồ ra đứng ở cửa ngắm đêm trăng và lắng nghe tiếng trống rộn ràng từ các đường phố vọng đến. Ai mà biết được niềm vui lớn đêm nay của Bác Hồ, người chiến sĩ cách mạng đã bôn ba khắp năm châu, bốn bể, ném mật nếm gai, vào tù ra tội, chỉ nhằm một mục đích duy nhất là đem lại độc lập cho Tổ quốc, no ấm cho nhân dân và đặc biệt, cháy bỏng trong lòng Người là niềm mong ước hạnh phúc, ấm no cho lớp trẻ thơ.

Đêm nay, giữa lòng Hà Nội, ngay trong dinh Chủ tịch, Bác Hồ hỏi hộp chuẩn bị đón tiếp “Bầy con cưng” của mình.

Trước Trung thu mấy hôm, Bác đã viết một lá thư dài gửi các em nhân ngày tựu trường.

...

Liên sau đó, Bác lại viết “Thư gửi các cháu thiếu nhi” nhân dịp Tết Trung thu. Thư viết trước Trung thu một tuần lễ để kịp đến với các em khắp các miền đất nước. Bác Hồ bao giờ cũng chu đáo như thế.

Và đêm nay, Trung thu đã thực sự đến trong nỗi bồi hồi mong đợi của Bác. Theo chương trình thì đúng 21 giờ các em mới đến vui chung với Bác Hồ. Thế mà lúc này chưa đến 20 giờ Bác đã bồn chồn đi lại trong phòng, xem lại đề cương bài phát biểu lát nữa sẽ nói với các em, xem lại những tấm ảnh lát nữa Bác sẽ tặng cho mỗi em một tấm... Thật khó mà hình dung được một cụ già đã gần 60 tuổi, một vị Chủ tịch nước, một nhà hoạt động quốc tế nổi tiếng, một con người vốn có bản lĩnh ung dung, bình thản trong mọi tình huống, đêm nay lại nóng lòng chờ đợi, gặp gỡ các em nhỏ như vậy.

Hồ Hoàn Kiếm tung bừng náo nhiệt. Những bóng điện lấp lánh trong các vòm cây. Hàng ngàn, hàng vạn đèn giấy trên tay các em soi bóng xuống mặt hồ. Trên đỉnh Tháp Rùa rực sáng ánh điện với băng khẩu hiệu “Việt Nam độc lập”.

Đúng 20 giờ, lễ Trung thu độc lập đầu tiên bắt đầu. Sau lễ chào cờ, một em đại diện cho hàng vạn thiếu nhi Hà Nội phát biểu niềm vui sướng được trở thành tiểu chủ nhân của nước độc lập. Tiếp đó đồng chí Trần Huy Liệu, đại diện Chính phủ, trình trọng đọc thư của Bác Hồ gửi thiếu nhi, căn dặn các em cố gắng học tập để xứng đáng với sự quan tâm, chăm sóc của Bác.

Buổi lễ kết thúc, các đoàn đội ngũ chỉnh tề đều bước trong tiếng trống vang vang hướng về Bắc Bộ phủ. Dẫn đầu đoàn là những đội múa lân, múa sư tử cùng hàng ngàn, hàng vạn chiếc đèn giấy lung linh uốn lượn như một dòng sông sao...

Đúng 21 giờ các em có mặt trước Bắc Bộ phủ. Bác Hồ xuất hiện tươi cười, thân thiết. Tiếng hoan hô như sấm dậy. Tiếng trống rộn ràng. Sư tử lại nhảy múa sung sướng hò reo. Chúc mừng Bác Hồ kính yêu.

Bác Hồ xúc động bước xuống thềm đón các em, tiếng hoan hô lại dậy lên. Một em đứng trước máy phóng thanh đọc lời chào mừng. Đọc xong em hô to “Bác Hồ muôn năm!”. Lập tức tiếng hô “Muôn năm” rền vang không ngớt.

Bác giơ cao hai tay tỏ ý cảm ơn các em rồi Bác lần lượt bước đến bắt tay từng em đứng ở hàng đầu. Cặp mắt của Bác ánh lên một niềm vui đặc biệt. Trong lúc ở phía ngoài, các đoàn “xe tăng”, các binh sĩ của Hai Bà Trưng, của Đinh Bộ Lĩnh, các đội sư tử với rất nhiều em đeo mặt nạ... ùn ùn kéo vào dinh của Chủ tịch trong tiếng trống hò reo vang dậy. Khu vườn Phủ Chủ tịch bỗng nhiên im phăng phắc khi đồng chí phụ trách giới thiệu Bác Hồ sẽ nói chuyện với các em.

Bằng giọng xir Nghệ có pha lẫn giọng các miền của đất nước, Bác thân thiết trò chuyện với các cháu: “Các cháu! Đây là lời Bác Hồ nói chuyện...”.

Cuối cùng Bác nói: Trước khi các cháu đi phá cỗ, ta cùng nhau hô hai khẩu hiệu: “Trẻ em Việt Nam sung sướng!”, “Việt Nam độc lập muôn năm!”.

Tiếng hô hưởng ứng của các em rền vang cả một vùng trời.

Trăng rằm vàng vạc tỏa sáng. Niềm vui tràn ngập cả Hà Nội. Bác Hồ vui sướng đứng nhìn các em vui chơi.

Ai hiểu được hết niềm vui của Bác Hồ lúc này. Bao nhiêu năm xông pha chiến đấu, phải chăng Bác cũng chỉ mong ước có giây phút sung sướng như đêm nay.

“Trẻ em Việt Nam sung sướng!”. Khẩu hiệu đó của Bác Hồ cách đây 45 năm, vẫn đang là mục tiêu phấn đấu của các thế hệ hôm nay và mãi mãi mai sau.

Báo Hà Nội mới, số ra ngày 3-10-1990 (Vũ Kỳ)

VN.49008

67. Bác nhớ các cháu thiếu niên dũng sỹ miền Nam // Những mẫu chuyện về tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh.- H.: Chính trị Quốc gia, 2008.- Tr.82 - 83.

Tháng Chạp năm 1968, các dũng sỹ thiếu niên miền Nam đang học ở khu Tả Ngạn thì có mấy chú đưa xe ô tô đến đón về Hà Nội. Luyện, Thu, Nét, Phổ, Mên, Hòa... chưa hiểu có chuyện gì. Về Thủ đô hôm trước thì 5 giờ chiều ngày hôm sau có xe đến đón đi, vào đến sân Phủ Chủ tịch mới biết là được vào gặp Bác Hồ.

Vừa bước chân xuống xe, các cháu đã thấy Bác Hồ và Bác Tôn ngồi trên một cái ghế gỗ dài kê trước cửa nhà. Tất cả chạy ào tới chào hai Bác.

Bác cháu trò chuyện với nhau. Sau đó hai Bác bảo:

Thôi, các cháu vào ăn cơm với hai Bác!

Bữa cơm chẳng có thịt cá gì nhiều, nhưng rất ấm cúng. Các dũng sỹ thiếu niên được ngồi ăn cùng Bác Hồ, Bác Tôn. Nét người nhỏ nhất đoàn, cái đầu chỉ lấp ló cạnh bàn, được Bác gấp thức ăn cho luôn.

Vừa ăn, Bác cháu vừa nói chuyện rất vui. Ăn xong, hai Bác cho mỗi cháu một bông hồng, một quả táo, một quả lê và ba quyển sách “Người tốt việc tốt”.

Sau đó, Bác Hồ bảo:

Các cháu lại cả đây hôn hai Bác rồi về.

Các dũng sỹ hôn hai Bác xong, Bác Hồ căn dặn:

Các cháu về trường cố gắng học tập cho giỏi.

*Tất cả đều cảm động, Đoàn văn Luyện khi đó mới mạnh dạn thưa với Bác:
Thưa Bác chúng cháu cứ tưởng hai Bác gọi chúng cháu về có việc cần.
Bác Hồ cười hiền từ và bảo:*

Hai Bác nhớ các cháu cho nên gọi các cháu về để hai Bác gặp hỏi chuyện.

*Nghe nói, Luyện và các bạn cảm động muốn trào nước mắt. Hai Bác tuổi đã
cao, trăm nghìn công việc, vậy mà vẫn nhớ đến các cháu miền Nam. Luyện nghĩ:*

“Minh được ở ngoài Bắc mà hai Bác còn lo và thương biết chừng nào!...”

VN.49008

68. Các em sạch và ngoan thật! // Những mẩu chuyện về tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh.- H.: Chính trị Quốc gia, 2008.- Tr.111.

Đầu năm 1967, Bác Hồ về thăm tỉnh Thái Bình. Các em thiếu nhi xóm Dân Chủ hát vang bài “ giải phóng miền Nam ” đón Bác. Bác hỏi:

Các cháu có ngoan không?

Thưa Bác có ạ! Các cháu cùng trả lời.

Các cháu có vâng lời cha mẹ không?

Thưa Bác có ạ!

Các cháu ăn ở có sạch sẽ không?

Thưa Bác có ạ!

Chìa tay cho Bác xem nào?

Những bàn tay xinh xắn, chìa ra trước mặt cho Bác xem. Bác gật đầu hài lòng lắm vì thấy cuộc sống của các cháu nhỏ ở nông thôn đã thay đổi dần với cuộc sống của dân làng.

Các em sạch và ngoan thật. Bác Hồ lấy kẹo chia cho các cháu rồi lại tiếp tục đi.

VN.49008

69. Cháu của Bác Hồ // Những mẩu chuyện về tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh.- H.: Chính trị Quốc gia, 2008.- Tr.96.

Vừa là người lo toan thế hệ nối tiếp cho tương lai, vừa là người thân chăm lo cho con cháu, có lẽ cũng vì vậy, mà dân ta, già trẻ, lớn bé đều gọi Người là Bác. Mà không chỉ nhân dân ta!

Rômét Chăndra, nguyên Chủ tịch Hội đồng hòa bình thế giới đã phát biểu trong dịp dự Hội nghị quốc tế “ Việt Nam và thế giới” những lời chân tình, thân thiết: “ ở Việt Nam, các bạn tự xưng rất đúng mình là cháu của Bác Hồ. Các bạn đã cho phép chúng tôi thay mặt hàng trăm triệu nhân dân thế giới được có mặt hôm nay tại đây. Chúng tôi yêu cầu các bạn thêm một đặc ân nữa: Mong các bạn những người cháu của Bác Hồ cho phép chúng tôi từ các nơi trên thế giới đều được tự nhận là cháu của Bác Hồ. Tất cả chúng ta, cháu của Bác Hồ ở tất cả các nước trên thế giới, sẽ tập hợp lại để giương cao ngọn cờ Hồ Chí Minh tiến lên những thắng lợi mới hơn nữa”.

Cháu của Bác Hồ.

Bác Hồ của các cháu.

VN.49008

70. Dành cho các cháu // Những mẫu chuyện về tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh.- H.: Chính trị Quốc gia, 2008.- Tr.99 - 100.

Trước khi thiết kế ngôi nhà sàn gỗ của Bác tại Phủ Chủ tịch (tầng trên có hai phòng, một phòng Bác dùng làm việc, một phòng nghỉ. Còn tầng dưới là nơi Bác họp và tiếp khách). Bác có ý kiến:

Khách của Bác có nhiều, có lúc Bác phải tiếp đông các cháu, vì vậy chú thiết kế cho Bác một hàng ghế xi măng bao quanh.

Vâng lời Bác, các đồng chí đã thiết kế hàng ghế đó.

Mỗi lần các cháu đến, các cháu đều quây quần bên Bác và được Bác chia bánh kẹo.

Một hôm, Bác nói với đồng chí giúp việc:

Chú xem khách “tí hon” của Bác khá nhiều, để các cháu vui thì phải có cảnh cho các cháu xem, chú gắng kiếm một chiếc bể về để nuôi cá vàng làm cảnh cho các cháu.

Vâng lời Bác, đồng chí giúp việc đi tìm mua một cái bể nuôi cá đặt tại hành lang của tầng dưới ngôi nhà sàn và thả ba con cá vàng rất đẹp.

Hàng ngày, sau giờ làm việc, Bác thường cho cá vàng ăn. Người để dành những mẫu bánh mì làm thức ăn cho cá. Được Bác chăm sóc, ba con cá vàng ngày một lớn và phát triển.

Mùa đông trời lạnh, Bác nói:

Cá cũng như người, mùa đông phải giữ nhiệt độ đủ ấm. Chú nên làm một chiếc nắp đậy bể cá để bảo đảm độ ấm cho cá.

Khách đến thăm nhà Bác, nhất là khách “ tí hon” rất thích thú đứng ngắm bể cá vàng. Những con cá màu sắc thật sặc sỡ, tung tăng, lấp lánh, bơi lặn trong bể nước.

VN.49008

71. DƯƠNG ĐẠI LÂM. Bác Hồ tắm cho trẻ ở Việt Bắc / Dương Đại Lâm // Bác Hồ với thiếu nhi và phụ nữ.- H.: Thanh niên, 2008.- Tr.92 - 96.

Hơn một năm xa Tổ quốc, trải qua ngót 30 nhà tù của Tưởng Giới Thạch gần khắp Quảng Tây, Bác Hồ trở về Pắc Bó cuối năm 1944.

Nhìn thấy việc giữ gìn vệ sinh nước ăn và nơi ở chưa được dân ở đây chú ý, Bác Hồ bảo chúng tôi cùng Bác bắt tay dọn dẹp. Một buổi sáng Bác bảo các cháu xếp hàng đi ra phía khe nước. Người tự cởi quần áo cho các cháu bé, lần lượt tắm rửa, kì cọ cho từng cháu. Chúng vừa tắm, vừa đùa bắn cả nước vào mặt Bác.

Trong số bọn trẻ được Bác Hồ tắm cho hôm ấy có cháu Thân (con trai tôi) bị chốc đầu, tóc dính bết.

Tắm gội xong, Bác còn làm thuốc dịt cho. Thuốc xót, thấy cháu kêu, Bác Hồ dỗ dành ngọt ngào:

Không sao, chỉ một lát là hết xót thôi cháu ạ.

Rồi Bác nói với đám thanh niên chúng tôi đứng quanh đó:

Các cô các chú vợ chồng còn trẻ phải giữ gìn xung quanh sạch sẽ cho con cái, bệnh ghẻ lây nhanh lắm đấy, thật khó cho cháu tôi.

Chúng tôi im lặng, cảm động. Trông thấy mấy cháu mặc quần áo bẩn và rách, Bác không vui:

Các cháu này con cô chú nào đây? Lấy áo sạch thay cho trẻ, còn mang quần áo bẩn đi giặt, chỗ nào rách thì khâu lại.

Bà cố tôi gần 100 tuổi, nghe vậy xuýt xoa thán phục nói:

Ông già này là con người quý lắm đấy.

Rồi bà cố bảo bố tôi bung một bát cháo có đánh trứng gà lại mời Bác Hồ. Bác tỏ vẻ không bằng lòng:

Các đồng chí làm cách mạng, tôi cũng làm cách mạng, tại sao tôi lại được đặc biệt hơn các đồng chí?

Và người đứng dậy bung bát cháo trứng gà mời cố tôi ăn rồi nói:

Đây mới là người cần được đặc biệt bồi dưỡng. Bà đã sống gần trăm tuổi rồi khổ cực nhiều cần ăn cho khỏe để sống đến ngày nước nhà độc lập vui hưởng thái bình.

VN.49263

72. Để các cháu làm chủ// Bác Hồ với giáo dục.- H.: Giáo dục, 2008.- Tr.1210.

Cũng chính tại ngôi nhà của Bác ở Phủ Chủ tịch có một sự kiện đáng ghi nhớ, thể hiện sự quan tâm đặc biệt của Bác Hồ với thiếu nhi. Từ ngày 21 tháng 6 đến ngày 11 tháng 7 năm 1961, Bác đã dành chỗ đó cho các cháu làm phòng triển lãm “Thiếu nhi với 5 điều Bác Hồ dạy”. Trong 20 ngày có gần 10 vạn thiếu nhi đến xem triển lãm và vui chơi trong dịp hè. Bác Hồ, Bác Tôn đã đến nói chuyện và dự liên hoan với 2000 thiếu niên trong buổi bế mạc ngày 11 tháng 7 năm 1961.

Đồng chí phục vụ Bác cảm thấy như vẫn còn sôi động khi vào dịp hè năm 1961 các cháu thiếu nhi tổ chức triển lãm “Thiếu nhi với 5 điều Bác Hồ dạy”. Trong nhà khách Phủ Chủ tịch.

Trung tâm triển lãm chính là phòng khách long trọng của ngôi nhà. Nhiều em lần đầu tiên được đến nơi này thích lắm. chỗ nào cũng sờ, sung sướng lẫn cả ra nhà, ra bãi cỏ.

Những tiếng hát, tiếng cười nói vang vang, đúng là ngày hội. Có đồng chí sợ tiếng loa làm ảnh hưởng sang các cơ quan xung quanh nên xin Bác bỏ bớt loa đi, nhưng Bác bảo:

- Triển lãm của các cháu phải để loa mới vui.

Bác còn nhắc là phải có nhiều kem, xi-rô nước và bánh kẹo để phục vụ các cháu.

Thỉnh thoảng những khi nghỉ, Bác cũng ra xem các cháu vui chơi. Có hôm Bác đi dạo ở phía dưới, thấy một phòng có kê các ghế băng. Bác hỏi các đồng chí ghế đó để làm gì. Đồng chí phục vụ thưa.

- Thưa Bác để dành cho các cháu bị mệt ạ.

Thấy vậy Bác bảo:

- Sao dành cho các cháu mà lại không có giường?

Ngày hôm sau, các đồng chí phục vụ triển lãm đã liên hệ với Bộ Y tế, và các ghế băng được xếp lại nhường chỗ cho những chiếc giường xinh xắn.

Bác Hồ là như vậy. Khách của Bác, dù là những người nhỏ bé nhất cũng luôn được tôn trọng và quan tâm chu đáo.

355.4346

B101H

73. Đôi dép “hải, lục, không quân” // Bác Hồ với thiếu nhi và phụ nữ.- H.: Thanh niên, 2008.- Tr.30 - 32.

Năm 1959, Bác Hồ đến thăm trại hè của các cháu thiếu nhi ở A-rơ-tếch, miền Nam Liên Xô.

Bác vẫn mặc bộ quần áo kaki và đi đôi dép từ lớp cao su thường ngày. Sau khi nói chuyện với các cháu một lúc, Bác đã hỏi nhiều chuyện. Bác Hồ hỏi:

Vậy bây giờ các cháu có hỏi gì Bác không?

Các cháu riu rít xung quanh Bác. Rất nhiều cháu giơ tay muốn hỏi.

Một cháu mạnh dạn hỏi Bác Hồ:

Thưa Bác, tại sao Bác sang nước chúng cháu Bác không đi giày mà lại đi đôi dép cao su?

Bác Hồ tủm tỉm trả lời:

Bác nói thật với các cháu nhé, nước Việt Nam vừa mới kháng chiến xong nên còn nghèo, Bác phải tiết kiệm.

Cháu thiếu niên vừa đặt câu hỏi với Bác Hồ, nghe Bác nói như vậy liền nói luôn:

Không đâu Bác Hồ ạ! Bác cứ đi giày đi, thiếu nhi Liên Xô sẽ góp mỗi người một Kô – pếch (tiền Liên Xô) thì Bác Hồ có đủ giày đi suốt đời mà.

Bác Hồ xúc động vì tấm lòng của các cháu, nhưng Bác cũng nói luôn:

Việc Bác đi dép cao su còn có lý do nữa: Đôi dép này rất thuận lợi cho Bác. Lúc đi bộ lội suối cũng như khi đi ô tô hay đi máy bay đều thoải mái. Khi cần lội nước không phải cởi ra như khi đi giày.

Tất cả thiếu nhi có mặt hôm đó nghe Bác Hồ nói đều vỗ tay reo vui:

Hoan hô Bác Hồ! Hoan hô đôi dép “hải lục không quân” của Bác.

VN.49263

74. Đối với các cháu bé // Những mẫu chuyện về tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh.- H.: Chính trị Quốc gia, 2008.- Tr.112 – 113.

Đối với các cháu bé, Bác có một sự gắn bó mật thiết, một tình cảm trìu mến, hiền hòa và chu đáo.

Nhớ lại hồi cách mạng mới thành công, Bác Hồ rất thích thú mỗi khi nghe tiếng trống ếch rộn ràng, nhìn những bước đi cố tỏ ra oai nghiêm, nhưng vẫn đầy nét trẻ thơ của các em.

Có những lúc từ buồng làm việc trên tầng cao ở Bắc Bộ phủ, Bác phải đứng nhìn qua vai người khác để các cháu không thấy Bác và Bác được tự do ngắm nhìn các cháu. Trong những ngày vui lúc đó, các em thường mặc đồng phục quần xanh, sơ mi trắng, đầu đội mũ ca lô. Bác đứng nhìn các cháu rất lâu, rất lâu. Người suy nghĩ điều gì?.

Buổi tối, khi làm việc, có tiếng hát của cháu bé, Bác ra hiệu dừng lại, cùng lắng nghe. Rồi Bác hỏi:

- *Chú thử đoán xem cháu bé này bao nhiêu tuổi?*
- *Thưa Bác, 5 tuổi.*
- *Theo Bác thì ít hơn.*

Khi hỏi lại các đồng chí bên đài phát thanh, tôi thấy Bác thường đoán đúng hơn. Có gì khó hiểu đâu, vì Bác đã nghe rất nhiều, nghe rất chăm chú. Và chắc là, vừa nghe, Bác vừa tưởng tượng ra cô bé hoặc chú bé tí xíu đó!

Nhưng tôi vẫn chưa hiểu vì sao đang làm việc Bác vẫn để đài? Có lần tôi hỏi có nên tắt đài đi không, Bác nhìn tôi trầm ngâm nói:

- Cứ để đấy chú ạ. Để nghe cho có tiếng người. Chú ở nhà, dù con khóc hoặc vợ nói dối có khi nặng lời, nhưng đều là tình cảm gia đình...

VN.49008

75. HỒ CHÍ MINH. Số tiền nhỏ - ý nghĩa to /Hồ Chí Minh// Bác Hồ với thiếu nhi và phụ nữ.- H.: Thanh niên, 2008.- Tr.22 - 24.

Cuộc Kháng chiến chống Pháp bước vào thời kỳ rất khó khăn. Toàn dân hăng hái mua công trái để ủng hộ Kháng chiến.

Ngày mùng 10 tháng 5 năm 1951, Bác Hồ viết thư gửi các cháu học sinh trường Việt Bắc:

Biết các cháu nhịn ăn, quét chợ, hái củi bán bánh tiết kiệm dành dụm được 216,445 đồng mua công trái – Bác rất cảm động – Bác thân ái gửi lời khen ngợi các cháu nông nân yêu nước.

Việc các cháu xung phong làm thì chắc học sinh các trường khác cũng sẽ làm được. Số tiền tuy nhỏ nhưng các cháu học sinh ra sức lao động để lấy tiền mua công trái thì có ý nghĩa to.

Bác muốn biết các cháu sinh hoạt thế nào? Học tập thế nào? Sức khỏe thế nào? Thi đua thế nào? Tặng gia sản xuất thế nào? Bác gửi lời thăm các thầy giáo và cha mẹ các cháu và gửi các cháu nhiều cái hôn.

VN.49263

76. Một cuộc gặp gỡ bất ngờ// Những mẩu chuyện về tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh.- H.: Chính trị Quốc gia, 2008.- Tr.107 – 108.

Một lần vào đầu mùa xuân 1963, sau khi thăm cơ sở xong, trên đường về Hà Nội, thấy ngọn đồi có cây cối sum suê, Bác cho nghỉ lại. Lúc này giữa trưa vắng vẻ, mấy bác cháu giở cơm nắm vừa ăn vừa ngắm cảnh.

Vừa ăn xong, ngồi nghỉ được một lát thì nghe có tiếng lợi bì bõm và tiếng người nói rì rầm. Mấy đồng chí đi theo Bác chạy ra thì thấy hàng chục thiếu nhi trai có, gái có, cháu cầm cào cỏ, cháu xách rổ hái rau, đang hướng về chỗ gốc cây to nơi Bác ngồi nghỉ. Đồng chí bảo vệ báo cáo tình hình với Bác, Bác cười:

- Các chú đi mời các cháu lại đây chơi với Bác, nhưng nhờ đừng làm các cháu sợ.

- Các cháu sung sướng chạy ùa đến và quây thành vòng tròn quanh Bác, cháu nào cũng hớn hở vui mừng.

Bác tròng mền nhìn khắp lượt và hỏi vui:

- Các cháu làm gì mà đông thế?

Một bé trai dáng lém lỉnh lễ phép đáp:

- Thưa Bác, một bạn thấy Bác xuống xe liền bảo chúng cháu ra xem Bác ạ!

Bác cười rất vui vẻ:

- Muốn xem à? Bác ngồi đây, cháu nào muốn xem thì xem cho kỹ.

Cả Bác, cháu và các chú cùng đi cười vui vẻ. Bác hỏi tiếp:

Các cháu đều đi học cả chứ? ở đây có cháu nào không được đi học không?

- Dạ, chúng cháu đều đi học cả ạ.

Bác cười hiền hậu:

- Thế là tốt. Thế các cháu học có giỏi không? Có ngoan không nào?

Nhiều cháu phấn khởi trả lời Bác

- Chúng cháu giỏi ạ, có ngoan ạ!

Bác gật đầu hài lòng và bảo các cháu hát. Các cháu đưa mắt nhìn nhau và cùng hát vang bài “Ai yêu Bác Hồ Chí Minh hơn thiếu niên nhi đồng”

Thế là giữa thiên nhiên trời đất bao la, một dàn đồng ca gồm các nghệ sĩ tí hon biểu diễn say sưa dưới bàn tay bắt nhịp của Bác Hồ kính yêu.

Hát xong, Bác tròng mắt nhìn các cháu và cất giọng hiền từ:

- Bác cảm ơn các cháu đến thăm Bác, hát cho Bác nghe.

Bác mong các cháu học chăm, học giỏi, vâng lời thầy cô và cha mẹ. Bây giờ Bác phải đi tiếp, Bác cháu ta tạm chia tay nhau ở đây.

VN.49008

77. NGUYỄN ĐĂNG BẢY. Chú mèo tinh khôn /Nguyễn Đăng Bẩy// Bác Hồ với thiếu nhi và phụ nữ.- H.: Thanh niên, 2008.- Tr.58 - 60.

Bác Hồ có một tình cảm đặc biệt với các cháu thiếu nhi. Bất cứ lúc nào, ở đâu, Bác gặp một em bé thường hay bé lên ôm vào lòng. Còn các cháu rất mạnh dạn tự nhiên, hôn vào má Bác, và rất thích vuốt râu Bác.

Những năm kháng chiến chống Pháp ở chiến khu Việt Bắc, trong căn nhà sàn của Bác Hồ, các chú bảo vệ có nuôi một con mèo đen lông mượt như nhung. Thông thường sau bữa ăn, Bác Hồ vẫn dành cho mèo một ít cơm và một ít thức ăn. Mèo rất quấn quít với các em nhỏ, các đồng chí ở văn phòng Bác cũng như với Bác.

Vào dịp tết, chú mèo được ăn ngon hơn nên càng dạn dĩ. Thường ngày đôi mắt xanh của chú mèo vẫn nhìn các cháu bé ôm hôn và vuốt râu Bác. Một hôm, sau buổi tưới rau bên bờ suối, Bác vừa bước vào tới chân cầu thang nhà sàn ngồi nghỉ, chú mèo chọt chạy ngay đến nhảy vào lòng Bác, và mạnh dạn hơn, giơ hai chân nhỏ xíu lên vuốt râu Bác.

VN.49263

78. NGUYỄN TỬ NÊN. “Các cháu đã làm được nhiều việc hơn chúng tôi”/Nguyễn Tử Nên// Phong cách Bác Hồ.- H.: Quân đội Nhân dân, 2008.- Tr.182- 190.

Trong lần tiếp Chủ tịch Thượng viện Chi-Lê Salvador Allende (sau này là Tổng thống) vào tháng 6 năm 1969, Bác Hồ kính yêu khi nói về thiếu niên miền Nam, sau khi nêu lên những con số, những việc làm anh hùng của các em, Người nhấn mạnh: “Tôi rất vui lòng về các cháu thiếu nhi ngày nay. Các cháu đã làm được nhiều việc hơn chúng tôi. Tôi chưa khi nào làm được những việc mà các cháu đã làm”. Chủ tịch Allende khi ghi lại những kỷ niệm giữa ông và Bác Hồ trong

cuộc gặp này, đã viết: “Chưa bao giờ một người khi nói với chúng tôi về các em nhỏ lại giáo dục chúng tôi nhiều như vậy”.

Nhận xét của Chủ tịch S. Allende đã nói với chúng ta về tình cảm của Bác Hồ đối với thiếu niên, nhi đồng. Tình cảm của Bác đối với các em những người chủ tương lai của đất nước là rộng lớn, là tự nhiên, cụ thể, tỳ mỷ và luôn thường trực trong suy nghĩ của Người. Giải thích hiện tượng này, nhiều người cho rằng vì tuổi thơ của Bác là những năm tháng lao động cực nhọc của một người dân mất nước, phải đi làm thuê kiếm sống và tìm con đường đấu tranh cho độc lập dân tộc của Tổ quốc mình nên khi nước nhà độc lập, người muốn dành tất cả sự quan tâm chăm sóc cho thiếu niên, nhi đồng để các em không phải thiệt thòi như tuổi thơ của cha anh họ. Nhưng có lẽ sâu xa nhất như đồng chí Vũ Kỳ - người giúp việc gần gũi và được trực tiếp chứng kiến những việc làm của Bác đã nhận xét là: Người đã đánh giá đúng vai trò to lớn, sức mạnh tiềm tàng của thanh, thiếu niên như đã khẳng định trong thư gửi các em nhân ngày khai giảng năm học đầu tiên sau lễ Tuyên ngôn Độc lập: “Non sông Việt Nam có trở nên vẻ vang hay không, dân tộc Việt Nam có được vẻ vang sánh vai cùng các cường quốc năm châu hay không chính là nhờ một phần rất lớn ở công học tập của các cháu.”.

Chính từ những lý do trên mà Bác quan tâm trước hết đến việc xây dựng và tổ chức cho thiếu niên, nhi đồng vào Đội, tập hợp các em vào các lớp, các “Trại”, coi đó là cái nôi để giáo dục, đào tạo các em thành những người kế tục sự nghiệp của lớp cha anh đi trước trong tương lai. Bác đã gửi Lê Hồng Phong, Trần Phú... đi học Trường Quân sự Hoàng Phố (Trung Quốc), Trường Đại học Phương Đông (Liên Xô) và một số đồng chí khác được gửi cho Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Lênin từ năm 1926 để “đào tạo thành những học trò của Lênin”. Ngoài ra, một số em nhỏ ở các tỉnh Trung Bộ, trong những năm đầu kháng chiến có bố mẹ bị thực dân Pháp giết hại phải lưu lạc cũng được Bác tập hợp lại đưa về Quảng Châu tổ chức thành nhóm thiếu niên tiên phong... và không ít em trong số đó đã trưởng thành và trở thành những cán bộ cốt cán của Đảng sau này. Đến nay, nhiều cán bộ giúp việc Bác đã nhắc lại câu chuyện về “Trại thiếu nhi” được hình thành tháng 7 năm 1947 ở Phú Thọ, coi đó là sự việc điển hình về sự quan tâm chăm sóc của Bác đối với tuổi thơ. Năm ấy, vì chiến tranh nhiều trẻ em bị lạc bố mẹ, chạy lên Phú Thọ và sống nhờ các nhà thờ công giáo, biết tin này Bác bảo cán bộ giúp việc đi tìm các em đưa về cơ quan nuôi dưỡng bằng khẩu phần mọi người bớt ra và các em tăng gia thêm. Cơ quan như một gia đình lớn, mọi người đều yêu thương, đùm bọc và dành cho các cháu những điều kiện tốt nhất. 35 em ở lán nửa do các bác làm, hàng ngày được học chữ và sinh hoạt văn hóa phù hợp với đặc điểm lứa tuổi Bác thường xuyên kiểm tra việc chăm sóc và học hành của các cháu. Cuộc sống kháng chiến gian khổ và phải di chuyển luôn, nhưng các cháu đều thích nghi nhanh và học hành tiến bộ làm cho Bác rất vui.

Bác quan tâm đến thiếu niên, nhi đồng thể hiện từ những việc làm rất nhỏ. Những ngày sau Cách mạng Tháng Tám, thiếu niên ở Hà Nội thường tổ chức tuần

hành trên các đường phố để phản đối thực dân Pháp xâm lược và ủng hộ Chính phủ Việt Nam mới. Biết sự việc này, Bác nhắc: “Cần chăm lo cho các cháu học tập, chớ để các cháu đi biểu tình nhiều, vừa bêu nắng, vừa hít bụi”. Một lần khác Bác lại hỏi: “Tổ chức cho các cháu bán báo, đánh giầy trên đường phố vào đội chưa?”, Vì theo Bác, các cháu bán báo, đánh giầy đang sống tự lập cần được đìu dắt. Tháng 5 năm 1969, được báo cáo có một số học sinh của trường học sinh miền Nam tại Hải Phòng không ngoan, Bác mời Chủ tịch Ủy ban Thiếu niên, nhi đồng đến, hỏi rõ sự việc và ân cần nhắc nhở phải chú ý bù đắp tình cảm cho các cháu vì các cháu này đều thiếu tình cảm gia đình, và Người gợi ý nên đưa các cháu về với sự chăm sóc của gia đình cán bộ, kết quả sau đó các cháu đã học hành tiến bộ hơn rất nhiều.

Tuy công việc bề bộn, nhưng khi có điều kiện Bác vẫn muốn có các cháu bên cạnh, bởi tiếng cười, tiếng hát hồn nhiên cùng khuôn mặt ngây thơ của các cháu làm cho Người vui và khỏe hơn. Chính vì vậy mà Bác đề nghị đồng chí Vũ Kỳ tổ chức cho các cháu thiếu niên, nhi đồng vào vui chơi ở Phủ Chủ tịch trong những ngày lễ lớn và ngày Tết 1 tháng 6, và đích thân Người kiểm tra việc chuẩn bị đón các cháu. Đã có lần, khi kiểm tra, Bác yêu cầu phải có băng ca để khi nhờ có cháu nào bị sứt tay, sứt chân thì không phải nằm trên ghế băng. Năm 1958, khi làm nhà sàn thay chỗ ở cho Bác vốn là nhà của người thợ điện của Phủ Toàn quyền trước kia, Bác gợi ý nên xây thêm bể xi măng bao quanh và đặt ván gỗ lên trên để khi các cháu vào chơi với Bác có đủ chỗ ngồi. Bác còn yêu cầu để thêm bể cá vàng cho các cháu vui. Bác cũng nhắc các đồng chí phục vụ sắp xếp cho con em cán bộ, nhân viên văn phòng vào xem phim cùng Bác trong các buổi chiếu tối thứ 7 hàng tuần. Có lần không thấy các cháu, Bác hỏi và được trả lời vì phòng chiếu chật, sợ các cháu vào làm mất trật tự ảnh hưởng đến Bác. Bác không hài lòng khi nghe trả lời và Người nói: “Làm thế nào để các cháu giữ trật tự là việc của các chú, chớ đừng vì sợ các cháu vào mất trật tự mà ngăn cản các cháu”.

Thật là sâu sắc và tử mỹ khi Bác nêu những yêu cầu, Bác làm những việc phù hợp với tâm lý và ước vọng của tuổi thơ mà chỉ có người khi đã dành trọn vẹn tình cảm của mình cho thiếu niên, nhi đồng mới suy nghĩ và làm được .

Bác thường xuyên viết thư cho thiếu niên, nhi đồng, nhất là vào các ngày lễ ngày khai giảng năm học mới. Bức thư cuối cùng của Bác viết đúng vào ngày sinh của người (19-5-1969), lá thư khen hợp tác xã Mãng Non thôn Phú Mãn xã Hàm Sơn, huyện Yên Phong (tỉnh Hà Bắc cũ) về thành tích chăm sóc đàn trâu bò, Bác viết: “Các cháu tuy tuổi còn nhỏ cũng có thể làm việc ích nước, lợi dân. Các cháu là những người chủ tương lai của nước nhà, của HTX”. Bức thư không đơn thuần là Bác khen một việc làm của thiếu niên Phú Mãn, mà ý nghĩa lớn hơn còn ở chỗ, người khẳng định vai trò, gửi gắm lòng tin của mình vào những người chủ tương lai của đất nước và dân tộc.

Lòng tin mãnh liệt của Bác vào thiếu niên, nhi đồng là có cơ sở khoa học và hoàn toàn phù hợp với nhu cầu phát triển của lịch sử dựng nước và giữ nước của dân tộc Việt Nam. Đáp lại niềm tin yêu ấy của Bác, thế hệ trẻ Việt Nam nói chung và thiếu niên, nhi đồng nói riêng đã và đang học tập, lao động, chiến đấu dũng cảm và sáng tạo, góp phần xứng đáng vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc như thế hệ cha anh đi trước đã làm.

959.704

PH431C

79. NGUYỄN XUÂN THÔNG. Thăm trại trẻ mồ côi/Nguyễn Xuân Thông// Bác Hồ sự cảm hóa kỳ diệu.- H.: Thanh niên, 2007.- Tr.101 - 102.

Ngày mừng một Tết Đinh Dậu, trên đường đi chúc Tết đồng bào và chiến sĩ, Bác ghé thăm Trại trẻ mồ côi mang tên Anh hùng liệt sĩ Kim Đồng ở xã Biên Giang, huyện Thanh Oai, tỉnh Hà Đông (nay là Hà Tây). Trại được lập ra để nuôi dạy gần 500 trẻ mồ côi không nơi nương tựa. Các cán bộ phụ trách trại dẫn Bác đi thăm nơi nghỉ, nơi ăn học của các cháu. Đến nhà ăn vào khu bếp của Trại, Bác ân cần dặn dò anh chị em cấp dưỡng cố gắng nấu ngon cho các cháu ăn hết tiêu chuẩn, bảo đảm vệ sinh chăm diệt ruồi muỗi, lau chùi bàn ghế sạch sẽ. Bác thăm ruộng mía, vườn su hào do các cháu vun trồng. đứng trước đàn cháu như bầy chim non ríu rít, cháu nào cũng có áo mới, áo ấm. Bác rất vui và chia quà cho các cháu. Bác chúc các cháu chơi ngoan, chăm học, giữ gìn vệ sinh sạch sẽ, đùm bọc, thương yêu nhau.

Nói chuyện với cán bộ và nhân viên của Trại, Bác biểu dương tinh thần trách nhiệm, sự lao động không mệt mỏi của tập thể, biến nơi đây từ một cơ sở của chế độ cũ để lại, thành Trại trẻ ngăn nắp, gọn gàng, sạch sẽ. Bác căn dặn:

Đối với các cháu mồ côi, điều quan trọng nhất là làm sao bù đắp được tình thương, chia sẻ thiệt thòi với các cháu. Muốn thế các cô, các chú phải đem tất cả tấm lòng của người làm cha, làm mẹ mà cư xử chăm sóc và dạy dỗ các cháu. Dạy cho các cháu sống có kỷ luật biết giúp đỡ và nhường nhịn nhau, không được biến các cháu nhỏ thành ông cụ non, làm mất đi cái trẻ trung, hồn nhiên vốn có. Mục tiêu cao cả của các cô, các chú là biến nơi đây thành một gia đình lớn, ấm áp tình người. Muốn vậy, các cô, các chú phải thực sự là những người bố, người mẹ gương mẫu, ở Trại thì các cháu cảm thấy ấm cúng vui tươi, đi xa thì nhớ.

Cái ngày 31 tháng 1 năm 1957 ấy mãi mãi trở thành một ngày đáng nhớ của cán bộ nhân viên Trại trẻ mồ côi Kim Đồng. Đúng 9 năm sau, cũng vào ngày mừng 1 Tết Bình Ngô, tức ngày 24 tháng 1 năm 1966, Bác Hồ trở lại thăm chúc Tết tại Trại trẻ mồ côi Kim Đồng một lần nữa. Giữa hai lần đến chúc Tết, Bác vẫn nhận được những báo cáo của Trại về việc thực hiện những lời dạy của Bác. Cùng với những thay đổi lớn lao của đất nước, Trại trẻ mồ côi Kim Đồng cũng thay đổi rất

nhieu, tiến bộ rất nhiều. Lớp lớp cán bộ trại viên hiểu sâu sắc rằng, có một điều không may may thay đổi đó là tình thương bao la của Bác đối với các cháu thiếu niên nhi đồng mồ côi.

VN.49010

80. NGUYỆT TÚ. Ai yêu các cháu nhi đồng bằng Bác Hồ Chí Minh /Nguyệt Tú// Bác Hồ với thiếu nhi và phụ nữ.- H.: Thanh niên, 2008.- Tr.10 - 13.

Câu hát ấy đã hòa cùng tiếng trống ếch rộn ràng những ngày đầu Cách mạng Tháng Tám. Và vang lên khắp nước là câu hát đồng ca của các cháu:

Ai yêu Bác Hồ Chí Minh hơn chúng em, nhi đồng...

Cho đến hôm nay, sau ngày nước nhà Độc lập được hơn 60 năm, tôi vẫn còn nghe như thoảng bên tai bài hát ấy cùng với tiếng trống ếch của các em nhi đồng. Cũng chính trong dịp Tết Trung thu trong kháng chiến chống Pháp, Bác Hồ đã làm một bài thơ dành riêng cho các cháu với muôn vàn tình thương yêu:

Ai yêu nhi đồng

Bằng Bác Hồ Chí Minh!

Tính các cháu ngoan ngoãn.

Mặt các cháu xinh xinh.

Mong các cháu cố gắng,

Thi đua học và hành.

Tuổi nhỏ làm việc nhỏ,

Tùy theo sức của mình,

Để tham gia kháng chiến

Và gìn giữ hòa bình.

Các cháu hãy xứng đáng

Cháu Bác Hồ Chí Minh

VN.49263

**81. NGUYỆT TÚ. Bác Hồ làm thơ tặng các cháu thiếu nhi /Nguyệt Tú//
Bác Hồ với thiếu nhi và phụ nữ.- H.: Thanh niên, 2008.- Tr.14 - 16.**

Ngày 21-9-1941, Bác Hồ làm bài thơ kêu gọi thiếu nhi để các em góp sức vào sự nghiệp cách mạng chung của dân tộc.

Bác nói trẻ em ngoan là như thế nào:

Trẻ em như búp trên cành

Biết ăn ngủ, biết học hành là ngoan.

Và Bác hứa với các em:

Bao giờ đuổi hết Nhật Tây

Trẻ em ta sẽ là bầy con cưng

Những dịp Tết Trung thu, trong kháng chiến chống Pháp. Bác Hồ thường có thư cho các cháu nhi đồng

Năm 1951, Bác Hồ sống ở chiến khu Việt Bắc, viết 4 câu thơ gửi trẻ em cả nước:

Trung thu trăng sáng như gương

Bác Hồ ngắm cảnh nhớ thương nhi đồng.

Sau đây Bác viết mấy dòng.

Gửi cho các cháu tỏ lòng nhớ nhung.

Trung thu năm 1952, khi Bác Hồ hỏi:

Ai yêu các nhi đồng

Bằng Bác Hồ Chí Minh?

Trẻ em hiểu rất rõ tình yêu thương của Bác Hồ đối với trẻ em nên đã trả lời: Ai yêu Bác Hồ Chí Minh hơn chúng em, nhi đồng...Trung thu năm 1953, trong lúc cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp gần đến ngày thắng lợi còn trải qua nhiều gian nan, Bác Hồ lại viết:

Thư này Bác gửi thư chung

Bác hôn các cháu khắp vùng gần xa...

Sau ngày hòa bình lập lại, hầu như tết nào, Bác cũng đón các cháu vào ăn tết với Bác ở Chủ tịch Phủ, và thay vào những câu thơ là những chiếc kẹo, những bông hoa.

VN.49263

82. Quà của Bác Hồ tặng các cháu // Những mẩu chuyện về tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh.- H.: Chính trị Quốc gia, 2008.- Tr.93 - 94.

Ngày Tết dương lịch năm 1960, mọi người lên Phủ Chủ tịch để chúc Tết Bác Hồ. Các cơ quan, đoàn thể trong nước, đoàn ngoại giao và Ủy ban Quốc tế đều đến đông đủ.

Vẫn trong bộ kaki giản dị, với phong thái ung dung, chủ động, Bác đáp lễ vui vẻ và nói lời chúc mừng.

... Sau tiệc ngọt, Bác cầm lấy một quả táo to cùng một túi kẹo đứng lên...

Bác đi đến chỗ ông đại sứ Ấn Độ và hỏi:

Ngài đại sứ có đưa phu nhân sang đây không?

Vị đại sứ râu hùm, hàm én, lẫm liệt oai phong là vậy mà lúc ấy, vì vô cùng xúc động trước vinh dự bất ngờ, bỗng lộ vẻ lúng túng, ấp úng đáp:

Thưa Chủ tịch... Cảm ơn Chủ tịch... Tôi chỉ đưa theo sang đây cháu trai năm nay 9 tuổi.

Thế thì – Bác Hồ nói – Tôi gửi ông mang về cho cháu quả táo này và gửi cháu những cái hôn.

Mọi người đều xúc động và vô cùng cảm phục một cử chỉ thân mật tự nhiên của Hồ Chủ tịch.

Rồi quay lại phía khách nước ngoài, Bác nói:

Tết nhất, ở nhà các vị chẳng thiếu thứ gì. Nhưng xin các vị hãy cầm lấy chút hoa quả ở trên bàn và mang về gọi là quà của Bác Hồ tặng các cháu ở nhà.

Cả phòng khách ồn ào nhộn nhịp hẳn lên. Khách nước ngoài, khách trong nước ùa đến bàn tiệc cầm lấy lê, táo, bánh kẹo, nét mặt hớn hở.

VN.49008

83. Quả táo Bác Hồ cho em bé // Bác Hồ với thiếu nhi và phụ nữ.- H.: Thanh niên, 2008.- Tr.88 - 90.

Tháng 4 năm 1946, với danh nghĩa là Chủ tịch nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, Bác Hồ sang Pháp để đàm phán với Chính phủ Pháp về những vấn đề liên quan đến vận mạng của đất nước. Ông Đốc lý thành phố Pari mở tiệc long trọng thết đãi Bác Hồ. Trước khi ra về, Người chọn lấy một quả táo đẹp trên bàn bỏ vào túi. Mọi người, kể cả ông Đốc lý đều kinh ngạc chú ý đến việc ấy, ngạc nhiên và không giấu được vẻ tò mò. Khi Bác Hồ bước ra khỏi phòng, rất đông bà con Việt kiều và cả người Pháp nữa đang đứng đón Bác. Bác chào mọi người. Khi

Bác trông thấy một bà mẹ bế một cháu bé cố lách đám đông đến gần, Bác liền giao tay bế cháu bé và đưa cho cháu một quả táo.

Cử chỉ của Bác Hồ đã làm những người có mặt hôm đó từ chỗ tò mò ngạc nhiên đến chỗ vui mừng và cảm phục về tâm lòng yêu trẻ của Bác.

VN.49263

84. Quây quần bên Bác // Những mẫu chuyện về tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh.- H.: Chính trị Quốc gia, 2008.- Tr.114 – 115.

“Ai yêu Bác Hồ Chí Minh hơn thiếu niên nhi đồng. Ai yêu Bác Hồ Chí Minh hơn thiếu niên Việt Nam” ...

Đó là tiếng hát của các em học sinh thuộc hệ sơ trung của Trường Âm nhạc Việt Nam “ nay là nhạc viện Hà Nội ” vang lên sôi nổi trong ngày 1 tháng 6 năm 1969 khi các em được vinh dự biểu diễn báo cáo thành tích học tập với Bác Hồ kính yêu lần cuối cùng trước khi Bác mất. Hôm ấy, tuy sức khỏe Bác đã yếu nhưng Bác rất vui khi thấy các cháu biểu diễn đàn vĩ cầm, đàn dương cầm rất giỏi và các cháu còn biểu diễn rất hay, rất say sưa những loại đàn dân tộc cổ truyền như: Sáo, nhị, bầu... Bác gọi các cháu là “những nghệ sĩ tí hon” “những nghệ sĩ tương lai” rồi Bác hỏi:

- Các cháu phải học giỏi để sau này phục vụ nhân dân.
- Bác ôm các cháu vào lòng, hỏi han từng người:
- Cháu chơi đàn gì?
- Bố mẹ cháu làm gì

Khi các em giới thiệu với Bác cây đàn thập lục và tam thập lục. Bác cười và bảo:

Ta có tiếng ta, sao các cháu không gọi là đàn 16 dây và đàn 36 dây có hơn không?

Từ đó hai cây đàn này đã mang được một cái tên đơn giản bằng ngôn ngữ dân tộc mà Bác Hồ đã chỉ bảo và mỗi lần nhắc đến cái tên này các em đều nhớ tới Bác.

Sau mỗi tiết mục biểu diễn, Bác vỗ tay thật to và nói:

- Các cháu vỗ tay cao lên để hoan nghênh bạn đánh đàn hay chứ!
- Khi chia kẹo cho các cháu, Bác bảo:

Cho cháu này thêm một cái vì bé nhất mà đánh đàn hay.

Quây quần bên Bác có các cháu ở thành phố, ở nông thôn, con em cán bộ, công nhân, nông dân, các dân tộc miền núi ở cả hai miền Nam Bắc.

VN.49008

85. TẠ HỮU YÊN. Bác Hồ với thiếu nhi// Những chuyện kể về đạo đức Hồ Chí Minh.- H.: Thanh niên, 2009.- Tr.132-135.

Kỷ niệm cuộc cách mạng tháng Tám và Quốc khánh mừng 2 tháng 9 mới qua khoảng vài tuần lễ thì Tết Trung thu – Rằm tháng Tám âm lịch đã ập đến rồi. Tết Trung thu năm 1945 là cái Tết đầu tiên của nước nhà độc lập đối với các em.

Tình hình đất nước còn ngổn ngang bao nhiêu hệ trọng. Nhưng Bác Hồ vốn yêu quý các em nhỏ, nên Bác rất quan tâm đến việc tổ chức Tết Trung thu cho các em. “Trung thu trăng sáng như gương; Bác Hồ ngắm cảnh nhớ thương nhi đồng”.

Trên địa bàn Thủ đô, khắp phố phường đã vang tiếng trống éch của các em. Ngày ấy, chưa có nhiều kiệu đèn như bây giờ. Nhiều đèn Ông sao, đèn Con thỏ, đèn Cá vàng đã xuất hiện. Đặc biệt là đèn Kéo quân. Ngọn nến thắp lên, đèn chạy vòng tròn với ba vòng từ trên xuống dưới toàn những hình ảnh đẹp: Các ông phông, mái đình, mái chùa, các loài chim, bướm, cò, vạc, các loại cá và sư tử, hổ, báo nữa.

Trên các phố lớn ở Hà Nội, một số nhà mua tàu thủy làm bằng tôn, bằng sắt, có máy chạy khi đốt lửa ở bầu dầu, tàu mở máy sùng sục chạy vòng tròn quanh cái chậu to. Máy em ngồi quanh chậu thích lắm, cười nghiêng cười ngả.

Bác Hồ gửi thư cho các cháu thiếu nhi cả nước, trong đó có tuổi nhỏ Thủ đô Hà Nội. Thư của Già Hồ đăng trên báo “Cứu quốc” số 45. Bức thư đề ngày 7 tháng 9 năm 1945. Nội dung như sau:

“...Các em vui cười hơn hở, Già Hồ cũng vui cười hơn hở với các em. Đó các em biết vì sao? Một là vì Già Hồ rất yêu mến các em. Hai là Trung thu năm ngoái, nước ta còn bị áp bức, các em còn là bầy nô lệ trẻ em. Trung thu năm nay, nước ta đã được tự do và các em đã thành những người tiểu quốc dân của một đất nước độc lập”.

Bức thư Bác gửi các em đề ngày 17 tháng 9 năm 1945. rồi tiếp đến năm ngày sau, Bác lại gửi các em một bức thư nữa. Bức thư đề ngày 22 tháng 9 năm 1945. Báo “Cứu quốc” số 49, đăng bức thư này:

“...Các em phải ngoan, ở nhà phải nghe lời bố mẹ, đi học phải siêng năng, đối với bạn phải yêu kính. Các em phải thương yêu nước ta. Mong các em mai sau lớn lên thành những người dân xứng đáng với nước độc lập, tự do...”.

Năm 1953, cuộc kháng chiến của nhân dân ta đang đi vào giai đoạn quyết liệt nhất. Trong vùng địch tạm chiếm ở nhiều nơi, trong đó có Thủ đô Hà Nội và

Thành phố Sài Gòn, các em thiếu nhi đã tham gia hoạt động kháng chiến bằng những việc làm thiết thực: Làm giao thông liên lạc, trinh sát, canh gác cơ sở, tiếp tế cho các đội tự vệ. Năm 1953, Bác Hồ có thư “Gửi các cháu nhi đồng nhân dịp Tết Trung thu 1953”:

Chín Tết Trung thu

Tám năm kháng chiến

Các cháu khôn lớn

Bác rất vui lòng

Thu này Bác gửi thư chung

Bác hôn các cháu khắp vùng gần xa

Thu này hơn những thu qua

Kháng chiến thắng lợi gấp ba bốn lần

Phát động nông dân

Cải cách ruộng đất

Dân đỡ chật vật

Hăng hái tăng gia

Xóm gần cho đến làng xa

No cơm ấm áo, theo đà tiến lên

Chinh huân, chinh quân

Bộ đội cố gắng

Quyết chiến thắng

Giết giặc lập công

Khắp nơi Nam Bắc Tây Đông

Đưa tin thắng trận cờ hồng tung bay

Các cháu vui thay!

Bác cũng vui thay!

Thu sau so với thu này vui hơn.

Bao la tình thương của Người đối với các em thiếu niên, nhi đồng.

170

NH556C

86. TẠ HỮU YÊN. Bác với lớp măng non// Những chuyện kể về đạo đức Hồ Chí Minh.- H.: Thanh niên, 2009.- Tr.86-90.

Cổng xanh Phủ Chủ tịch, 9 giờ sáng hôm ấy được mở rộng. Đây là không phải cuộc đón khách quốc tế, đón các đoàn đại biểu nhân dân vào thăm. Khi cánh cổng mở ra, thì một đàn chim non - hai mươi bốn cháu – và cô giáo ủa vào.

Các cháu nhỏ vừa trông thấy Bác, riu rít đồng thanh:

- A! Bác Hồ! chúng cháu chào Bác ạ!

Bác cười hiền. Xoa đầu một cháu nhỏ:

- Các cháu có ngoan không?

- Thưa Bác, có ạ!

- Bây giờ các cháu thích gì nào?

- Thưa Bác, chúng cháu muôn xem nhà Bác ạ!

Bác vui vẻ:

- Đây không phải là nhà của Bác, đây chỉ là nơi làm việc của Bác thôi. Để Bác dẫn các cháu đi xem vườn hoa nhé!

Các cháu đồng thanh:

- Xem vườn hoa thì vui quá ạ!

Bác dẫn cô giáo và các cháu đi quanh vườn – một cuộc dạo chơi dưới vòm cây xanh lý thú. Vườn Bác, cây nối cây, màu xanh của lá và những tán lá tròn làm thành bóng râm che mát “hương thơm lan tỏa đâu đây; Chim ca vòm biết, ong bay cuối vườn; nắng mai long lánh hạt cườm; hoa khoe màu đỏ, nụ uơm sắc vàng”.

Các cháu quần quýt quanh Bác, sau khi thăm vườn. Bác dặn cô giáo: “Cháu gắng chăm sóc các bé, dạy cho các cháu có nét ngoan, học giỏi, biết sống thương yêu, vâng lời cha mẹ, cô giáo”.

Khi các cháu ra về, Bác đứng tận ngăn nhìn các cháu. Ra gần đến cổng xanh, cô cháu quay lại nhìn Bác, Bác đang giơ tay vẫy theo.

Trường mẫu giáo mang tên sao sáng phó Nguyễn Thượng Hiền, Hà Nội, được vinh dự đón Bác đến thăm. Tất cả các cháu xếp hàng ngay ngắn, tay cầm hoa, đón Bác.

Các cháu thi nhau múa và hát để Bác xem. Bác khen các cháu múa đẹp, hát hay. Rồi Bác chia quà cho các cháu. Bác hỏi các cháu:

- Các cháu có nhớ lời Bác không?

- Thưa Bác, có ạ!

- Các cháu có vâng lời cô giáo không?

- Thưa Bác, có ạ!
- Các cháu có nghe lời bố mẹ không?
- Thưa Bác, có ạ!

Bác ra về. Bác nói với các cô giáo:

- Gắng có nhiều đồ chơi để các cháu chơi. Dạy các cháu những điều có ích, gọi cho các cháu tự nói điều mình cần. Nuôi dạy trẻ là rất khoa học, phải giỏi nghề nghiệp và nhất là phải có tâm lòng thương yêu trẻ.

Nhớ lời căn dặn của Bác trường Mẫu giáo Sao Sáng đã có nhiều tiến bộ và có cô đã được bình bầu là chiến sĩ thi đua.

Ngày Quốc tế Thiếu nhi trường Âm nhạc Việt Nam tổ chức buổi biểu diễn tại Phủ Chủ tịch để báo cáo thành tích với Bác Hồ. Các em được vào Phủ Chủ tịch khá sớm để chuẩn bị. Những bài hát đã được tập nhiều lần, có thể nói là rất nhuần nhuyễn để khi trình bày trên sân khấu đạt được yêu cầu mong muốn.

Tất cả đã sẵn sàng. Và Bác đến. Các cháu ùa đến vây quanh. Bác bế cháu bé nhấc vào lòng và vẫy tay gọi các cháu đến gần Bác hơn nữa. Không khí trở nên đầm ấm, vui vẻ, Bác cháu cùng vỗ tay, cười.

Dàn đồng ca bước lên sân khấu. những giọng sơn ca hòa tiếng hát một bài hát quen thuộc:

Ai yêu Bác Hồ Chí Minh
hơn thiếu niên nhi đồng
Ai yêu Bác Hồ Chí Minh
hơn thiếu nhi Việt Nam

Có tiếng vỗ tay theo nhịp bài hát. Ánh đèn sân khấu như bừng sáng hơn, giọng hát trong trẻo hơn, tha thiết hơn và cũng ngậy thơ, hồn nhiên.

Bác chúng em dáng cao cao, người thanh thanh
Bác chúng em mắt sao, râu hơi dài

Tiếng vỗ tay nghe ấm hơn, vừa nhẹ vừa khoan thai, lời bài ca như những lời thơ đúng với tâm hồn trong sáng của các em. Bài hát tuôn chảy như dòng suối ngọt. Các cháu hát tiếp:

Bác chúng em nước da nâu vì sương gió...

Khi bài hát đến những câu cuối cùng giọng đồng ca bỗng cao vút lên, lời ca đẹp quá, ấm quá, thân thương quá, thành kính quá:

Chúng em ước mong Bác Hồ Chí Minh sống...muôn...năm

Cả hội trường vỗ tay ran ran, kéo dài trong lời ca: “...Bác Hồ Chí Minh sống... muôn...năm”

Bác chia kẹo cho các cháu – những giọng ca vàng – làm nên buổi biểu diễn... tuyệt vời.

170

NH556C

87. TẠ HỮU YÊN. Thèm nghe tiếng trẻ thơ// Sáng ngời đạo đức Hồ Chí Minh.- H.: Thanh niên, 2008.- Tr.57-60.

Có một lần đồng chí Trường Chinh gặp một việc cần phải giải quyết. Những người ở gần đồng chí Trường Chinh đều biết đồng chí là một người uyên bác, giải quyết công việc rất chín chắn và mỗi khi cầm bút thì vô cùng thận trọng, cân nhắc từng chữ, nên bài viết của đồng chí có nhiều sức thuyết phục bởi lập luận chặt chẽ, văn phong sáng sủa. Nhưng gặp câu chuyện này, đồng chí muốn xin chỉ thị của Bác để ngày mai giải quyết chu đáo cho anh em.

Đồng chí Trường Chinh ghi trong hồi ký:

“... Tôi định nửa tiếng sau khi Bác ăn cơm, gọi điện thoại sang Bác, vì tôi biết phòng làm việc của Bác và số điện thoại trong phòng. Tôi quay số điện thoại và thưa với Bác: Tôi có một việc rất cần kíp, muốn xin chỉ thị của Bác để mai đi giải quyết sớm. Bác trả lời: “Được, có việc gì cần, chú cứ sang”. Tôi bước vào phòng Bác. Điều đập vào mắt tôi là tôi thấy Bác đang làm việc cùng một lúc: Đọc báo Nhân dân và mở đài nghe...”

Trong căn phòng đơn sơ, Bác vừa đọc báo vừa nghe đài, xem ra ung dung lắm. Có lẽ, việc này gây sự ngạc nhiên cho đồng chí Trường Chinh. Phải đây là một nếp sống của Bác? Sự ngạc nhiên này cần được giải đáp. Trang hồi ký ghi tiếp:

“Tôi chào Bác, rồi đến gần và nói: - Bác vừa đọc báo vừa nghe đài ạ? Bác trả lời một câu như sau: “Tôi mở đài để trong nhà có tiếng người”. Bác chỉ nói thế thôi, nhưng tôi hiểu rằng: Bác không có vợ con nên trong phòng tẻ nhạt, vắng vẻ, quạnh hiu. Suốt đời Bác đã hy sinh việc riêng để cho cách mạng thành công”.

Được gần Bác nên đồng chí Trường Chinh hiểu tâm tư, tình cảm của Bác, do vậy những trang hồi ký của đồng chí đã ghi được những nét đời thường của vị lãnh tụ tối cao của dân tộc. Đây là một trang sách thấm đậm nét người do đồng chí ghi lại:

“Có một hôm Bác đến chơi. Nhà tôi bé cháu, thằng Bắc lúc đó còn nhỏ. Nó cứ nằm ngửa và đập chân khóc. Nhà tôi mới nhờ người nhà bên cạnh sang bế giúp cháu. Thấy thế, Bác bảo: “Không, tôi muốn nghe tiếng trẻ con khóc. Cứ để cho

cháu khóc”. Tôi biết rằng, trong cuộc sống của Bác buồn vắng, không được nghe tiếng khóc của một cháu bé, nên được nghe là một hạnh phúc và thoải mái tinh thần. Bác xem các cháu con cán bộ, con nhân dân như con mình. Bác tự nhiên như cuộc sống bình thường, có những việc làm ý nghĩa hết sức sâu sắc, thể hiện lòng thương con người – đó là tính nhân đạo cộng sản”.

Tiếng khóc trẻ thơ đối với Bác “Là một hạnh phúc” như đồng chí Trường Chinh đã ghi, đây là tiếng của tình cảm, tiếng của mái ấm gia đình. Bác thương yêu trẻ thơ vô cùng. Mở lại trang báo “Phụ nữ Việt Nam” số ra ngày 14 tháng 5 năm 1990, bạn đọc sẽ gặp một sự việc mà càng nghĩ lòng càng rung rung. Chị Hà Thị Quế, nguyên Ủy viên Trung ương Đảng, nguyên Hội trưởng Hội Liên hiệp phụ nữ Việt Nam kể chuyện và phóng viên ghi lại như sau:

“Năm 1951, chị Hà Thị Quế sinh con thứ 4. Trước đây, chị gửi con tại nhà các đồng chí cơ sở ở Bắc Ninh. Cũng lúc này, địch đánh rộng ra, các cơ sở thấy khó bảo đảm được các cháu nên giao trả lại con cho chị. Lúc ấy, các cháu vẫn còn bé, nên chị đành phải nghỉ việc và đưa 4 cháu về sống ở Thái Nguyên.

Về đây, chị làm ruộng, nuôi lợn, trồng rau để nuôi con. Một hôm, nhân lúc Bác đi công tác qua địa phương này, đồng chí Đinh Đức Thiện mời Bác vào thăm nhà chị Quế. Chị đang quét nhà thì Bác bước vào, chị Quế ngỡ ngàng, chiếc chổi trong tay rơi lúc nào không biết. Khi Bác hỏi: “Sao cô lại ở đây”, chị Quế khóc òa lên và thưa với Bác: “Cháu đông con, cơ quan cho nghỉ để trông con ạ.”. Bác động viên: “Thôi, đừng khóc nữa, đừng cảm lên. Đi công tác nhé!”. Rồi Bác gọi các cháu đến, ôm hôn các cháu thân thiết, thấy các cháu mặc quần áo rách rưới, Bác hỏi mấy anh cùng đi: các chú có gì cho các cháu không?

Một vài tháng sau chị Quế nhận được tin: chị đưa các cháu lên trại Khe Mao để về cơ quan công tác. Từ đấy, chị lại tiếp tục công tác ở cơ quan phụ vận Trung ương”.

Năm 1969, Bác sắp đi xa, báo Lao động đã ghi lại sự việc mà ai đọc cũng ứa ước mắt: Bác ốm nặng. Nằm trên giường bệnh, Bác bảo: “Mình quê ở Nghệ Tĩnh, mẹ mất ở Huế, bố mất ở Cao Lãnh..., lúc này mình muốn nghe một câu hò Huế...”.

Ai cũng muốn chiều Bác. Vậy mà chẳng một ai biết hò Huế. May sao, có một nữ chiến sĩ biết hát Quan họ. Và chị đã ru Bác ngủ bằng những lời thiết tha, da diết: “Người ơi, Người ở đừng về:.

VN.48938

88. THẾ GIA. Người đội viên vinh dự được Bác quàng khăn đỏ// Chuyện kể về Bác Hồ.- Nghệ An.: Nxb. Nghệ An, 2008.- Tr.178-179.

Ai đã một lần thăm phòng truyền thống Bác Hồ với thiếu nhi Thủ đô tại Cung văn hóa thiếu nhi Hà Nội đều được tận mắt ngắm tấm hình Bác Hồ quàng

khăn đỏ lên vai một cháu gái. Tấm hình đó đến nay trở nên quen thuộc với nhiều người, nhất là tuổi trẻ nước ta.

Cháu gái được Bác quàng khăn đỏ ấy là ai, nay làm gì?. Tháng Năm này, tình cảm chúng ta hướng về Bác. Trong căn nhà chật hẹp của mình ở lô 11 khu Cư xá Thanh Đa “Bình Thạnh – Tp.HCM”, chị Nguyễn Thị Kim Định xúc động kể lại: năm 1960, tôi học cấp 2 trường Trưng Vương “Hà Nội”. Chiều 30 Tết, câu lạc bộ thiếu nhi Hà Nội nhận nhíp chuẩn bị chương trình ca múa xuân và mừng thọ Bác Hồ 70 tuổi, ai cũng phấp phỏng chờ đợi giây phút được gặp Bác. Bỗng mọi người reo lên khi được thông báo: 6h30 tối Bác cho các cháu đội viên xuất sắc của Thủ đô tới Phủ Chủ tịch vui Tết cùng tiếp khách với Bác.

Hôm ấy trời se lạnh, tôi mặc gọn gàng: Áo somi tay dài, váy màu xanh dương, tóc tết hai bím trong số 10 bạn theo anh phụ trách đến chúc Tết Bác Hồ. Khách quý của Bác hôm đó là cụ luật sư Lô-dơ-Bai, người đã giúp Bác thoát khỏi nanh vuốt của kẻ thù trên đất HongKong. Bác mặc bộ quần áo Kaki quen thuộc. Râu tóc bạc nhiều nhưng Bác vẫn hồng hào đôn hậu. Chúng tôi vây quanh Bác, nhìn Bác thật nhiều và rất cảm động thấy Bác sao gần gũi với mọi người đến thế. Sau lời ca điệu múa của các bạn đội viên, tôi được vinh dự đọc lời chúc mừng Bác, chúc mừng luật sư Lô-dơ-Bai và hứa phấn đấu trở thành con ngoan, trò giỏi, xứng đáng là cháu ngoan Bác Hồ. Bác cười rất vui, Bác dịch ra tiếng Anh cho cụ luật sư cùng nghe. Nghe chúc xong, Bác Hồ hỏi tôi cháu tên gì, học ở đâu? Tôi vừa lễ phép thưa với Bác xong, Bác nói: à lại cháu Định. Tôi xúc động không ngờ Bác nhớ tên tôi, vì lần trước ngày 31 tháng 5 năm 1959 tôi may mắn lần đầu được gặp Bác. Bác hỏi tôi hỏi các bạn về học tập về gia đình. Nghe tôi báo cáo xong. Bác rất vui, khen “tốt lắm” và quàng khăn đỏ lên vai tôi. Bác ân cần căn dặn phải luôn luôn xứng đáng với chiếc khăn quàng này. Chúng tôi đứng lặng nhìn Bác. Một ánh đèn chớp lóe lên về sau, trong dịp đến dự cuộc triển lãm “5 điều Bác Hồ dạy” tại Hà Nội, tôi sững sờ và tràn đầy sung sướng khi thấy tấm ảnh Bác đang quàng khăn đỏ cho tôi hôm ấy được phóng to treo trước khu triển lãm.

31 năm qua, ngày nay chị Nguyễn Thị Kim Định là giáo viên dạy môn hóa, trường phổ thông trung học Thanh Đa “Bình Thạnh – Tp.HCM”. 24 năm làm nghề dạy học chị luôn tâm niệm những lời dạy của Bác Hồ và giữ gìn mãi những kỷ niệm thiêng liêng về Người. Là một cô giáo gương mẫu, chị còn là một người vợ đảm, một bà mẹ nhân hậu, hiền hòa. Chị có 2 con, cháu gái đầu lòng đang học năm thứ 4 Trường Điện ảnh Thành phố Hồ Chí Minh và một cháu trai còn nhỏ.

959.704092

CH527K

89. THUY TRƯỜNG. Bác dạy trẻ /Thủy Trường// Hồ Chí Minh một huyền thoại kỳ vĩ.- H.: Lao động, 2008.- Tr.185-186.

Anh Việt Phương có kể một câu chuyện về một cháu, con một đồng chí Trung ương. Đồng chí ấy đưa con vào cơ quan, rồi vì công tác, buổi trưa chưa về kịp. Bác “mời” cháu đi ăn cơm với Bác (xin nhớ trong ngôn ngữ của Bác không có chữ “cho” mà chỉ có “tặng”, “biếu”, “mời”, “chia”...) Hôm ấy có cả bác Tô (Phạm Văn Đồng) cùng dùng bữa với hai bác cháu.

Ngồi vào mâm cơm “công tử” sợ lắm, không biết “mở đầu” trận “chiến đấu” từ đâu đây? Có một bát canh thì chưa dám lấy. Còn đĩa thịt gà lại để gần phía bác Tô. Bác Hồ biết ý, gấp bỏ vào bát của cháu miếng thịt gà, suất của Bác. Sau đó, Bác Hồ gấp thêm thức ăn, chan canh... “tiêu diệt” được hai bát, chú bé đặt bát nói “cháu ăn xong rồi ạ”. Và ù té chạy. Bác mời cháu quay lại:

- Này cháu, chưa xong đâu. Cháu vào đây. Thế này nhé. Hôm nay bác Tô và Bác Hồ (xin chú ý: bác Tô trước) mời cháu ăn cơm. Cháu ăn xong, cháu phải cảm ơn rồi mới đi chứ. Không cảm ơn đã đi là không được đâu.

Cháu bé vòng tay, cúi đầu:

- Cháu cảm ơn Bác Hồ, cháu cảm ơn bác Tô ạ...ạ

Xong lại co cẳng chạy ra đến cửa. Bác Hồ lại gọi:

- Chưa, chưa xong đâu, cháu lại đây. Cháu còn nhỏ, bây giờ về nhà cũng chơi thôi. Cháu ăn xong, cháu phải đi rửa bát của cháu cho sạch, đặt lên bàn. Chứ không được để cô chú hầu cháu đâu.

Cháu nhỏ mang bát đi rửa, rửa đi rửa lại, sạch sẽ rồi mang vào trả.

- Mời cháu ngồi xuống ăn “tráng miệng” với Bác, bác Tô có việc về rồi. Bác Hồ cắt quả táo làm hai phần. Phần trên nhỏ, phần dưới to. Như một cái nôi đồng có cái vung.

- Bây giờ hai Bác cháu mình chia nhau. Mời cháu cái “vung” nhỏ. Bác ăn cái “nôi” to. Cháu có biết tại sao không? Bác thì lao động, buổi sáng làm việc, buổi chiều làm việc. Lao động như vậy là Bác phải ăn nhiều, nên ăn cái “nôi” to. Cháu thì chưa lao động, cháu ăn cái “vung” nhỏ thôi. Cháu nhớ khi về gia đình ăn cơm với bố mẹ, cháu phải biết chia phần. Bố đi lao động cả ngày, bố mẹ phải ăn phần to. Cháu chia cho bố mẹ phần to, cháu ăn phần nhỏ thôi. Cháu đừng dành ăn phần to của bố mẹ nhé...

Một cựu chiến binh nghe chuyện xong nói:

- Bác dạy cán bộ đấy! Làm tùy sức, hưởng tùy năng... Xã hội chủ nghĩa đấy! còn cái anh làm ít ăn nhiều, ăn vụng, ăn trộm thì còn lâu, còn “Tết” đất nước mới khá lên được...

90. Thường ngày Bác yêu trẻ con một cách lạ // Những mẩu chuyện về tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh.- H.: Chính trị Quốc gia, 2008.- Tr.97-98.

Mọi người chúng ta đều biết Bác Hồ yêu thương trẻ em như thế nào. Chúng ta có thể kể ra biết bao hình ảnh sinh động, những kỷ niệm sâu sắc, nói lên tấm lòng yêu thương thấm thiết của Bác Hồ đối với trẻ em. Nghĩ đến trẻ em, tự nhiên chúng ta nghĩ đến Bác Hồ. Những đồng chí có vinh dự được sống gần Bác đều kể lại rằng, Bác Hồ có cảm tình đặc biệt đối với trẻ em.

Đồng chí Hoàng Hữu Kháng, Cục cảnh vệ Bộ Nội vụ kể:

“ Có một đêm, Bác ngủ trên gác một căn nhà, tới 4 giờ sáng Người thức giấc. Ngoài trời gió vun vút đập vào cửa kính. Ngồi trong nhà còn thấy lạnh, thế mà đã có tiếng trẻ rao hàng dưới đường phỏ vọng lên. Bác mở cửa ngó xuống nhìn cho đến khi em bé khuất mới từ từ khép cửa lại”.

Nhà thơ Tú Mỡ nhớ lại trong Đại hội Chiến sỹ thi đua năm 1952, sau một buổi chiếu bóng, mọi người lục tục đứng dậy ra về, Bác vội đứng lên đưa tay ra lệnh trật tự và nói to:

“ Hãy khoan đã, để cho cháu bé ra trước, kéo lộn xộn các cháu sẽ lạc đấy”.
Đồng chí Tú Mỡ thốt lên:

“ Chao ôi! Óc sáng suốt của Bác thật lạ kỳ hiếm có! Bác chăm lo hàng vạn việc lớn mà không quên sót một việc nhỏ mà người khác thường không nghĩ tới. Ai chú ý chăm sóc các cháu nhi đồng bằng Bác Hồ Chí Minh”.

“ Chuyện thường ngày của Bác Hồ” do đồng chí Hoàng Quốc Việt đã khẳng định:

“ Bác yêu trẻ con một cách lạ! Đang trò chuyện, đọc báo mà nghe trên đài có tiếng trẻ em hát là Bác dừng lại nghe. Đã nhiều lần Bác thi với đồng chí phục vụ đoán xem em bé vừa hát xong mấy tuổi. Rồi Bác bảo đồng chí ấy, lúc nào tiện, hỏi bên đài phát thanh xem. Mặc dù đồng chí ấy thường ngày về nhà vẫn chăm sóc con nhỏ mà lại hay đoán sai, còn Bác thường là đoán trúng. Bác bảo một đồng chí ở gần Bác thỉnh thoảng đưa cháu nhỏ 5 tuổi đến chơi với Bác. Nhưng vì Bác bận, phải chọn thời gian vào buổi sáng sớm. Cháu bé sắp được đến với Bác Hồ thì thích lắm, tự mình thức dậy rất sớm, giục bố đi từng phút một. Có lần đến, thấy trên nhà sàn chưa bật đèn, bố con chưa dám lên. Khi Bác bật đèn, bố con lên nhà thấy Bác đã cầm sẵn trên tay mấy bông hoa cho cháu, Bác hỏi chuyện cháu rồi bảo hai bố con ngồi chơi đợi bác tập thể dục. Bác tập xong vào nhà, thấy đồng chí ta không dám lấy kẹo bánh Bác bày sẵn cho ăn, Bác không bằng lòng và bảo:

- Ở nhà, cháu nó là con của chú, nhưng đến đây cháu là khách của Bác, chú có nhiệm vụ giúp Bác đãi khách chứ!”

VN.49008

91. TRẦN ĐƯƠNG. Chia kẹo của Bác /Trần Đương// 108 chuyện vui đời thường của Bác Hồ.- H.: Thông tấn, 2008.- Tr.83 - 85.

Để động viên phong trào “Dạy tốt, học tốt”, Bác Hồ bảo các thư ký của Người cho Bác biết trường nào có thầy, cô giáo, học sinh thật xuất sắc để Bác biểu dương, khen thưởng kịp thời. Sau đó, Bác lại cho chủ trương hàng năm, sau khi kết thúc năm học, các trường, trước hết là các trường cấp một, cấp hai tổ chức cho học sinh xuất sắc lên Phủ Chủ tịch để Bác biểu dương tặng quà. Để chuẩn bị cho việc này, ông Hồng Lĩnh, nguyên cán bộ thông tin của thành phố Hà Nội, đã chuẩn bị khá kỹ, nắm tình hình chung mọi mặt của các trường để khi Bác hỏi gì thì sẽ trả lời. Nhưng sau đó, Bác bảo ông Lĩnh cho Bác biết tin hai học sinh xuất sắc nhất của trường cấp một Thăng Long và dẫn các em lên gặp Bác. Thấy ông Lĩnh có vẻ lúng túng, Bác bảo ông xuống gặp cô hiệu trưởng dẫn các cháu lên và nói: Trường đông học sinh cũng khó nắm hết nhưng những học sinh thật xuất sắc, các chú là lãnh đạo nhất thiết phải nắm chắc.

Bác trao cho ông Lĩnh túi quà và bảo chia cho các cháu và hỏi:

Chú định chia cho mỗi cháu bao nhiêu kẹo?

Ông Lĩnh thưa:

Xin phép Bác chia cho mỗi cháu 10 chiếc.

Bác hỏi vui:

Sao lại 10 chiếc?

Ông thưa:

Dạ, ở trường các cháu được điểm 10 là cao nhất.

Bác cười, đồng ý.

Chia xong, còn khá nhiều kẹo, Bác hỏi:

Bây giờ chia cho ai và mỗi người bao nhiêu?

Ông Lĩnh thưa:

Cháu xin phép đề nghị với Bác chia cho các thầy, cô, cũng mỗi người 10 chiếc.

Bác cười hỏi vui:

Sao cũng 10 chiếc?

Ông Lĩnh thưa:

Thưa Bác, thầy nào trò ấy!

Bác cười đồng ý.

Ông Lĩnh quá xúc động trước sự quan tâm chu đáo, sát sao, cụ thể của Bác.

VN.49288

92. TRẦN ĐƯƠNG. “Thằng “Xã Xệ” của ông đâu?” /Trần Đương// 108 chuyện vui đời thường của Bác Hồ.- H.: Thông tấn, 2008.- Tr.32 - 33.

Bác Hồ rất yêu trẻ em. Khi ông bà Bộ trưởng Tạ Quang Bửu sinh con trai đầu lòng, Bác đến hỏi thăm tên cháu là gì? Nhân lúc đó có người biếu Bác một ít mật ong, Bác trút vào một chai nhỏ, tự tay viết nhãn hiệu “cho cháu Quang” và bảo mang đến cho cháu.

Một lần đi qua xóm, thấy cái nhà có vẻ cán bộ, Bác hỏi:

Nhà ai thế?

Nhà đồng chí Bửu a.!

Vào đi!

Dạ thưa, đồng chí Bửu đang ở cơ quan.

Chúng ta vào chơi với các cháu.

Vào đến trước nhà, Bác lên tiếng gọi:

Thằng Quang đâu? Thằng “Xã Xệ” của ông đâu?

Mẹ cháu Quang trao cháu Quang cho Bác. Người cho cháu ngồi vào lòng rồi bảo chụp ảnh để cho các cháu giữ làm kỷ niệm.

VN.49288

93. Trong Đại hội anh hùng chiến sĩ thi đua chống Mỹ cứu nước // Những mẫu chuyện về tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh.- H.: Chính trị Quốc gia, 2008.- Tr.103 – 104.

Trong Đại hội năm ấy có 6 thiếu nhi đi dự và được Bác rất quan tâm. Hôm cuối Đại hội, các cháu rất vinh dự được lên ghé Đoàn chủ tịch với Bác. Sướng quá, các cháu chạy ùa lên. Bác Hồ và Bác Tôn kéo ghế ra cho các cháu đứng vào cạnh hai Bác.

Trong Đoàn thiếu nhi có Hoa Xuân Tứ bị cụt cả hai tay. Bác Hồ chăm chú nhìn Tứ, kéo Tứ lại gần. Bác giới thiệu với Đại hội:

- Dân tộc ta rất anh hùng, người lớn anh hùng, thiếu nhi cũng rất anh hùng. Như cháu Hoa Xuân Tứ này cụt hai tay mà vẫn học giỏi.

Rồi chỉ vào Đinh Thị Lê Kim, cô bé “ba đảm đang” Bác bảo:

- Cả cô bé hạt mít này cũng học lớp 6 rồi đấy.

Bác bắt nhịp cho Đại hội hát bài “giải phóng miền nam”, Bác không hát nhưng vỗ tay theo nhịp, mắt Bác nhìn trù mến.

Sau đó, tất cả đại biểu anh hùng và tập thể anh hùng cùng các cháu thiếu nhi được chụp ảnh chung với Bác. Bác đứng giữa, các cháu thiếu nhi vây quanh.

... Bác lại cho đoàn đại biểu thiếu nhi được gặp riêng Bác.

Ngồi quây quần quanh Bác, các cháu được Bác hỏi tên từng người. Bác chia cho mỗi cháu một cái bánh, Bác hỏi:

- Về dự đại hội, các cháu muốn nói gì nữa không?

Đinh Thị Lê Kim kể với Bác Hồ ở Thái Lan, Kim không được học, phải đi bán bánh, bị cảnh sát đánh. Kể đến đây, Kim khóc, Bác vỗ vai an ủi Kim, rồi bác kể chuyện Bác hoạt động ở Thái Lan, Bác khen thiếu nhi ta rất anh hùng, dù là ở trong nước hay nước ngoài.

... Các cháu lại được chụp ảnh chung với Bác, hát cho Bác nghe bài “Nguyễn Bá Ngọc, người thiếu niên dũng cảm”.

Khi các cháu thiếu nhi ra về, Bác Hồ đứng trông theo cho đến khi xe của các cháu rời bánh.

VN.49008

94. VÕ NGUYỄN GIÁP. Làm sao lo cho các cháu ăn no, có quần áo mặc? /Võ Nguyễn Giáp// Bác Hồ với thiếu nhi và phụ nữ.- H.: Thanh niên, 2008.- Tr.18 - 20.

Tháng 5 năm 1945, Ủy ban Cách mạng họp ở đình Tân Trào, có các đại biểu khắp nơi dự để chuẩn bị cuộc Tổng Khởi nghĩa Toàn quốc. Bác Hồ và các đại biểu đang ngồi họp trong đình Tân Trào thì đồng bào địa phương, đại biểu các dân tộc Tày, Trại, Nùng đến chào mừng thăm hỏi. Hôm ấy có hai, ba em nhỏ chừng 3, 4 tuổi trong xóm ra chơi trước đình.

Các em đều xanh gầy, bụng ỏng, đít beo, lại trần truồng lấm lem, đi chân đất. Bác Hồ trông thấy rất thương, xúc động, chỉ các cháu, nói với các đại biểu đến dự Đại hội Tân Trào:

Nhiệm vụ chúng ta là làm sao cho các cháu được ăn no, có quần áo mặc.

Câu nói đó của Bác mãi mãi ghi sâu trong trí nhớ mọi người có mặt trong buổi họp và ai cũng thấy có trách nhiệm thiêng liêng chăm lo cho đời sống trẻ em được no cơm, ấm áo.

VN.49263

95. VŨ KỲ. Có phải cháu là Hiếu không? /Vũ Kỳ// Chuyện kể về Bác Hồ.- H.: Giáo dục, 2009.- Tr.68 - 70.

Tháng 11 năm 1946, một trí thức 38 tuổi có bằng Tiến sĩ Văn khoa và Cử nhân Luật của Pháp, rất ngạc nhiên khi nhận được tám danh thiệp của Hồ Chủ tịch mời lên gặp. Trong lần gặp này Bác đã trực tiếp giao cho anh đảm nhiệm chức vụ Bộ trưởng Bộ Giáo dục. Anh băn khoăn thưa với Bác là chưa tham gia công tác cách mạng bao giờ. Bác Hồ đã ân cần động viên anh: “Cứ làm đi rồi sẽ làm được” lời động viên thân ái ấy đã là sức mạnh to lớn giúp Bộ trưởng Nguyễn Văn Huyền đem hết tâm trí ra góp phần xây dựng và phát triển sự nghiệp giáo dục của nước ta cho đến tận những giờ phút cuối cùng của đời mình.

Hôm Bác sang Pháp cùng đoàn đại biểu Việt Nam đi dự Hội nghị Phông-ten-nơ-blô, trong đó có anh. Tình cờ tại sân bay Gia Lâm Bác thấy đồng chí Phạm Văn Đồng bế một cháu bé gái nhỏ khoảng bốn tuổi. Bác rất vui khi biết đó là bé Hiếu “Con gái của bố Huyền”, và Bác đã bế bé Hiếu một lúc trước khi lên máy bay. Thế nhưng về sau Bác vẫn không quên bé gái này.

Trong kháng chiến chống Pháp khi chưa đầy mười tuổi, bé Hiếu không may bị ốm liệt giường vì bệnh lao xương. Khi biết tin, Bác Hồ đã cho người tìm thuốc và cao hổ cốt để giao cho “chú Huyền” đem về chạy chữa cho bé, mỗi lần họp Hội đồng Chính phủ, Bác lại hỏi thăm Bộ trưởng Nguyễn Văn Huyền: “cháu Hiếu đã khỏi chưa? Nếu cháu bắt đầu chơi đùa được là không đáng lo đâu”.

Năm 1953, bé Hiếu đã hoàn toàn lành bệnh và được cùng một số khá đồng thiếu nhi Việt Nam sang học tập tại nước bạn. Bác rất vui khi được báo tin này. Bác tìm một hộp sữa và một mảnh vải kaki màu vàng để “chú Huyền” mang về cho bé Hiếu. Bác còn dặn: “Chú bảo cô may gấp cho cháu một cái áo bằng mảnh vải này nhé”.

Nhiều năm trôi qua, một lần tại Hà Nội, Hiếu được cùng một số “cháu ngoan Bác Hồ” lên Phủ Chủ tịch và được gặp Bác. Bác Hồ ân cần hỏi từng cháu một. Khi nghe Hiếu mạnh dạn thưa: “Cháu là con bố Huyền” Bác đã ôm lấy đầu em và âu yếm hỏi: “Có phải cháu là Hiếu không?”.

Ôi, tám lòng của một vị Chủ tịch nước đối với một cháu bé gái mà Người chỉ có dịp bế trong giây lát từ những ngày đầu sau Cách mạng tháng Tám thật là bao la.

Bác ơi, Bác có biết không, đưa cháu gái bé bỏng và ốm yếu giờ đây là một đại tá bác sĩ quân y, Thầy thuốc Nhân dân ngày đêm đang tận tụy cứu chữa cho các chiến sĩ, các thương bệnh binh tại một bệnh viện lớn nhất của quân đội ta.

959.704092

CH527K

96. VŨ KỲ. “Đền đây, các cháu là khách của Bác” /Vũ Kỳ// Bác Hồ với thiếu nhi và phụ nữ.- H.: Thanh niên, 2008.- Tr.26 - 28.

Chú Vũ Kỳ là thư ký riêng của Bác Hồ, thường ngày ở gần Bác. Có một lần sinh nhật Bác, từ tối hôm trước, chú Vũ Kỳ đã sửa soạn cho hai con của chú (lứa tuổi 6 -7 tuổi) biết trước để hôm sau lên nhà sàn chúc thọ Bác.

Sáng sớm hôm ấy, ba bố con chú Kỳ ngồi dưới nhà sàn chờ gặp Bác. Lúc thấy đèn trên nhà sàn sáng, chú Vũ Kỳ và các con đã cầm sẵn mấy bông hoa hái trong vườn lên chúc Bác: Sống lâu khỏe mạnh.

Bác Hồ vui vẻ trả lời:

Bác cảm ơn các cháu, nhưng Bác xin lỗi vì mới dậy, chưa tập thể dục. Trong khi chờ Bác tập thể dục, chú Vũ Kỳ lấy nước và bánh kẹo “chiêu đãi” các cháu nhé. Nhớ nói nhà bếp nấu thêm ít xôi để Bác cháu ta cùng ăn sáng.

Một lúc sau, Bác Hồ trở vào thấy các cháu vẫn chưa có bánh kẹo ăn liền hỏi:

Bác bảo chú Kỳ lấy bánh kẹo sao không thấy?

Chú Vũ Kỳ trả lời Bác: Thưa Bác các cháu rất phấn khởi sắp được ăn sáng với Bác rồi, không phải lấy bánh, kẹo nữa ạ.

Bác Hồ liền nghiêm nét mặt, tuy giọng nói rất dịu dàng:

Không được. Các cháu ở nhà là con chú, nhưng đến đây các cháu là khách của Bác. Chú phải phục vụ chứ.

VN.49263

97. VŨ KỲ. “Đừng để các cháu chơi ngoài đường” /Vũ Kỳ// Bác Hồ với thiếu nhi và phụ nữ.- H.: Thanh niên, 2008.- Tr.34 - 36.

Tết năm ấy, Bác đi chúc tết mấy gia đình cơ sở ở mạn Hà Đông. Chiếc xe ô tô đưa Bác và một số cán bộ từ Hà Nội đến Vân Đình. Trời nắng ấm, chiếc xe ô tô đi rất êm. Mấy cháu bé chừng 7-8 tuổi đang mãi chơi, đua nhau chạy trên nền đường cái. Chiếc xe Bác vừa đi đến. Các cháu lúnh quýnh. Một cháu vấp ngã. Chiếc xe phanh “kít”. Bác lo quá, nên xe vừa dừng lại. Bác đã giục:

Các chú xuống ngay!

Bác bước xuống trước mọi người, bé cháu vừa bị ngã lên và hỏi:

Có làm sao không cháu?

Bác bảo bác sỹ cùng đi xem mình cháu bé có chỗ nào sây sát không. Bác lấy một gói kẹo, một gói bánh trong số quà đi thăm cơ sở đưa cho cháu bé và dẫn cháu bé vào tận gia đình. Bố mẹ cháu rất vui mừng vì được đón Bác, Bác nhẹ nhàng dặn:

Đừng cho các cháu chơi đùa ngoài đường cái, nhớ xảy ra tai nạn.

VN.49263

98. VŨ KỶ. Mừng cho các cháu, Bác càng thương nhớ mẹ /Vũ Kỳ// Bác Hồ với thiếu nhi và phụ nữ.- H.: Thanh niên, 2008.- Tr.62 - 64.

Một lần, trên đường đi thăm hợp tác xã trồng cây giỏi ở huyện Quảng Oai (Ba Vì – Hà Nội), Bác Hồ đã nhắc đến mẹ Bác.

Hôm ấy, khi xe ô tô đến Quảng Oai, một đoàn các em bé gái cô quàng khăn đỏ em mặc áo hoa xen áo trắng, tay cắp sách vừa ở trường học ra, lúu rúu như chim sổ lồng. Nhìn thấy các cháu vui, Bác Hồ cũng vui theo. Người nói với chú Vũ Kỳ và các chú ngồi cùng xe:

Này, các chú thấy không. Các cháu được ăn mặc đẹp, được đi học, cháu nào cũng vui vẻ phấn khởi, Bác mừng cho các cháu.

Rồi giọng Bác bỗng trầm hẳn xuống.

Lúc này Bác rất nhớ mẹ của Bác. Mẹ Bác rất thông minh, lại là con gái ông đồ nho. Thế mà mẹ Bác lại không được đến lớp, đến trường đâu các chú ạ. Cũng như bao phụ nữ ngày xưa, từ nhỏ mẹ Bác đã phải lo việc nhà.

Mọi người cùng đi không nén nổi niềm xúc động trước tình cảm của Bác đối với mẹ Bác là cụ Hoàng Thị Loan.

VN.49263

99. VŨ KỶ. Trong chiến tranh Bác Hồ rất quan tâm đến các cháu /Vũ Kỳ// Bác Hồ với thiếu nhi và phụ nữ.- H.: Thanh niên, 2008.- Tr.98 - 100.

Năm 1946, cuộc kháng chiến toàn quốc nổ ra. Pháp tấn công ta và ta phản công địch trong Hà Nội. Nhân dân Thủ đô sơ tán. Ngay hôm 19 tháng 2, điều đầu tiên Bác Hồ hỏi Bộ trưởng Nguyễn Văn Tạo là:

Các chú đã kịp cho các cháu rời xa chiến trường chưa?

Vào cuối tháng 7 năm 1947, Bác Hồ bảo các chiến sỹ bảo vệ Bác đi tìm các em thiếu nhi trong tỉnh Phú Thọ chạy tránh giặc Pháp càn đã bị lạc cha mẹ, đưa các em về một nơi để tiện việc nuôi dạy và bảo vệ. Bác Hồ cùng ở với các em suốt 25 ngày, cùng nằm chung giường với các em, làm việc trên bàn nứa, nơi các em ngồi học.

VN.49263